

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Augustini Barbosae ... Collectanea doctorum tam
veterum, quam recentiorum, in ius pontificium universum**

In Qvo Tertivs Et Quartvs Decretalivm Libri continentur

Barbosa, Agostinho

Lugduni, 1669

De Iurepatronatus. Tit. XXXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95279](#)

De Iurepatronatus, Tit. XXXVIII. 339

De Iurepatronatus.

TIT. XXXVIII.

VERA hanc rubr. scripserant Zabarel. Ioan. Andr. Imol. Anan. Butr. Anch. Panorm. Henric. Canis. Guillerm. Durand. in breviario aureo, fol. 110. Ioan. de Londris in breviario sanctorum Canonum, fol. 176. Martin. Mefnart. in epitome Decret. fol. 139. verso. Petri de Rauen. in compend. iur. Canon. Dan. Venator in analysi methodi iuris Pontifici, pag. 486. Goffred. & Hoft. in summa busus tit. Alex. Callian. & Anastas. German. in parasitibus ad quinque libros Decret. Barthol. Catinae. in expositione titularum iuris Canon. Zypa. in analytica postremi iuris Ecclesiastici enarrat. pag. 290. nonnullum Ioan. Honor. lib. 3. sum. in Decretal. omnes sub hac rubr. & vol. 4. repetit. de iure Canonico, ad lib. 3. Decretalium. Roch. Corte.

De materia tit. tractatus integros in lucem edididerunt Cas. Lambert. Paulus de Citadinis. Ioan. Nicol. Delphinatis. Ioan. Nicol. Himontecus. Claudio Tuttius. ac Andr. Dalnerus. & proxim iurispatronatus acquirendi, conservandique illud, ac amittendi modos breviter continentem edidit Julianus Vinianus qui in leunda impreffione eam multis Sacra Rotæ decifionibus in calce operis insertis locupletauit, plura per Villalob. & alios tom. 1. commun. opin. lib. 1. tit. 4. pag. 167. cum seqq. Ioseph. Ludou. tom. 3. sub hoc tit. concl. vniq. pag. 29. Perez tit. 6. lib. 1. Ordin. a pag. 135. Spin. in speculo testam. gloss. 4. princip. Ioan. Franc. Leo in thesauro fori Ecclesiast. p. 2. c. 6. Valer. Regin. in praxi fori parient. lib. 30. trah. 3. n. 208. cum multis sequentibus. Valq. de benefic. c. 2. de inrepar. Zerol. in praxi Episcop. verbo iurispatronatus. Zecch. de beneficiis. & pensionibus Eccles. c. 12. Nicol. Gare. ed. trah. p. 5. c. 9. Camill. Bortell. in summa omnium decis. tit. 32. Azor. insit. moral. p. 2. lib. 6. a. 6. 19. usque ad c. 24. & per me de officio. & post. Episcopi, p. 3. alleg. 70. 71. & 72. Ioan. Anton. Massobr. in praxi habendi concursum ad Parochiales Ecclesias, prelud. 7.

S V M M A R I V M.

- Episcopus potest compellere Patronos Ecclesiarum discordantes per subtraktionem diuiditorum ut ad concordiam redeant.
 - Iurispatronatus est individuum.
 - Heredes plures in iurispatronatus omnes sunt patroni in solidum, itavt predictum ius non dividatur inter illos pro portionibus hereditariis, sed in solidum, & equaliter ad eos pertineat.
 - Computatio diuerlarum vocum descendenter à patrōnis quomodo facienda, ostenditur.
 - Iurispatronatus gentilicio, & familiari succedunt descendentes, licet non heredes in capita, & non in stirpes.
 - Iurispatronatus gentilium dicuntur quando fundator in fundatione expressit ratione conferuanda agnationis, & quando dubitatur an sit gentilium leviores sufficiunt probationes.
 - Iurispatronatus potius presumitur hereditarium, quam gentilium.
 - Iurispatronatus quando in stirpes, & non in capita spe-
cet ad successores, ostenditur.
 - Iurispatronatus Ecclesiasticum transit ad quo cumque heredes etiam extrazens.
- Barbol. Collect. Tom. II.

- Iurispatronatus non venit in restitutione fideicommissi.
- Iurispatronatus non transit cum ea uniuersali transla-
tione, que fit in fideicommissarum.
- Mutatione personæ dicitur alia dispositio, & alius contractus.
- Iurispatronatus dividuum est quoad commoditatem, & exercitium fecus quoad substantiam ipsius iuris.
- Heredes suis auctoritate abque superioris consensu possunt facere concordiam de alternis vicibus pra-
sentando Rectorem.
- Ius conferendi quando competit cuiilibet in solidum se-
minus non confert, censetur consentiente collatione per alterum facta.

C A P. Relatum. I.

Ex Concil. Mediomaticen.

Quando inter patronos fuerit talis discordia, vt non possit Sacerdos fungi officio suo, si aliter prouideri non potest. Episcopus præcipiat ut in ea non celebretur Missarum solemnia, donec patroni con-
cordent, & Ecclesia habeat suum Sacerdotem liberum, quia illa diuidi non habet. Colligunt ex Ordin. Abb. antiqu. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Butr. Imol. Anan. Hoft. Henric. Anch. Panorm. Vnu. in ration. lib. 3. iuris Pontifici. pag. 366. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 506. remissiuē Cafal. in annos. & Ximen. in concord. p. 1. & 2. referunt Burchard. lib. 3. Decret. lib. 42. Iuo p. 3. c. 46. & Ant. Aug. collect. . Decret. lib. 3. tit. 33. c. 1. qui tribuunt Concil. Mediomaticen. c. 10. extat tamen hoc decretum in Conciliis vulgatis in Synodo Cabiliensi. II. habita sub Imper. Carolo Magno. c. 26.

Inter heredes patroni diuidi non debeat.] Notatur ad hoc, quod iurispatronatus individuum est, vt per Co-
muni. variar. lib. 3. c. 19. num. 5. in princip. Maranta in re-
pet. l. s. potest, n. 33. & 34. ff. de acquirend. hered. Roch. in trah. hiis tit. verbo, & dotauit, q. 22. num. 21. Gonza. ad reg. Cancell. gloss. 45. §. 1. num. 6. Et ideo si plures sint heredes omnes sunt patroni in solidum. Viulan. in praxi iurispatron. part. lib. 4. c. 1. num. 29. ita-
vit predictum ius non dividatur inter illos pro portionibus hereditariis, sed in solidum, & æqualiter ad eos pertineat. gloss. hic verbo non debeat, communi-
ter recepta ex Panorm. num. 7. gloss. 1. post princip. in Clem. si plures, hoc tit. Vincent. de Franch. decis. 85. Peregr. conf. 34. n. 2. vol. 1. vbi n. 19. subdit istud ius deuolui ad heredes, non vt heredes, sed quia heredes, refert Campan. in diversi. iuris Canon. rub. 11. c. 13. n. 379. vbi etiam cum Peregrin. conf. 87. n. 4. volum. 3. resolut non licere in diuisionibus illud dare vni ex hereditibus, & remitti, & num. 380. hinc colligit quod ubique alter ex fratribus obierit, admittitur ne pos ad presentandum simul cum patro, & citar Franc. Marc. decis. 11. 33. num. 6. p. 1. Stephan. Gratian. cap. 521. num. 16. De computatione vero diuersarum 4
vocum descendenter à patronis latè Lambertin. de iurispatronat. in 2. quæst. princip. lib. 1. part. 2. art. 2. 5. & Campan. d. cap. 13. a. num. 384. Et quod in iurispatronatus, quod ad aliquos pertinet vti singulos, non vti vniuersos, succeditur in stirpes, & non in capita, per d. Clem. si plures, docent Tiraq. de iure primog. q. 36. num. 3. Rot. decis. 25. num. 5. apud Farin. part. 1. recent. vbi intelligit de iurispatronatus hereditario. Menoch. confil. 316. num. 16. Perez l. 1. vers. monere iuvat. tit. 6. lib. 1. Ordinam. pag. 140. Roch. verbo ipse, vel is, & num. 2. Spin. in speculo. testament. gloss. 4. princip. num. 61. Gonza. ad reg. 8. Cancell. gloss. 45. num. 61. Aloys. Ricc. in collect. decis. part. 5. collect. 1733. & in decis. FF 2 Curia

BBOSA
IUS CAN

215.
VI
15

340 Collectanea Doct. in lib. III. Decretal.

Curia Archiep. Neapol. decif. 120. n. 1. p. 2. Vnu. in praxi
 iurispatronat. p. 1. lib. 1. c. 1. n. 160. & ita hæreles plures
 vnius patroni vnam tantum vocem habere resolvunt
 Azeued. l. 9. n. 9. tit. 6. lib. 1. noua recop. Vin. d. e. 1. n. 60.
 In iurepatronatu vero gentilicio, & familiari succe-
 denti descendentes, licet non hæredes, in capta, &
 non in stirpes, Rota d. decif. 251. n. 5. Et iuspatronatus
 dicitur gentilicium, ita ut in eo non ventant illegitimi,
 quando fundator in fundatione expressa rationem
 conservanda agnationis, Rot. apud Farin. decif. 395.
 n. 2. p. 1. recent. Et quando dubitatur an sit gentilicium
 leniores sufficiunt probationes, cum agitur non de
 illius substantia, sed de pertinencia, ead. Rot. d. p. 1. decif.
 675. n. 3. in fine. In dubio tamen presumuntur potius
 hæreditarium, quam gentilicium, ead. Rot. d. p. 1. decif.
 675. n. 1. & quod iuspatronatus in dubio presumatur
 hæreditarium, & transitorum ad quocumque hære-
 des etiam extraneos vbi ex fundatione, vel alii de
 contraria non docetur, Rot. decif. 707. n. 8. p. 1. & decif.
 756. n. 1. p. 2. recent. & in Vt. benetana beneficij 28. Janua-
 ry 1623. coram bone membra. Vbaldo, & in Lucana iu-
 rispatronatus 16. Junij 1623. coram eodem, & in Pisto-
 rien. Parochialis 9. Februario 1624. coram R.P.D. Mer-
 lino. Præsumitur autem gentilicium, non hæreditarium
 quando in eius prouisionibus semper fuit habita men-
 tio familiae, & descendenter, nunquam vero hæreditati-
 rie qualitas, vel quando per spatium centum anno-
 rum nullus extraneus, aut foemina in eo presentavit,
 Rot. in Florentina Canoniciatu 25. Maij 1616 coram bo-
 na memoria Buratto, inter eius decisiones impresas
 decif. 185. n. 22. & 23. Iuspatronatus quando in stirpes,
 & quando in capita spectet ad successores, vide Rot.
 d. p. 1. decif. 308. Intellige supradictam resolutionem,
 quod scilicet in iurepatronatus succeditur in stirpes, &
 non incipita, ut non procedat quando competit alicui
 Collegio, seu familiae, ut ad vniuersitos, tunc enim pra-
 sentatio fit per capita, non autem per stirpes. Lambert.
 1. quæst. secunda primi libri, art. 25. n. 17. & nullam
 habet difficultatem, quando ad vnum tantum Colle-
 gium, seu familiam spectat, vel ad plures, qui tamen
 simul commeniant ad præsentandum, non ut diuersa
 corpora, sed tantum ut vnum corpus, Abbas in cap.
 scriptam, n. 6. de elect. & in cap. Pastoralis, in fin. princip.
 & Felin. n. 9. verbi duo corpora, de rescript. benè Cac-
 cialup. in l. omnes populi, n. 14. cum seqq. ff. de iustitia, &
 iure, vbi etiam dicunt, hoc scilicet an ut diuersa cor-
 pora, vel tanquam vnum conueniant, dignosci ex cir-
 cumstantiis facti, que in hoc casu multum suadent
 huiusmodi iuspatronatus competere certis familiis,
 non tanquam diuersi corporibus, sed tanquam vnum
 corpus sub nomine familiae, & albergui constituens,
 que omnia habent apud Rotalem decisionem in
 vna Taurinensi iurispatronatus 11. Januarij 1595. coram
 Illusterrimo Pamphilio. Patroni absentes an, &
 quando debeant citari vide Mantic. decif. 268. per totam, vbi
 tres calus distinguitur primus est quando plures patrini
 præsentant ut singuli, & tunc ait non requiri quod
 absentes vocentur, quia non est necessarius simultaneus
 consensus; secundus, quando iuspatronatus pertinet
 ad plures, ut vniuersitos, & tunc quidem cum
 non præsentant ut singuli, sed tanquam vniuersis, in
 hoc casu absentes vocari debere tenet, quia simultaneus
 requisitus consensus: tertius quando iuspatronatus
 ad plures pertinet ut singulos, & consequenter
 patrini præsentant ut singuli; non autem ut vniuersi,
 sed vigore statut, aut confuetudinis ad præsentandum
 soliti sunt simul conuenire, & tunc quidem ait absen-
 tes vocari debere, qui vocandi sunt, quando præsen-
 tatio fit a pluribus tanquam vniuersis, quia simultaneus
 consensus requiritur, & citar. Lambert. lib. 2. p. 2. q. 2.

princ. art. 8. n. 8. vers. l. in h. at tamen. Roch. verbo hōboris-
 sum, q. 60. n. 93.

Notatur etiam ad hoc quod iuspatronatus Eccl. 9
 hæsticum transit ad quoscumque hæredes etiam extra-
 neos, vi per Conar. lib. 2. var. c. 18. n. 6. Bonacof. tom. 1.
 commun. opinion. lib. 1. tit. 5. n. 36. pag. 170. Aloys. Ricc.
 in collect. decif. p. 4. collect. 102. 5. Cald. Pereira de empt.
 c. 12. n. 16. & alios citatos per me de officio, & possessio
 Episcopi, p. 3. alleg. 7. 1. n. 3. nisi in fundatione fuerit ex-
 pressum quod transire tantum ad hæredes sanguinis
 de consensu Episcopi. Roch. verbo ipse, vel is, num. 19.
 Vivian. d. lib. 1. c. 1. n. 61. nam in dubio iuspatronatus est
 presumendum hæreditarium, & transitorum ad quo-
 cunqne hæredes etiam extraneos vbi ex fundatione,
 vel aliunde de contrario non doceatur, Cardinal. in
 Clement. plures, hoc tit. q. 6. & Anch. n. 7. & 11. Lam-
 bert. in iurepatronat. 2. p. 1. lib. 9. 2. n. 15. Hieron. Gab.
 conf. 19. 6. n. 5. lib. 2. Rot. decif. 707. n. 8. p. 1. & decif. 756.
 n. 2. p. 2. recent. & fuit etiam dictum in Florentina Ca-
 nonicatu 25. Maij 1616. coram bone memoria Ba-
 rato, & in Pistorien. Parochialis 9. February 1614. cor-
 ram R.P. D. Merlino. Unde cum iuspatronatus peri-
 neat ad hæredes quia hæredes, recte si non venire in
 restitutione fideicommissi; vt per Dec. in l. precibus,
 n. 12. C. de imponib. & aliis. Conar. in cap. Raymunt. de
 testamento. s. 9. n. 8. Padil. in rubr. C. de fideicom. num. 15.
 Caffan. in catalogo. p. 1. considerat. 38. q. 43. Anton. Gom.
 variar. tom. 1. c. 5. n. 28. Coft. in cap. si pater 2. part. verbo
 Trebellianica, num. 4. Perez. l. 1. col. 10. vers. eff. & alia
 quæstio, tit. 6. lib. 1. Ordinament. pag. 139. Peregrin. de
 fideicomiss. art. 6. num. 37. Molin. de primogen. lib. 1.
 c. 2. 4. a. n. 5. alt. Molin. de iustitia, tr. 2. disp. 183. ad finem,
 Ceuall. communium contra communes, q. 7. 1. Cened. ad
 Decret. collect. 5. n. 4. Cald. Pereira de renouat. emph.
 q. 19. n. 12. Mantic. de tacitis, & ambig. comment. lib. 4.
 tit. 1. n. 6. & 15. Nicol. Garc. de benefic. p. 5. c. 9. n. 17.
 Vinian. d. lib. 4. c. 2. n. 26. Licet enim iuspatronatus an-
 nexum alicui rei transeat cum vniuersali alienatione,
 iuxta cap. ex literis, infra hoc tit. non tamen transit cum
 ea vniuersali translatione, que sit in fideicommissum,
 prout iura sepulchrorum venient in vniuersali
 alienatione, l. si modicis 24. ff. de contrabend. empt. lque-
 dam 6. 2. ff. de acquirend. rerum dominio, & tamen
 non venient in translatione vniuersali, que sit in fi-
 deicommissum, l. quia perinde, §. fin. ff. ad Tit.
 bellian.

Notatur etiam hic text ad hoc, quod mutatione in
 persona dicitur alia dispositio, & alius contractus,
 vt per Surd. decif. 201. num. 6. Menoch. conf. 160.
 num. 15.

In gloss. Non debet, i. ibi, & nota quod iuspatrona-
 tus, &c.] Notatur ad hoc quod iuspatronatus dividuum
 est quod commodi, & exercitum, securus
 quod substantiam ipsius iuris, quod quam indi-
 viduum ins est, vt per Roman. sing. 559. Roch. verbo
 ius, quæst. 6. num. 11. Azeued. l. 9. num. 1. tit. 6. lib. 1. nota
 recopil.

In ead. gloss. ibi, qui si non conueniant, &c. Hanc con-
 cordiam de alteris vicibus præsentando rectorem
 possunt hæredes sua auctoritate abso. superioris
 consensu, & interueni facere, vt docent Tirac. de iure
 primog. q. 27. opin. 5. n. 2. Azeued. d. l. 9. n. 2. Cened. ad
 Sextum collect. 7. n. 2. Et quando ius conferendi compe-
 tit equilibrio in solidum, si vnu non confert, censeat
 confitente collationi per alterum facta, Gonzal. ad
 reg. 8. Cancel. gloss. 45. n. 70.

CAP.

De Iurepatronatus, Tit. XXXVIII. 341

CAP. Quæcumque. II.

Ex Concil. Tribur.

1 Episcopus quando fuerit discordia inter patronos,
vt non possit Sacerdos fungi officio suo, debet
principere vt in Ecclesia non celebrentur Missarum
folemnia, & inde tollere reliquias, & claudere oſium,
donec eligant vnum idoneum. Colligunt ex Ordin.
Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarel. Butr. Ioan. Andr.
Imol. Anan. Host. Anch. Henric. Panorm. Beroi. Viu.
in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 366. Alagona in
compendiis Canon. pag. 506. & vol. 4. reper. in iure Canon.
ad lib. 3. Decret. Ioan. Crot. remissione Ximen. in concord.
p. 1. definiuntur ex Concil. Tribur. c. 32. resertur a Butr.
chard. lib. 5. Decret. c. 224. Iuo. p. 1. e. 285. & ab Anton.
August. collect. 1. Decretal. lib. 3. tit. 33. c. 2.

2 Dicit hic text. quod si inter patronos sit discordia
in presentando ad beneficium vacans, potest Episcopus
iubere, vt claudantur Ecclesia ostia, de eaque reli-
quie extrahantur, vt per Lambert. de iurepatron. lib. 2.
p. 2. q. 1. art. 3. Iulian. Viuian. in praxi iurispatron. p. 2.
lib. 7. c. 9.

S V M M A R I V M .

1 Patroni si presentando discordant, preferetur presen-
tatus à maiori parte, si est idoneus, & si hoc sine
scandalo fieri non potest, vel patrom infra tempus
debitum non presentatur, Episcopus ordinabit Ec-
clesiam.

2 Iurispatronatus transit ad heredes quoctumque.

3 Eligentiam vota si in duas partes se diuiserint in
Metropolitanus iudicio, preferetur qui in maioribus
iunatur studijs, & meritis.

4 Presentant quando fuerint plures à diversis patronis,
ille debet institui, qui à maiori parte, quamvis sa-
mor non sit, fuit presentatus.

5 Lite pendente inter patronos super iurepatronatus,
vel inter ipsos patronos non concordantes in pre-
sentato, si causa non finiatur inter quadrimetrum
elapso termino potest Episcopus prouidere iunxit
ipsum patrom.

6 In iurepatronatus acquiritur ex readificatione, seu re-
filiatione Ecclesie penitus diruta.

7 Ecclesia penitus diruta, ut illius readificatione acqui-
ratur iurepatronatus, que dicatur, ostenditur.

8 Iurepatronatus non acquiritur ex argimento datis.

9 Dignus presentatus à maiori parte patronorum est
confirmandus omisso digniore.

CAP. Quoniam. III.

Ex Concil. Lateran.

1 Patroni quando dissentient, & diversi diversos
presentant, qui habet maiora merita & vota plu-
ra, preferetur, si hoc non potest fieri sine scandalo, Epis-
copus ordinet propterea melius indicauerit. Idem faciet
vbi inter alios nascitur questio de iurepatronatus,
qua inter quatuor menses non definitur. Colligunt ex
Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarel. Ioan. Andr.
Butr. Imol. Anan. Host. Anch. Henric. Panorm. Beroi.
Viuian. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 367. Alagona in
compendiis Canon. pag. 506. & vol. 4. reper. de iur.
Canon. ad lib. 3. Decretal. Ioan. Crot. remissione Calaf. in
Barbos. Collect. Tom. II. I.

anno. & Ximen. in concord. p. 1. & 2. delimitur ex
Concil. Lateran. sub Alex. III. c. 17. & refertur ab
Anton. August. collect. 1. Decretal. lib. 3. tit. 33.
cap. 4.

Aut heredes eorum.] Ergo iurispatronatus transit ad
heredes quoctumque, vt per Perez l. 1. g. off. deuan
scoeder. tit. 6. lib. 1. Ordin. pag. 149. & alios citatos ad
c. 1. n. 9. supr. hoc tit.

Qui maioribus iunatur meritis.] Notatur ad hoc,
quod si vota eligentiam in duas se partes diuiserint,
is Metropolitanus iudicio preferetur, qui maioribus
iunatur studijs, & meritis, vt per Tiraq. de iure primog.
q. 17. opin. 3. n. 2. & 3. Conat. in reg. peccatum, p. 2. s. 7.
n. 3. & 4. quo nobiliorem tenetur praeficere, Tiraq.
de nobilit. c. 20. n. 11.

Et plurimorum eligantur, & approbatur assensu.] No-
tatur ad hoc, quod quando plures à diversis patronis
fuerint presentati, ille debet institui, qui à maiori
parte fuit presentatus, vt per Paul. de Citadinis in
tract. huius tit. part. 6. q. 17. Mantic. decis. 86. Seraphin.
decis. 87. Rot. decis. 202. & decis. 625. n. 2. & 3. apud
Farin. p. 1. recent. Aloj. Ricc. in praxi resolut. 173. Mari.
Antonin. variar. resolut. lib. 1. resolut. 104. n. 1. quos re-
fero de offic. & potest. Episc. p. 3. alleg. 72. n. 197. & me
citato in hoc loco, Mallobt. in praxi habendi concussum,
praelud. 7. dub. 22. n. 12. secundum Roman. Impresl. nec
est necesse institutionem fieri à saniori. Roch. in tract.
huius tit. verbo honorificum, q. 59. Lambertin. ed. tract.
lib. 2. c. 3. q. 4. art. 9. Si vero à maiori parte electus fuerit
indignus, à maiori verò presentatus dignus sit, is ultimi-
mus admitti debet ad beneficium, Rot. d. decis. 625.
num. 3. quia presentatione indigni scienter facta à
maiori parte patronorum totum ius devoluunt ad
presentatum à maiori parte, eadem Rot. decis. 568.
num. 2. vbi declarat procedere vbi presentatio fit à
pluribus patronis vti singulis, non autem à collegio,
vel vineueritate, est apud Fatin. p. 1. recent. Et facienda
est comparatio numeri ad numerum, ad hoc vt pre-
sentatus à maiori parte possit institui, dummodo sit
idoneus, Roch. d. verbo honorificum, q. 58. Lambert. q. 4.
art. 2. cùm dicatur presentatus à maiori parte patrono-
rum, qui plures habent voces, Abb. hic n. 1. Lambert.
lib. 1. p. 1. art. 26. Roch. verbo ipse, vel is. n. 6. Rot. apud
Farin. decis. 146. n. 3. p. 1. recent. Non autem facienda
est comparatio zeli ad zelum, seu meriti ad meritum.
Roch. d. verbo honorificum, quæst. 15. Lambertin. d. q. 4.
art. 3.

Notatur ad hoc, quod in pluribus patronis presenti-
bus ad beneficia omnes debent in tali presentatione
resolueda contocari, & congregari, ad hoc vt pluri-
mum voluntas pauciorum voluntati preferatur, vt per
Farin. in praxi crimin. p. 1. q. 14. n. 8.

Infra quatuor menses non fuerit diffinitum.] Notatur
ad hoc, quod pendente lite inter patronos super iu-
repatronatus si causa non finiatur intra quadrimetrum,
elapso termino potest Episcopus prouidere iunxit
ipsi patronis, vt per Tiraq. de retractu lign. s. 11. glos. 10.
num. 37. Cald. Pereira de renuat. emphyt. quæst. 7.
n. 13. optimè Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo iuris-
patronatus, s. 5. Campanil. in diversorio iuris Canon.
rubr. 1. cap. 1. 3. num. 486. cum quo declarauit ad c. cùm
proper 27. num. 2. inf. hoc tit. ybi fedet hac materia.
Idem pariter dicendum videtur, quando lis est inter
ipsos patronos non concordantes in presentato, quia
tunc ex devolutione Episcopis conferit. Iul. Viuian. in
praxi iuris patr. 2. lib. 7. c. 3. num. 7. Zerol. in praxi
Episcop. d. s. 5. vbi etiam resolut quod si contouer-
tatur inter filiam Episcopi pretendentes Ecclesiastici
vacante pertinere ad meram collationem Episco-
pi, & esse liberam, & ipsos patronos pretendentes

F. 3 ius

BIBOSA
Ius Can
2. 15.
LIVI
15.

ius praesentandi, vel ius patronatus ad eos pertinere, tunc durante lite Episcopus non potest prouidere iuris patronis, sed ponet oeconomicum in d. Ecclesia quaque sit terminatum negotium, refeo ego ipse de officio & potestate Episcopi p. 3. alleg. 72. n. 148. Et textum in praesenti, inducentem denolutionem quando est lis inter patronos tanquam exorbitantem, & rigororum non extendi ad item inter praesentatos censuit Rot. decis. 586. n. 7. apud Farin. in collect. i. nouissimiarum. Nec etiam extendit stante lite inter patronos, & inter praesentatos, Ioan. Andr. in c. cum vos. n. 2. ver. unde infra. de officio ordinari. ubi etiam Butr. n. 7. ver. iura ergo, & Imol. n. 7. ver. nec obstat. Lap. alleg. 78. n. 15. Rot. apud Farin. decis. 8. in fine p. 1. recent.

⁷ In gloss. Fundatores. ibi. quod intellige cum omnino non est destruendum, &c. Notatur ad hoc, quod ius patronatus acquiritur ex redificatione, seu refactione Ecclesiae penitus destructae, seu ditatae, ita ut nona consecratio indebeat, minime autem patronus efficiat reficiens Ecclesiam non penitus destruam, vt per Abb. hic n. 1. & 11. & Beroi. n. 56. Roch. de iure patronatus, in verbo construxit. n. 12. Ial. in l. 1. s. si quis adificium, n. 4. de noui oper. muniat. Bursat. consil. 310. n. 3. vol. 3. Staphil. de literis grata. tit. de modo, & forma impetrandi, §. sequitur videtur. n. 6. Lambertin. in tract. huius tit. lib. 1. p. 1. q. 6. princip. art. 3. Menoch. consil. 90. n. 27. & consil. 336. n. 5. cum seqq. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo ius patronatus. §. 2. ad finem. Spin. in speculo testamenti. glos. 4. princip. num. 28. Rot. decis. 306. n. 3. vol. 3. divers. Azor. ius. moral. p. 2. lib. 6. c. 19. q. 10. Seraphin. decis. 518. & 907. Aloys. Ricc. in collect. decis. p. 5. collect. 1559. Nicol. Garc. d.c. 9. n. 51. & plures per me citatos ad alleg. 70. num. 6. Campanil. in diversiori iuriis Canonici, rubr. 11. cap. 13. n. 337. me citato in hoc loco. Maffobr. de praelud. 7. d. 22. n. 6. Viulan. in praxi iuris patr. lib. 2. c. 4. n. 6. in nouiss. impress. Rot. in Mutinen. plebis, seu iuris patronatus 21. Februario 1625. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, benè Steph. Grat. discept. forens. c. 177. n. 26. ubi dicunt quod ad acquirendum in patronatus ex reparacione requiritur totalis restauratio ipsius Ecclesiae funditus diruta, & vnde Rot. d. decis. 306. & Bursat. d. consil. 310. n. 6. ac Campan. d.c. 13. n. 39. dicunt Ecclesiam adeo dirutam iudicari, vt redificata dicatur, & iuxta predicta acquisitum ius patronatus, si nona indiget consecratione, per c. de fabrica, de consecrati. dist. 1. Vbi verò Sacra ædes penitus collapsa redificata fuerit ab alio ex eadem materia, que fuerat confecta, licet nullum sibi querat patronum, nihilominus prior patronus amittit ius sumi ex hac glossa. & Azor. citato loco, quia pereunte re perit iusfructus, & quodvis aliud ius super ea re existens, & obligatio semel extincta non reviviscit, l. rei, §. area, ff. de solut. Sic etiam ex arguimento doris non acquiritur ius patronatus, cum necesse sit Ecclesiam totam suam dotem amississe, & sic fuisse redditam de esse ad non esse, vt ex constitutio ne alterius nona doris illud acquiratur. Gonzal. reg. 8. Cancel. glos. 18. n. 53. Steph. Gratian. d.c. 177. num. 24. & 25. Campanil. d. cap. 13. num. 340. noui Ioan. Anton. Maffobr. in praxi habendi concursum ad parochiales. prælud. 7. dub. 1. 5.

¹⁰ In gloss. Qui maioribus, ibi. sed videtur sufficere si sit idoneus, dum tamen habeat maiorem partem. Notatur ad hoc, quod dignus praesentatus maiori parte patronorum est confirmandus emissio digniore, vt per Perez l. 2. ver. hoc tamen sit. 6. lib. 1. Ordin. pag. 151. Molin. de primog. lib. 2. c. 5. n. 46. Rot. decis. 202. apud Farin. p. 2. recent.

S V M M A R I V M.

- 1 Patroni laici, qui clericos instituunt, & destituant in Ecclesiis etiam patronatis, vel bona ipsarum aliter administrant, excommunicantur, & clericis, qui institutionem laicorum recipiunt, communione priuari debent.
- 2 Instituendis iuri acquiri potest laico priuilegio Pape, seu consuetudine, aut prescriptione temporis immemorialis si fuerit per Papam approbata.
- 3 Instituere habent si fiat patronus, vel ex iure devoluo debeat beneficium conferre, nunquid hec unico actu expediri possint remissione.
- 4 Verbum, priuatur, an importet latam sententiam, vel ferendam remissione.

C A P. Præterea. j. IV.

Patroni laici, qui sine auctoritate Episcopi instituent clericos, vel remouent, vel bona Ecclesiastica pro sua voluntate distribuunt, sunt excommunicandi. Item clericus, qui recipit Ecclesiam per laicos sine auctoritate Episcopi est priuandus communione, & à ministerio Ecclesiastico, & ab ordine deponi debet. Colligunt ex Ordin. Abb. antiqu. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Imol. Anan. Butr. Host. Henric. Anch. Parac. norm. Viulan. in ratione. lib. 3. iuris Pontif. pag. 368. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 507. remissione Cafal. in annot. & Ximen. in concord. p. 1. desumitur ex Concil. Lateranen. sub Alex. III. c. 14. s. præterea, referunt ab Ant. Aug. collect. 1. Decret. lib. 3. tit. 33. c. 5.

Quia in tantum quorundam laicorum, &c.] Adhuc 2 iuri instituendi acquiri posse laico priuilegio Pape, seu consuetudine, aut prescriptione temporis immemorialis si fuerit per Papam approbata. Lambertin. in math. huius tit. lib. 2. p. 3. q. 1. art. 1. & 2. Julian. Viulan. in praxi iuris patr. p. 2. lib. 1. 2. c. n. 7. & 8. Vtrum autem, si habens instituere si fiat patronus, vel ex iure devoluo habeat beneficium conferre, nunquid haec unico actu expedire possit? vide per me dicta de officio, & potestate Episcopi. p. 3. alleg. 72. n. 19. 6.

In gloss. Communione priuatur, ibi, & ita non est ipso 4 iure suspensus, &c. Vide tamen quæ circa verbum illud priuetur, tradunt Tiraq. in l. si unquam, verbo revertatur. n. 176. Melch. Phœbos Lust. decis. 88. n. 12. Cardof. in praxi indicum, verbo verbum. n. 23. Sayr. in clavis Regia. lib. 3. c. 8. n. 2. 2. & alij citati ad c. clericis 5. ne clericis, vel monachi.

S V M M A R I V M.

- 1 Patronus laicus si successione presentat duos, & secundus instituunt ab Episcopo, valet institutio. Patronus non potest clericu, vel alteri Ecclesie conferre Ecclesiam patronatam, vel alteri donare.
- 2 Patronus laicus potest variare, & qualiter huiusmodi variatio fieri possit, ostenditur.
- 3 Ius in re per presentationem non acquiritur, sed ad rem.
- 4 Ius ad rem ut acquiratur presentatione, debet fieri cum habente instituere.
- 5 Presentati quando sunt plures per hanc presentationem nullus acquirit ius ad rem.
- 6 Instaurantes donari non potest ab eo ad quem illud non spectat.
- 7 Nemo dat, quod non habet;

CAP.

De Iurepatronatus, Tit. XXXVIII. 343

C A P. Quod autem. V.

Adrian. III.

I Patronus si presentat idoneum pro Ecclesia, & Episcopus illud non admittit, si deinde presentat alium idoneum, & Episcopus admittit, primus presentatus, minime tamen admissus, non potest agere, nec est praerendus, quia ante approbationem Episcopi, non est rata presentatio, & melior est conditio possidentis. Item laicus patronus sine consensu Episcopi non potest Ecclesiam donare alicui Clerico, vel collegio, & si daret, donatio non teneret. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Butt. Imol. Anan. Host. Henric. Anch. Panorm. Bero. Viu. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 507. Alagon. in compend. iuris Canon. pag. 369. remissione Ximen. in concord. p. 1. & 2. referunt ab Ant. August. collect. 1. Decret. lib. 3. tit. 33. c. 7. & est post Concil. Lateran. sub Alex. III. p. 15. c. 8. quia autem.

2 Et pro modum alius idoneus presentatus, &c.] Ergo patronus laicus potest variare, ut per citatos in meo tract. de officio, & potestate Episcopi, p. 3. alleg. 72. n. 51. Que quidem variatio fieri potest duobus modis, primo vno contextu plures presentando vt si institutur quem Episcopus elegerit, Clem. si plures, vbi glos. & Doctores, hoc tit. Secundo modo potest fieri plures ordine successivo presentando, & sic diversis temporibus, ut in hoc text. ita Lambertini. in tract. huius tit. lib. 2. p. 2. q. 7. art. 2. & sic variando patronus non recedit, sed accumulat, ac in dubio presumitur cum latitudo presentantis, si secundum presentem, nam si primitu[m] absque causa permisla presentaret, non audiaretur, Roch. de Curte in tract. huius tit. verbo honorificatio, q. 13. Lambertini. vbi supra art. 22. Ego ipse de officio, & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 2. a. n. 158. Unde notari solet hic text. ad hoc quod postquam res non est integra, & sic post acceptationem, & quando iam est ius questionis nominato, non est licita varia-
tio, ut per Girond. de priuilegiis, & exempt. explico. n. 712. & seq.

3 Quoniam antequam presentatio, &c.] Notatur ad hoc, quod per presentationem non acquiritur ius in re, sed ad rem, ut per Roch. in rubr. huius tit. in princ. n. 8. & in verbo iuris, q. 4. Flamin. de regnac. lib. 2. q. 23. n. 12. & lib. 7. q. 1. n. 79. cum seqq. Prax. Episcop. verbo iuris ad rem, §. 2. p. 1. Seraphin. decif. 1. 38. n. 4. Rot. decif. 546. num. 2. apud Farin. in collect. 1. nouissimorum, Gonadal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 15. §. 2. n. 1. Julian. Viuian. in praxi iurispatron. p. 2. lib. 8. c. 3. in princ. quod quidem ius ad rem, ut acquiratur presentatio debet fieri eorum habente instituere, gloss. verbo presentari, in Clem. dudum, de seipst. & post Mil. Lap. Roch. Lam- bert. & altos Rota in una Ostiorum capelle, 17. Nouembris 1600. coram D. Iusto, vbi etiam dictum fuit non requiri admissionem superioris, Aloys. Ricc. p. 5. col- lect. 1661. Quando autem plures sunt presentati, per dictam presentationem nullus acquirit ius ad rem, Mohedan. decif. 1. n. 2. de probend. quem refert Mar. Antonin. var. ref. lib. 1. refol. 104. n. 16. Aloys. Ricc. ad. collect. 1661. vers. intellig. secundo, & in vers. seq. dicit quod quando qui est presentatus à quibusdam patro- nis, aliis ab aliis in æquali, & pari numero, ut vnu istorum dicatur habere ius ad rem, requiritur maior pars votorum.

6 Quia non pro dato habetur, &c.] Notatur ad hoc, quod inspatronatus donari non potest ab eo, ad quem illud non spectat, Rota apud Farin. decif. 102. n. 2.

p. 1. recent. nemo enim dat, quod non habet, ut per Surd. conf. 194. n. 17. & conf. 247. n. 10. & conf. 265. n. 6. Cesar. Angel. de contradicte legitimo, q. 8. n. 28. Anton. Monach. Bonon. decis. 19. n. 4. Franc. Molin. de ritu mpr. lib. 3. quest. 10. num. 10. Cardin. Tusch. tom. 2. litera D. conclus. 10. Ceuall. commun. contra commun. quest. 390.

S V M M A R I V M.

- Patronus de per se vendens inspatronatus in penam excommunicationis incurrit, & illo cum emptore priuari debet, & n. 2.
- Spiritualium in restitutione si constet quem iniustè possidere, poteris iudex ex officio cum spoliare.
- Index in notoriis potest inauditam partem spoliare.

C A P. Quia. Clerici. VI.

I Uspatronatus emens, vel alio modo acquires ut i presentent suos filios, vel nepotes, illo iure spoliari debet. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. I. noc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Butt. Imol. Anan. Host. Henric. Anch. Panorm. Viu. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 508. Alagon. in compend. iuris Canon. pag. 508. remissione Ximen. in concord. p. 1. & 2. referunt ab Ant. August. collect. 1. Decret. lib. 3. tit. 33. c. 8. & est post Concil. La- teran. p. 16. c. 4.

Hanc eandem concl. ex hoc text. desumunt Spin. in Speculo testam. gloss. 4. princ. n. 109. Viu. in praxi iurispatron. p. 1. lib. 3. c. 5. n. 5. Rot. apud Farin. decis. 303. n. 4. & 5. p. 2. recent. faciunt que Soar. de Relig. tom. 1. n. 3. lib. 4. de simonia, c. 2. 8. n. 5. & alia ad cap. de iure 16. hoc tit. Hodie ex novo iure Concil. Trid. Sess. 2. de reform. c. 9. vers. hoc editio[n]em, excommunicari debent si personae singulares vendiderint; si vero vniuersitates sint, interdicto subiici, ac proinde dicto inspatronatus ipso iure priuari, ut referunt Vgolin. de offic. Episcopi, c. 15. §. 1. n. 3. & ego ipse in simili tract. part... alleg. 71. n. 35. Campan. in divers. iuris Canon. rubr. 11. c. 13. n. 510. Que quidem procedunt vbiunque vnu esset patronus, & is ob dictam venditionem spoliatus fuisset inspatronatus, nam si plures fuissent patroni, non remanet beneficium liberum, sed locum spoliati afflueret Episcopus, qui illius partes fungens, pre- sentaret coram le ipso, ut tenet Lambertini. in tract. huius tit. lib. 3. q. 8. art. vlt. Verum Cantera in suis quest. crimin. c. 1. n. 50. Socin. iun. conf. 5. l. n. 6. vol. 2. Pe- regrin. de iure fisci, lib. 5. tit. 1. n. 72. Bajard. ad Clar. lib. 5. q. 78. n. 26. Sanch. in precepta Decalogi, lib. 2. c. 19. n. 17. simpliciter loquentes autem presentandi ius eo cau[us] comparantis ipsis competere, si patronatus sit ad hæredes transiit, secus verbo si virtute institutionis ad aliquem devoluereatur, siquidem tunc viuente tantum condemnato si vacaret, Ordinarus conferret, vel nominatus ab institutente, vel ipsius hæredes.

Comparant. &c.] Notatur ad hoc, quod inspatronatus per Clericos comparati, seu aliter acquiri non potest, ut comparantium, seu acquirentium filij, vel nepotes in Ecclesiis patronatus presententur, ut per gloss. verbo comparant, Innoc. in princ. Butt. & Abb. n. 3. Anch. num. 1. & alii in presenti. Lambertini. in tract. huius tit. lib. 1. part. 1. q. 5. art. 1. & 2. Hippol. sing. 195. Sylvest. verbo inspatron. num. 6. Roland. conf. 47. n. 61. lib. 1. Cum enim in comparatione iurispatronatus ad effectum ut acquirentes filios, vel nepo-

BBOSA
Ius Can.

215.
VI

'tes suos in Ecclesiis patronatis possit presentare, vi-
tium ambitionis notabiliter appareat, & prædictum
vitium, maximè in personis Ecclesiasticis reprobetur,
iuxta reg. text. in Clem. i. in princ. de renuntia propter
ea text. hic tali ratione fundatus in praesenti deci-
sione quancumque prædicti iuris acquisitionem etiam
alias licitam ad prædictum effectum factam reproba-
uit, quod quidem aperte colligitur ex verbis huius
text. ibi, ut postmodum eorum filij, &c. qua verba aper-
te denotant illam acquisitionem iuris patronatus in
hoc text. reprobata esse, qua principaliter facta est
ad prædictum effectum, alias enim non erat cur à
Romano Pontif. referentur, ac subinde sive licita,
sive illicita alias propter vitium ambitionis reprobata
est per text. in presenti.

3. Appollatione postposita spoliando.] Notatur ad hoc,
quod in restituitione spiritualium, si constet quem
in iustis possidere, poterit iudex ex officio eum spolia-
re, vt per D. Barbos. quia ita hunc text. intelligit in l.
si de vi. n. 138. cum seq. ff. de indic.

4. Notatur etiam ad hoc, quod index in notoriis par-
tium inaudita potest spoliare, vt per Hippol. singul.
195. Rebuff. in Quid insit, not. i. n. 62. ff. de re indic.
D. Barbos. in d. s. de vi. n. 126. & 140.

Spoliando.] Collige ex text. Clericos ementes, vel
etiam iusto alias titulo acquirentes ius patronatus
cum intentione, & ad effectum vt illorum filij, seu
ne nepotes in Ecclesiis presententur ab eodem, iurepa-
tronatus esse spoliando, vt per Abb. hic n. 3. Paul.
de Citadin. in tract. de iurepatr. p. 1. q. 4. ante fin. Lam-
bertin. similis tract. lib. 1. p. 2. q. 5. art. 2. vbi n. 3. post
gloss. hic verbo spoliando, & Abb. n. 4. intelligit ver-
bum spoliando, in hac decisione stare in sua proprie-
tate, eo quod acquirentes ius patronatus actum à iure
interdictum fecisse reputantur, & ita nulliter, unde
sicut de pacto processerunt, ita conveniens est vt
etiam de facto per Episcopum spoliari possint, quasi
velint non esse opus iudicium intentare, prout etiam
in actibus notoriis iusti index extra iudicitaliter pro-
cedere potest. Vtrum prædictus intellectus nequa-
quam sustineri potest, conuinicunt enim manifestè
quia supponit omnes taliter acquirentes ius patronatus
in hoc text. nulliter, & de facto alia processus, quod
plane falsum est. Quare videtur dicendum verbum
hoc, spoliando, importare privationem mediante actu
judiciali, itavt lata sententia aliquando declaratoria
propt in emporie, aliquando condemnatoria, propt
in aliter acquirente per titulum alius ius iuri, iuspa-
tronatus cum effectu amittatur, adhuc elegerant
Lambert. d. q. 5. art. 21. arg. text. in cap. quod à te 3. de
Clericis coniug.

In gloss. Filii, ibi, filios autem satis credo quod passit
presentare. De hoc dixi ad cap. consilium 15. in fr. hoc tit.

In gloss. Spoliando, vlt. ibi, sed cui applicabitur è po-
test dici quod Ecclesiæ, &c. Notatur ad hoc, quod facta
venditione ius patronatus Ecclesia patronata libera
remanet, vt per Roch. verbo ipse, vel 15. q. 25. n. 5. Lambertin. lib. 1. p. 2. q. 5. art. 1. n. 3. Nec refragatur
quia donatio iuris patronatus similiiter ipso iure nulla
est, si sine Episcopi consensu laico per patronum fa-
cta sit, iuxta text. in cap. illud, hoc tit. acut & venditio,
vt tenet gloss. vltim. in cap. de iure, insi. hoc tit. vbi addi-
di, & tamen constat Ecclesiæ statim liberam non
remanere, sed potius patronum adhuc posse cum
eisdem Episcopi requisito consensu iterum iuspa-
tronatus donare; satis enim si dieas in prædicta do-
natione simoniam non dari, quemadmodum reperitur
in venditione ius patronatus, qua stante propter in-
iuriam factam Ecclesiæ patronata ius patronatus amittit
quo amissio Ecclesia consequitur libertatem.

S V M M A R I V M.

1. *Ius patronatus consistens in aliqua vniuersitate bonorum etiam temporalium transit bonis venditiis, permutatis, vel aliter alienatis in acquisitorem absque Episcopi approbatione, & n. 2.*
3. *Ius patronatus consistens in aliqua villa, vel castro dato in donem cum ea villa, seu castro transi in maritum.*
4. *Ius patronatus an transeat in conductorem castri, vel villa vbi illud est, offenditur.*
5. *Hereditatem vendita, in qua consistit ius patronatus, in emporie illud transit.*
6. *Curator hereditatis iacensis potest presentare ad beneficium ius patronatus dicti a hereditatis.*
7. *Ius patronatus in usufructuarium vniuersitatis bonorum transi.*
8. *Sequestrata villa vel castro, in quibus consistit ius patronatus, si durante lege quo vacauerit beneficium, sequester ad illud presentari potest.*
9. *Publicato castro, seu villa ob delictum patroni delinquentis, cui consistebat ius patronatus annexum, illud accessorie publicatur.*
10. *Ius patronatus personale, & de per se principale, & distinctum non includatur in confisicatione bonorum.*
11. *Presentatio iuris patronatus si lite mota sit facta, differri debet iustitio.*
12. *Femina potest habere ius patronatus.*
13. *Præstantis est ab eo, qui erat in quasi possessione
presentandi, cum bona fide amoueri non debet,
etiam si deinde constet patronum illum non esse
verum patronum.*

C A P. Ex literis. VII.

Ius patronatus transit cum vniuersitate nisi specialiter
excipiat, etiam si vniuersitas detur conductori
solum ad formam, id est, quoad vnde dominum, unde
si conductor presentat ante mota item super iuspa-
tronatus presentatio tenet, post motam item nihil in-
nouandum. Colligunt ex Ordin. Abb. antiqu. Innoc.
Collect. Zab. Joan. Andr. But. Imol. Anan. Host. An-
char. Henric. Panorm. Bero. Cened. collect. 5. Vin. in
ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 370. Alagona in compend.
iuris Canon. pag. 508. remissione Casal. in ann. & Ximen.
in concord. p. 1. & 2. refertur ab Ant. Aug. collect. 3. De-
cret. lib. 3. tit. 33. c. 9. & est post Concil. Later. p. 5. c. 4.

Hanc eand. concil. ex hoc text. defundit Lambertin. 1
de iure patr. lib. 1. p. 2. art. 1. in fine, & art. 2. in fin. 5.
princ. Conar. var. lib. 2. c. 18. n. 8. Caualcan. decis. 31. 4
n. 16. p. 5. Gregor. 1. 8. 6. verbo tal villa, tit. 18. p. 1. Me-
noch. conf. 9. o. n. 118. & 125. Cened. ad Decret. collect. 5.
Mantic. decis. 1. 40. n. 2. Molin. de instit. tract. 2. diff. p. 620.
n. 6. Card. Tutsch. lit. 1. concil. 6. i. 2. in fin. Italian. Vivian. 10
praxi iuris patron. p. 1. lib. 4. c. 1. n. 2. Nicol. Garc. de
benefic. part. 3. cap. 9. num. 11. Azot. instit. moral. p. 1.
lib. 6. c. 20. q. 8. Mar. Antonin. var. resol. lib. 1. resol. 40.
num. 5. resol. 60. num. 13. & resol. 103. num. 22. Alois.
Ricc. in collect. decis. p. 5. collect. 1679. Campanil. in
dieu. orio iuris Canon. rubr. 11. cap. 13. num. 343. Lam-
bertin. in tract. huini tit. lib. 1. p. 2. q. 5. art. 11. cum seq.
& art. 5. & 6. q. 8. art. 1. Menoch. de arbitr. q. 14. n. 49.
D. Barbos. in l. diuorio 6. s. vir. n. 56. ff. solut. marina.
Intellige sive res principalis, cui annexum est iuspa-
tronatus, sit vniuersitas bonorum, sive sit
res particularis, dummodo tamen ita inseparabili-

De Iurepatronatus, Tit. XXXVIII. 345

litter adharet, ut rem illam quasi suum principale sequi datur, qui quidem intellectus aperte colligitur ex hoc text. ibi villa in qua Ecclesia sita est, quibus verbis apparet ius patronatus, de quo hic annexum, & accessorum fuisse fundo, in quo Ecclesia fuerat edificata: nam cum in hoc text. partium intentio sit villam transferre in totum per illam concessionem factam ad firmam, veluti translate principali, dicit Pontifex ius patronatus veluti accessorum transferri, quod necessariò sequi debebat naturam sui principalis, cui inseparabiliter adharet, ex reg. accessorum, lib. 6. Vnde coniuncta sententia communis Doctorum facientium distinctionem inter vniuersitatem bonorum, in qua ius patronatus existit, & inter rem aliquam particularem, cui adharet, ita ut in priori casu translate prædicta bonorum vniuersitate transeat ius patronatus, minimè vero in posteriori, prout in specie tenet D. D. communiter in presenti, & Roch. verbo ipse, vel is. q. 2. 3. a. n. 41. plures, quos refert, & sequitur Lambertini, lib. 1. p. 2. q. 5. art. 11. n. 5. & art. 17. Conar. dicens communem sententiam lib. 1. var. c. 13. n. 5. Intellige etiam vbi bona & ius patronatus habent quidem connexionem inter se, non tamen ius patronatus coheret bonis, sed potius bona coherent ipsi ius patronatus, ut dum quis instituit ius patronatus hoc pacto, ut ipse possidat bona, cum hoc tamen onere ut confulat necessitatibus, & egredi Ecclesie cum opus fuerit, quia tunc bona ius patronatus vendi, & in aliis transfigri possunt, dum possidens illa bona potest aliquos fructus in sua utilitatem convertere, seu dum superfluit aliqui fructus præter filios, qui in utilitatem Ecclesie convertendi sunt, ita Soar. d. lib. 4. cap. 28. num. 22. Fillius tract. 4. s. c. 6. q. 6. num. 5.

Illud tamen obseruari oportet, bona ius patronatus carius vendi non posse ob ius patronatus illis annexum, quia ipsum ius est spirituale, ac proinde non est pretio estimabile, sed ipsa bona sunt pretio estimabili, quia exinde vendi possunt quantum ex se extimentur, non habita ratione ius patronatus, alioquin ipsum ius vendi censetur, ita Vgolin. de Simon. tab. 1. cap. 49. §. 2. num. 15. Soar. de Relig. tom. 1. lib. 4. de Simon. cap. 28. num. 13. Bonacin. de Simon. q. 4. s. 11. num. 5.

3 Vnde ex defuncta conclusione huius text. iam primum inferitur ius patronatus consistens in aliqua villa, vel castro date in dotem, cum ea villa, seu castro transire in maritum, ut per Palam in repet. cap. per vestras, de donat. inter virum, §. 43. a. princ. Baec. de decima tutorum, cap. 23. num. 19. & in trax. de non meliorandis filiabus, c. 26. num. 1. Tiraquel. post leges comb. gl. 9. num. 7. Molin. de primog. lib. 1. c. 24. num. 3. Menoch. conf. 66. num. 27. D. Barbos. in l. diuinit. §. si vir. num. 55. cum seqq. ff. soluto matrim. Mantic. decis. 140. num. 2. & 13. Vivian. d. lib. 4. c. 7. num. 6. quos refero ego ipse de officio, & potest. Episc. part. 3. alleg. 7. n. 38. latè Nicol. Garc. d. c. 9. num. 14. cum multis seqq. præcipue ad illam quæst. nempe villa in dotem in qua est ius patronatus, quod cum ipsa transire, ad quem specter ius præsentandi, maritione, an vero vxori & multis per eum citatis addo Cardin. Mantic. de tacitis, & ambig. conuent. lib. 12. tit. 3. o. à n. 20. & Campanil. d. c. 13. num. 362. Huius quidem illationis principale fundamentum est, quia negari non potest ius patronatus annexum rei transire in illum, in quem eiusdem rei dominium, vel saltem possessio transfertur, ut fatentur scribentes in hoc text. & DD. supra citati, constat autem dominium rei dotalis sicut illius possessionem per matrimonium in maritum transire, l. doc. encycl. C. de rei vindicat. & docent Lara in l. si quis

à liberis, §. si quis ex his, à num. 249. ff. de liberis agno. Gom. l. 50. Tauri, num. 33. D. Barbos. in l. dotalium, ff. soluto matrim. à num. 1. & 4. Si ergo ius patronatus, & illius dominium, seu possessio transit in maritum, necessariò dicendum est, quod viruté illius poterit maritus præsentare, ne altius dicamus manente Ecclesia patronata deficeret præsentationem ad illam, ut in terminis concludit D. Barbos. in d. §. si vir. num. 57. Accedit quia dato matrimonio fructus dotis ad maritum spectant, iuxta reg. text. in d. §. si vir. à qua regula potestas præsentandi excepta non reperitur, cum fructus ius patronatus esse dicant, gl. vlt. in cap. cum Bertoldus, de re iudic. Et hæc est communis, & verior sententia, quidquid dicant Abb. in cap. vlt. num. 8. de concess. prob. Ias. in d. §. si vir. num. 7. Felin. in cap. cum olin, de maior. & obed. & in cap. causam, qua, num. 8. de prescript. Guillelm. in cap. Raynarius, verbo cetera bona, num. 37. Vnde iam apparet quām fructuatoria si dubitatur, in qua torquentur DD. utrum concurrent viro & uxori ad præsentandum, qua præsentatio sit præferenda: de qua agit Abb. in d. num. 8. Lamberti. d. lib. 1. part. 2. quæst. 1. o. art. 2. & 3. Tiraquell. post leges commun. gl. 9. num. 6. Siquidem ex predictis soli marito ius præsentandi competere constat, vnde non solùm præsentatio illius præferenda est, sed & alia per uxorem facta nequaquam admittenda.

Secundūd infertur in conductorem castri, aut villa, vbi est ius patronatus, illud transire, quod & clare annuere videtur hic text. dum ait ius patronatus transire in conductorem villa datæ ad firmam; verum in explicando an hoc solùm procedat in conductione ad longum tempus, an etiam in illa, qua ad modicum fit, mira variant Doctores. Nam Abb. in presenti, n. 5. sub distinctione rem componit, dicens illationem procedere, vbi locatio ad longum tempus facta certatur, ex aduerso verò adducta per Doctores contrarium tenentes, si ad modicum, sequuntur Caballini. milleq. 14. incipit Ius præsentandi, num. 3. part. 1. Spin. in speculo testam. gl. 4. num. 119. Cened. ad Decretal. collect. 5. num. 10. Palat. in repet. cap. per vestras, §. 43. col. 3. Roch. verbo ipse vel is. q. 26. n. 54. Lambert. lib. 1. part. 2. quæst. 8. art. 2. in princ. Molin. de primog. lib. 1. c. 24. à num. 2. latè Menoch. conf. 90. fateatur D. Barbos. in l. diuinit. §. si vir. num. 58. ff. soluto matr. Pro quibus facit efficaciter, quia locatio ad modicum tempus nullum dominium, nullamve possessionem transferre solet, docet Iureconf. in l. non solet, ff. locati, in illa l. genere 3. ff. de acquir. possess. sicut transfert locatio ad longum tempus, ut probat text. in l. 1. §. quod antem, ff. de superficieb. constat manifestè istum text. agere de locatione ad longum tempus, id enim importat concessio ad firmam, ut tradit Bart. in l. 1. num. 8. C. de iure en. phyr. eo quid inspecta lingua Anglicana talis conventionis sic appellata significat annum censum, & ut talis censetur facta ad decennium, & importat alienationem, quod quidem mihi videtur probare text. in c. 2. de loco, dum in fine, inquit ad firmam concedi possit decimatis, de quibus ibi agebatur, ita ut ad alienationem non videatur extendi, sic plane innuit contractum illum ad firmam se alienationem importare: Deinde faciunt huius text. verba, ibi, vel antequam, &c. quibus vult. text. quod si præsentatus à milite præsentatur antequam esset suborta controvèrsia inter militem & Abbatissam, ille præualeat in Ecclesia, etiam si prædicta Abbatissa obtineat, quod quidem fieri non poterat casu, quo per solam locationem, de qua hic, resulteret sola detentio, qualis resultat ex locatione ad modicum tempus, sed quia possessio in eundem militem translate fuit, iuxta text.

BBOSA
Ius Can.

2. 15.
LVI
15.

346 Collectanea Doct. in lib. III. Decretal.

in consultationibus, infra hoc tit. & in cap. querelam, de electo necessariis textis. hic supponit prae dictum item non conduxit villa ad modicum tempus, sed ad longam, alias non est posse effici, ut textus supponit, sed solum detentor, ut probat textus in l. matre agitur, C. de prescript. 30. cuius presentatio praevalere non poterat, iuxta textum in d. cap. consultationibus. Non defuere tamen qui absoluere tenuerint insipatronatus annexum villæ, vel castro in his terminis transire solummodo cum datur in emphyteusim, vel feudum, cuius opinionis Autor est Paul. de Castro conf. 262. incipit. Venerabilis vir, vol. 1. vbi num. 2. afferit textus in presenti, procedere, vbi translatum est utile dominium, scilicet cum datur in emphyteusim, vel in feudum, explicans illud verbum, ad firmam, de emphyteusi, & hanc Pauli de Castro opinio indicatur communis, teste Roch. in tract. huius tit. verbo ipse, vel is à quo, in q. 26. quæ prop. n. 8. & Lambertini in similis tract. art. 27. q. 8. prim. part. 1. dub. 1. Ioseph. Ludou. tom. 3. commun. opinion. sub hoc tit. concl. vniuers. vers. acquiruntur etiam pag. 534. vol. 2. Ego tamen nec vni, nec alteri aliorum opinioni, sed in eam fortasse sententiam deflecti posse sentio, ut contractus iste ad firmam de qualunque locatione, & affectu concessio, quamvis brevi intelligatur, cum dispositio huius texti militet etiam vbi castrum, sed villa locata fuit ad modicum tempus, atque ideo illius conductor tanquam patronus beneficij existens in eodem castro, valeat praesentare si illius vacatio contingat in tempore conductionis, per ea, quæ in hoc propositum tradit Campanil. d. cap. 13. num. 358. & ante illum videtur sentire glossa huc verbo, ad firmam, ibi dicunt quidam, &c. sequitur Hostiens. col. vlt. & apertius Zabarel. quæst. 1. in fine. Pro quibus virget, quia per locationem ad modicum tempus transire commoditas ipsius rei locatae in ipsum conductorem, ita ut illi licet ut frui re conducta probat textus in lex conductio 16. in princ. ff. locati, tradit Bart. in l. 1. s. 1. ff. illo tit. & in l. 1. n. 3. C. de irre emphyt. unde dicendum videtur transire ins presentandi, seu presentationem, quæ est commoditas, vel quidam fructus insipatronatus iuxta doctrinam glossæ receptæ, verbo Capitulo ad finem, in c. cum olim, de maior. & obedient. gloss. vlt. in cap. cum Beroldus, de re indic. Facit etiam quidam quemadmodum insipatronatus est spirituibus annexum, ita etiam ius decimandi, & spiritualibus coniungitur, & que adeo ut laici respectu illius dicantur habere incapacitatem, probat textus. vbi omnes in cap. casian, que, de prescript. & constat per locationem beneficij etiam ad modicum tempus factam ius decimandi transire, & posse conductorem decimas percipere, ut probat textus. vbi Abb. 3. in d. c. 2. de locatis, & in cap. vlt. ne Pratali vices suas, Tiraq. de retractu tit. 1. s. 1. gloss. 7. n. 51. Duen. reg. 2. 49. Rebuffi. de decimis, q. 10. n. 34. unde similiiter non inconvenit quid conductor, etiam si laicus sit, mediante locatione rei temporalis principalis insipatronatus eidem rei annexum retineat, & illius fructus, hoc est, presentationes percipiat, ex quibus haec sententia defendi potest, prima tamen receptione est, & forsitan melioribus nititur fundamentis.

S Tertiò infertur hæreditate vendita, in qua consistit insipatronatus, in emptorem illud transire, ut per Cov. lib. 2. var. c. 18. num. 8. Roch. in tract. huius tit. verbo ipse, vel is. quæst. 22. num. 40. Lambert. in similis tract. p. 2. lib. 1. q. 5. art. 15. Molin. de primog. lib. 1. c. 24. num. 25. Gregor. & Humad. 1. 8. tit. 15. part. 1. Bernard. reg. 401. Ioan. Garc. reg. 341. Emman. Costa in cap. si pater, de testam. lib. 6. p. 2. verbo Trebellianico, n. 7. Mozz. de contractib. tit. de empt. & vendit. s. de natural. empt. vendit. n. 41. verbo sed quæro, Ioseph. Ludou. comm. iii. de ire patr.

concl. vniuers. vers. declaratur secundum, cum seqq. Aloys. Ricci. d. collectan. 16. 79. vers. infero. Salazar. de vnu, & consuet. c. 12. n. 7. Mar. Anton. Genuen. in praxi Archiep. Neapol. c. 61. num. 26. Sic etiam fundo vendito, in quo existit insipatronatus in capella iuxta illum ædificata, translatum, & venditum quoque censetur ipsum insipatronatus, ut per Bero. hic in vlt. conclus. & in cap. 11. 39. supr. hoc tit. Roman. Bart. Lambert. & Ioleph. Ludou. quos refert, & sequitur Campan. d. cap. 13. num. 355. Idem in palatio vendito, maximè si adiutor ad capellam non pateat aliunde quam per illud, ut per Zabarel. hic. & in eum secundum, vers. idem dico in palatio vendito, hoc tit. Boët. decif. 322. in fine, Bertazol. in tract. de clausul. in fr. claus. 16. gloss. 13. sub num. 3. Lambert. in tract. huius tit. lib. 1. part. 2. q. 5. princip. art. 18. Campanil. d. cap. 13. num. 356. quicquid contrarium teneant Innocent. Ioan. Andri. & Holtiens. in presenti, & Ioseph. Ludou. concl. 42. vers. declaratur septimo.

Quartò infertur curatorem hæreditatis iacentis possè presentare ad beneficium insipatronatus dicta hæreditatis, ut per Aloys. Ricci. in decisionibus Coria Archiep. Neapol. p. 1 decif. 1. Campanil. d. c. 13. n. 56. in med. S. c. etiam tutor potest validè presentare, Feder. de Senis. conf. 212. in 1. dub. Lambert. de urepatron. lib. 2. part. 2. q. 2. art. 10. & fuit dictum in causa Forlioni. urepatron. 25. Octobris 1599. & 15. Maij 1600. coram bone mem. Cardin. Lancellotto, & sufficit quidam communiter reputaretur tutor, etiam si esset minus legitimus, Socin. conf. 153. num. 3. lib. 2. Capitaq. decif. 323. in fin. part. 3. & fuit resolutum in dictis decisionibus, coram Cardin. Lancellotto, & in Segnien. capellania 13. Ianuarii 1623. coram bonæ mem. Vbaldo.

Quintò infertur insipatronatus in frumentarium vniuersitatis bonorum transire, ut per Roch. d. verbo, ipse vel is, à quo, in q. 28. à num. 62. Molin. de primogen. d. cap. 34. num. 3. Spin. d. gloss. 4. num. 13. Menocho. conf. 66. num. 26. Cened. d. collect. 5. num. 4. Aloys. Ricci. d. part. 1. decif. 3. Campanil. d. 23. num. 362. Non transire fidicommisarium, se remanet penes heredem, Bart. in l. quia perinde, &c. & ibi Nicol. de Neapol. & Alex. ff. ad Trebell. Cour. viar. lib. 1. cap. 10. sub num. 8. vers. quibus & alia, Roch. de ire patr. in verbo ipse, num. 20. & seqq. Emman. à Costa in cap. si pater, verbo Trebellianico, num. 4. de testam. lib. 6. communem fatetur Molin. de primog. lib. 1. cap. 24. num. 4. in fine, licet ipse tenet contradictionem sententiam, & fuit dictum in Vicen. benefici. 11. Decembri 1619. coram Reuerend. P. D. Vbaldo do sen.

Sextò infertur villa, castro, vel bonis sequestratis, & in quibus consistit insipatronatus, si durante sequestro vacauerit beneficium, cuius electio, vel presentatio ad sequestratum villam, vel castrum pertinebat, sequestrem ad illud beneficium vacans eligere, vel presentare posse, ut per multis, quos supra remuli ad cap. 1. num. 5. de sequestre possess. pag. 453. quibus addit. Azot. in fr. moral. p. 2. lib. 6. c. 25. q. 17. Valer. Reginald. in praxi fori penit. lib. 30. tract. 3. num. 24. 5. Campanil. d. cap. 13. num. 260. quorum plures retuli d. tract. de officio, & possess. Ep. Scotti. part. 3. alleg. 7. 1. num. 30. ex ratione, quia possessionem regulariter habet sequester cum declaratione, quam adduxit ad cap. examinata. num. 10. sup. de iudic. & ad cap. cum Beroldus. de sent. & re iudic. maximè quando causa. & finis sequestrationis suadet dari partium intentionem, v. illa transeat, probat textus. sic intelligendum in l. licet 17. verbo nisi deposita, ff. depositi, text. opt. in l. interesse 30. ff. de acquir. possess. & in l. sequester 102. ff. de verbis significatis gloss. verbo beneficium in Clem. 1. de sequestre possess.

De Iurepatronatus, Tit. XXXVIII. 347

necessariò dicendum est iuspatronatus annexum transire ex supradicta ratione. Secùs dicendum in depositario, in quem nec dominium, nec possesso transferatur, probat text. in d. l. licet, tradit gloss. 2. in fin. in cap. bona fides, de deposito, Gom. 1. 48. Tauri, n. 8. & tom. 2. var. c. 7. num. 2. Costa in l. si ex cauzione, fallent. r. num. 7.

9. Septimo inseritur publicato castro, seu villa ob dilectionem patroni delinquentis, cui constabat iuspatronatus annexum, indirectè, & accessoriè ipsum iuspatronatus publicari, de quo vide Doctores per me relat. d. alleg. 71. n. 45. Iuspatronatus verò personale, & de per se principale, & distinctum non includi in conficatione bonorum, nec de per se indicem laicum ex defectu iurisdictionis posse illud confiscare, sed remanere penes delinquentem donec per indicem Ecclesiasticum priuetur tanguam indignus resolunt plures Doctores, quos citani ad cap. argenti. 10. n. 21. infra de heretic. pag. 108. quo casu Ecclesiam libertatem acquirere tenet Rota apud Farinac. de c. 53. n. 5 p. 2. recent.

Postmodum Abbatisa, &c. Collige ex text. in iurepatronatus pertinente ad Conuentum posse Abbatem, vel Abbatissam solum absque consensu Conuentus præsentationem facere, ita in effectu gloss. verbo præsentauit, Abb. n. 4. Zabarel. & alij in præsenti. Pro quibus facit, quia attento iure omnia illa fieri possunt per seipsum Abbatem, vel Abbatissam, quæ spectant ad cultum diuinum, sed ad vilitudinem Monasterij, ita ut respectu illorum penes illum, seu illam tota Monasterij potestas residere dicatur, probat text. in cap. nullum, vers. vt de eato, 18. q. 2. facit text. in cap. licer de Regular. & in cap. statutus 19. q. 3. constat autem iuspatronatus ad cultum diuinum pertinere, illo enim existente per præsentationem datur minister in Ecclesia Dei, qui Sacra menta exhibeat, reliquaque faciat diuinam mysteria; ergo, &c. Contraria tamen sententiam tenuit aperte Abb. sibi contrarius in c. ea noscitur. num. 4. vbi Innocent. & DD. communiter, d. his, que sunt à Pral. Roch. verbo competens, q. 11. n. 2. 5. Lambertin. lib. 2. p. 1. q. 2. art. 12. num. 5. quia sententia anterior est, & necessariò tenenda, pro qua aperte facit text. in d. cap. ea noscitur, & in cap. illud 8. ad fin. ibi: Sino præsentatione fratrum, infra hoc rit. Non obstat text. in præsenti, quia resp. in illis verbis continere facti narrationem, que quidem narratio dispositionem non facit. Vélt melius intelligitur si aduersa text. in illis verbis supponere terminos habiles, de quibus ibidem non fuit dubitatum, imò præsumit internus requisitum consensum, eo quod ex originali confar præsentationem factam per Abbatissam, de qua hic, fuisse receptam ab Archiepiscopo Cantuariensi, cuius sententia non ex illo defecta, sed ex fundamentis, de quibus ibi Alexand. III. in præsenti reprobavit, unde necessariò text. intelligendus est, quod in præsentatione per Abbatissam facta consensus Monialium, prout de iure requirebatur, interuenit, iuxta text. in d. c. ea noscitur, aduerit in specie Roch. d. num. 25. Vel saltem quod eadem Abbatissam sola potest facere talē electionē mediante aliquo prīlegio, vel consuetudine, que illud potuisse operari, prout fateur text. in d. cap. ea noscitur, ibi, nisi ex antiqua, & approbata consuetudine, &c. resolut Felin. in tract. quando litera Apst. col. pen. Parisi. num. 4. in cap. causam, quæ de praefcript. Nec etiam obstat text. in d. cap. nullum, satisfit enim si dicās text. illum procedere secundū regulas illas antiquas originarias, secundū quas Monachi nullum suffragium, nec vocem habent in Capitulo, non tamen procedit secundū alias recentiores, iuxta quas Prælati tenentur regere

cum consensu, vel consilio sui Conuentus, vel consiliatorum, vel discretorum, aliorumque officiū, sicut diversimode diversis temporibus statutum est, prout eleganter explicat Nau. conf. 76. n. 4. de Regular. in antiquis alijs conf. 2. de privilegiis in nouis.

Intellige consensum Conuentus explicandum esse per maiorem partem Capituli, vt in specie docent Roch. & Lambertin. citatis locis. Nec refragatur text. in cap. licet, vers. præterea, de elect. vbi maior pars non sufficit, satisfit enim si dicās in eo text. particulariter à iure cautione esse, vt maior pars non sufficiat propter negotiū grantiatum, quo pacto etiam procedunt text. in cap. unicus, si vero de clero agrot. lib. 6. c. indemnitatibus, §. 1. de elect. illo lib. auth. de defensoribus ciuitatum, §. ult. collat. 3. Intellige etiam prædictam maiorem partem debere esse saniorē, hoc est, digniorē, & excellentiore in gradu, sessione, sede, vel aliis circumstantiis, iuxta reg. text. in cap. 1. ibi, à maiori, & saniori parte, & c. de his, que sunt à maiori parte Capit. & in cap. quia propter 42 ibi: Maior. & sanior, de elect. & ita in specie probat text. in d. c. ea noscitur, ibi: Vélt maioris, & sanioris partis, aduerit Lambertin. d. art. 12. num. 2, nec oppidum probat text. in cap. 3. Supr. hoc tit. ibi, plurimorum, &c. siquidem text. non agit de iurepatronatus pertinente collegialiter ad collegium, de quo nos agimus, sed agit quando præsentatio spectat ad singulare personas, tradit Abb. in cap. Ecclesia, num. 5. de elect. in qua specie qualitas illa sanior non est necessaria. In dubio autem maior pars semper præsumit sanior, tradit gloss. verbo rationabiliter, in cap. 1. de his que sunt à maiori parte Capit. Abb. n. 6. in d. cap. Ecclesia, Felin. num. 29. in cap. omnes, de constituti.

Vel antequam, &c. Ergo si lite mota sit præsentatio facta iuspatronatus deferri debet instituto, vt per Menoch. conf. 9. o. n. 131.

In Abbatissam.] Ergo fœmina potest habere iuspatronatus, & ius prælanti, vt per Roch. in tract. huius rit. verbo competens, q. 1. Lambertin. in simili tract. p. 1. lib. 1. q. 7. art. 2. à n. 30. In. Vinian. in praxi iuspatron. part. 1. lib. 1. c. 1. num. 14. Mar. Anton. var. resolut. lib. 1. resol. 6. à num. 1. Azot. infit. moral. part. 2. lib. 6. c. 21. Aloys. Ricci. in collect. decis. p. 5. collect. 1. 82. vbi etiam cum Vinian. decis. 1. 40. tenet concubinam, siue meretricem eff. capacem creandi patronatum; Nicol. Garc. de benefic. p. 5. c. 9. à num. 1. 42. vbi num. 1. 44. resolut contra Gutier quid iuspatronatus relatum consanguineis, seu qui sunt de genere, parentela, seu familia, competit fœminis etiam nuptis, & descendencibus ex illis, & num. 1. 45. quid fœmina succedit in iuspatronatus etiam in modum maioratus instituto, nisi sit exclusa, de quo etiam Avendan. ad 1. 40; Tauri, gloss. 2. num. 6. 7. Molin. de iustit. tract. 2. disp. 6. 27. num. 1. 3.

In temporalibus debet respondere.] Notatur ad hoc, quod patronus potest obligare beneficiarium, vt saltem in genere sibi reddat rationem circa administrationem reddituum Ecclesiæ patronatæ, traditum Innoc. num. 1. vbi Abb. & alij in c. cum & plantare, de privilegiis idem Abb. in præsenti, n. 3. Lambertin. lib. ... q. 2. art. 5. Roch. verbo honorificum, q. 66. vbi videtur sentire hanc exactiōnē competere non ratione oneris, sed honoris, bene intelligentes hoc procedere in patrone Ecclesiastico, non vero in saeculari. Sic sane patronus potest impedi ne redditus Ecclesiæ in alios vias convertantur quam in illos ad quos fuerunt deputati tempore fundationis, aduerit Lambertin. vbi supr. num. 3.

In gloss. Vel antequam. Notatur ad hoc, quod præsentatus ab eo, qui erat in quali possessione præsenti

BBOSA
Ius Can

2. 15.
LVI
15.

348 Collectanea Doct. in lib. III. Decretal.

tantidem bona fide, amovet non debet, etiam si deinde constet patronum illum non esse verum patronum, ut per Menoch. cons. 90. n. 125.

S V M M A R I V M.

- 2 *Laicus si Clerico, vel religioso loco concedit Ecclesiam sine consensu Episcopi, non obstante tali concessione, que non valet ad ipsam Ecclesiam cum vacauerit, poterit presentare, & eam alteri Ecclesie de consensu Episcopi concedere.*
- 2 *Iurispatronatus a laico in laicum sine consensu Episcopi transferri, vel donari non potest.*
- 3 *Ordinarius consensum in donatione iurispatronatus presumitur interuenisse stante effectuatione donationis, vel transactis quadriginta annis.*
- 4 *Iurispatronatus translatio ab uno patrō alteri compatrio potest fieri sine Episcopi consensu.*
- 5 *Iurispatronatus quando ex antiqua institutione datum est filii, & nepotibus etiam non heredibus, non potest per patrem assignari vni ex filiis in alterius praesudicium etiam cum consensu Episcopi.*
- 6 *Iurispatronatus per laicum patronum religiosis locis sine consensu Episcopi donari potest.*
- 7 *Vicarius generalis non potest sine speciali facultate auctoritatem prestare donationi iurispatronatus.*
- 8 *Iurispatronatus permittari, aut cedit non potest sine consensu Episcopi.*
- 9 *Episcopus si intra tempus presentandi conscius iuris adhuc non devoluti beneficium contulerit patronis adhuc non presentantibus, an firma sit collatio, ostenditur.*

C A P. Illud. VIII.

Laicus non potest concedere Ecclesiam non vacante in consulto Episcopo alieni loco Religioso, unde si post talem concessionem Ecclesia vacet, & laicus nominet Clericum, quem Episcopus instituit, secunda electio & inservit est valida, & firma, nam prima fuit nulla, tunc quia fuit de Ecclesia non vacante, tunc quia laicus sine consensu Episcopi non potest Ecclesiam alieni dare. Colligunt ex Quidam. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabat. Ioan. Andr. Buti. Imol. Anan. Host. Henric. Anehat. Panorm. Beroi. Vin. in rationali lib. 3. iuri Pontif. pag. 371. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 508. remissione Casal. in annot. & Ximen. in concord. p. 1. & 2. refutatur ab Anton. August. collect. Decret. lib. 3. tit. 3. cap. 10. & est post Concil. Lateran. p. 13. c. 6.

Inconsilio Episcopo, &c.] Notatur ad hoc, quod laicus patronus potest cum Episcopi auctoritate Ecclesiam religiosi domini concedere, hoc idem probat text. in o. quod autem s. vers. de cetero. & in c. nullus 17. & in c. suffragium 20. hoc tit. & in cap. consultationibus, vers. si religiosis de donatione glossa verbo de re non vacant. Innoc. Abb. n. 3. in presenti, idem Abb. in d. c. quod autem, & in c. pastoralis, n. 8. de donatione refolunt Lambert. in tract. huius tit. lib. 1. p. 2. q. 1. art. 9. a. princ. Corral. de Sacerdot. p. 1. c. 7. n. 3. Rebuff. in praxi tit. de reprobata beneficij vacantis impetr. n. 50. Intellige procedere in patrono retinente redditus, & prouentus Ecclesiae, qui & simpliciter fecit donationem Ecclesiae, facta enim per illum huiusmodi donatione, & deficiente Episcopi consensu, nec etiam iurispatronatus in locum religiosum transferri dicendum est, interueniente vero omnia transire cen-

sentrur, arg. text. in d. c. pastoralis, idque manifeste colligitur ex hoc text. in vers. sicut, ibi, liberam, quod quidem verbum est intelligendum respectu proximi impedimenti, iuxta doctrinam gloss. recepta in Clem. dudum, de sepultur. & sic respectu Episcopi consensu, de quo agebatur, ac subiude cum Pontifex in d. vers. licet, fateatur posse patronum laicum sine Episcopi consensu iurispatronatus expressè declaratum in locum religiosum transferre, necessario fatendum est consensionem Ecclesiae, de qua in principio, facta etiam su. plicer deficiente eiusdem Episcopi consensu usque adeo non valere, vt etiam virtute illius sic similem facta iurispatronatus non transferat. Ad eundem modum intelligendum est text. in d. c. quod autem, vers. de cetero, & in d. cap. nullus, protiv adiurit Abb. ibid. m. 1. quicquid dicat gloss. t. ibi. Quare autem requiratur huiusmodi consensus Episcopi in donatione facta per laicum patronum detinentem ipsum Ecclesie fructus, & prouentus temporales, solet à DD. inquit, & inter varias rationes, quas assignant, illa mihi vera videtur, quam tradit Lambert. lib. 1. p. 2. q. 1. art. 9. n. 18. nempe quia nec donans, nec donataria Ecclesia, seu locus religiosus aliquod ius habent in Ecclesia donata, in donante probat text. in cap. moverint 1. o. q. - & in cap. can. 1. q. 1. de prescript. in donatoria fatetur text. in presenti. Vnde ius illud ad Episcopum dicitur spectar, iuxta reg. text. in cap. omnes 1. 6. q. 57. ac subinde requiratur consensus illius, qui tanquam dominus Ecclesiadonata facit donationem valere, arg. text. in d. c. pastoralis, & ita colligitur ex text. in d. vers. de cetero, in ratione quam reddit, explicat Lambert. vbi sapr.

Laicus sine auctoritate Episcopi, &c.] Notatur ad hoc, quod iurispatronatus à laico in laicum sine consensu Episcopi transferri, vel donari non potest. Campan. in diversorio iuris Canon. rubr. 1. 1. cap. 1. 3. a. num. 6. 5. Cat. Mantic. deci. 8. 5. n. 5. Seraphin. deci. 88. 4. n. 1. Rota apud Farin. deci. 337. n. 4. p. 1. recent. & deci. 1. 2. n. 1. ead. p. 1. quod donatio iurispatronatus seu iuris presentia fiduciaria laico absque consensu Ordinarij nulla est. eadem Rot. deci. 576. p. 2. recent. Et in omninem enuntium stante donationis effectuatione presumitur Ordinarij consensum interuenire, Lambert. p. 2. primi lib. 19. princip. artic. 8. Than. deci. 10. Franc. Marc. deci. 373. n. 1. 1. Dec. conf. 639. n. 1. & seq. quos refert Rota apud Farin. deci. 707. n. 5. p. 1. recent. Et quod consensus Episcopi, vel ratificatio ex 40. annis præteritis praesumatur Mantic. d deci. 8. 6. num. 10. Limita suprapositam resolutionem si translatio fiat ab uno patrono, alteri patrono socio, quia tunc necessarius non est Episcopi consensus, Peregr. conf. fl. 87. n. 6. volum. 3. Azor. infit. moral. p. 2. lib. 6. c. 20. q. 6. Campan. d. c. 13. n. 3. 69. Ego ipso de officiis & potest Episc. p. 2. alleg. 7. 2. n. 28. Caputag. deci. 28. 4. n. 1. & deci. 1. 3. n. 4. p. 2. Quando vero ex 3 antiqua institutione iurispatronatus delarum est filii, & nepotibus etiam non heredibus non potest per patrem assignari vni ex filiis in aliorum praesudicium, etiam cum consensu Episcopi, vt per Molin. de primog. lib. 1. c. 2. 3. n. 30. & 31. Conar. lib. 2. var. c. 18. n. 9. & 10. quos refert, & sequitur Stephan. Gratian. discept. forens. c. 17. 8. n. 18. Utrum autem iurispatronatus Ecclesiae competens possit in alium transferri absque beneplacito Pape? negatiue censuit Rota apud Farin. deci. 146. n. 6. p. 1. recent.

Licet religioso loco, &c.] Notatur ad hoc quod iurispatronatus per laicum patronum Religiosis locis sine consensu Episcopi donari, & concedi potest. Vivian. tom. 1. commun. opinion. lib. 1. titul. 4. num. 9. pag. 167. Azor. d. c. 20. quest. 5. Stephan. Gratian. d. cap. 177. num. 3. Soar. de Relig. rom. 1. tract. de simonia. lib. 4. cap. 28. num. 1. 3. Roch. de irepatron. verbo pro quod g. 21.

De Iurepatronatus, Tit XXXV III. 349

g.2.à n.3. & q.2.à n.6. Lambert. eod. tract. lib. 2. p.2.

q.6.arts.4.8.5. & q.1.m.3.

Episcopi.] Ergo non sufficit auctoritas Vicarij generalis nisi doceatur de speciali facultate, ut per Calder. conf. 1. de officio Vicarij, Ferret. conf. 3. 47. m. 7. lib. 2. Than. decis. 20. bene Steph. Gratian. discept. forens. 6. 303. n. 10. cum seqq. Rot. apud Farin. decis. 337. m. 5. vbi ampliat etiam absens sit Episcopus, vbi n. 7. an donatio iuris patronatus facta sine consensu Episcopi post mortem donantis possit ab Episcopo confirmari, den Rot. decis. 257. m. 1. ead. p. 1. ad hoc quod non sufficit confirmatione. Vicarius nisi doceatur de speciali facultate illi ad hoc concessa, & decis. 576. p. 2. recent. quod Vicarius non potest acquirere ius approbandi per consuetudinem.

Dare.] Sive permutterare, ut per Roch. in tract. huius tit. verbo ipse, vel is. à quo, q. 16. n. 28. Azot. d. c. 20. q. 7. Via. in praxi iurispatr. p. 1. lib. 4. c. 3. Nec etiam cedit ab aliquo consensu Episcopi potest. Put. decis. 16. lib. 2. D. c. conf. 54. 1. n. 2. Rot. apud Farin. decis. 736. num. 6. p. 1. recent.

Et institutio irritanda.] Notatur ad hoc, quod si Episcopus intra tempus praesentandi concius iuris ad hunc non denotati, beneficium contulerit, patronus ad hunc non praesentariibus, iurta est collatio, quamvis possit irritari ex patronorum dissensu, illis tamen praesentantibus, seu expressim contradicentibus, cum videatur sperni ex tunc collatio à iure reputata irita, iuxta cap. decernimus 26. q. 7. quia ita accipienda est Doctorum opinio afferentium collationem ab Ordinario factam, spreto patrono infra tempus datum ad praesentandum esse ipso iure nullam, ut per Greg. 1. 5. gloss. 2. tit. 15. p. 1. Roch. verbo honorificum, n. 1. Lambert. 1. p. 2. libri q. 2. art. 2. Put. p. 1. decis. 212. Spin. d. gloss. 4. prim. m. 69. Flamin. de resq. benef. lib. 2. q. 4. n. 1. & 19. Kirchou. tom. 1. commun. opin. lib. 1. tit. 4. n. 2. 3. pag. 170. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 56. m. 7. cum seqq. Nicol. Garc. de benef. p. 5. c. 9. n. 231. Si vero non reclamante patrono, & contradictrice fuerit etiam terminus manet omnino firma collatio, ut per Rebuff. in praxi. p. 3. signatura, verbo necnon iurispatronatus, n. 52. & de nominat. q. 17. m. 11. Spin. d. gloss. 4. n. 99. Flamin. lib. 8. q. 10. n. 10. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo iurispatronatus, §. 8. dub. 8. Cald. Pereira de postestate elig. c. 10. n. 24. Nicol. Garc. c. 9. n. 232.

S V M M A R I V M.

- 1 Parvus Ecclesiam Clerico conferre non potest, & si contulerit, potest hoc non obstante ad Ecclesiam praesentare Rectorem.
- 2 Praesentatio debet fieri Episcopo habenti institutum.
- 3 Parvus potest per literas nominare Clericum ad beneficium sui iurispatronatus, sed cautius ager si manus notarii conficiat instrumentum continens mandatum procuratorum, quo aliquis confitetur procurator ad praesentandum coram eis Episcopo, aut eius Vicario.
- 4 Praesentatus autem debet personaliter se exhibere Episcopo.

C A P. Cùm Laici. X.

Laici non possunt propria auctoritate ordinare clericos in Ecclesiis iurispatronatus: unde si concedunt Ecclesiam alieni sine licentia Episcopi, deinde praesentant alium Episcopo, quem Episcopus instituit, valet eius institutio, quia prima concessio est nulla. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Butr. Imol. Anan. Holt. Henric. Anch. Panorm. Viu. in ration. lib. 1. iuris Pontif. pag. 372. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 109. remissiu Ximen. in concord. p. 1. refertur ab Ant. Aug. collect. 1. Decreter. lib. 3. tit. 33. c. 12. & est post Concil. Later. p. 55. c. 3.

Episcopis representant.] Ergo Episcopo habenti instituere debet fieri praesentatio, ut per Roch. in tract. huius tit. prime. m. 7. Concil. Trid. sess. 14. de reformat. c. 13. cuius verba asserit Campan. in diuersorio iuris Canon. mbr. 11. c. 13. n. 395; non utique restringenda esse ad illum tantum calum, in quo praesentatio fuit facta coram ipsomet Episcopo, id est, ut patrinos, & Clericus nominatus aedant conspectum Episcopi, vel saltem, ut comparitio, seu instrumentum, & scriptura, qua explicatur intentio patroni, sive illius procuratoris exhibeat, & producatur eidem Antistiti, alioquin sit nulla praesentatio, iuxta verba Concil. Trid. loco citato, sed tantum, ut debet fieri Episcopo, scilicet in eius Curia, aut illius Vicario, uno ex dictis modis, quos mox rescribam. Hoc Campan. d. s. 395. qui n. 396. & 397. doctè circa hanc materiam ita loquitur. Modus autem in primis est, quem ponit Lap. alleg. 75. & ibi Mandol. n. 6. alios cumulans, & communem esse opinionem adiungens, scilicet, ut patrinos per literas nominet Clericum ad beneficium, neque alius deest modus præter recentium à Lapo.

G g quan

BEBOSA
Ius Can

2. 15.
IVI
15.

S V M M A R I V M.

- 1 Licitum in Ecclesiis patronatis per novos patronos mutari non possunt, nec vicissitudines Ecclesiarum per eos fieri.
- 2 Praesentatio à patrone semel facta, non potest illa post eius mortem à sequenti successore renovari nisi facta praesentatione moriatur possessor ante factum institutionem eo tempore, quo ipse variare posset.
- 3 Vicissitudines idem important in praesenti quod permutationes.
- 4 Heredes possunt suā auctoritate absque superioris consensu alterius vicibus Rectorem praesentare.

C A P. Querimoniam. IX.

Patroni qui succedunt, vel variantur, non possunt mutare ordinem Ecclesiarum. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Butr. Imol. Anan. Holt. Henric. Anch. Panorm. Viu. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 366. Alagona in compend. iuris Barbol. Collect. Tom. II.

350 Collectanea Doct. in lib. III. Decretal.

C A P. Cura. XI.

Quandoquidem si patronus audeat praesulm, eiusve Vicarium, & illi instituendam presentet, & comparitionem, seu libellum offerat quo ista palam fiant, nempe assertur vacare beneficium tale, de mense tali, per obitum talis illius ultimi, & immediati postfloris, & cum dictum beneficium sit de iurepatronatus ex dotatione, sue fundatione, aut constructione ipsius componentis, ne Ecclesia caret suo Rectore, & beneficiario, presentat, & nominat talem institendum, & confirmandum a Reverendissimo talis loci Ordinario, quem propterea petit admittit, & institui in dicto beneficio, & eius inribus, actionibus, & emolumenis, in eiusque realem, & actualem possessionem immitti, ubique valida est sine vila difficultate. Verum quia contingere posset ut patronus longè absit, & literas scribendo Episcopo datas, aut illius Vicario illi in cognitis scriberint charactere, ideo securior erit modus, cautiusque ager, si manu Notarii conficiatur instrumentum, continens mandatum procuratorum, quo aliquis constituantur procurator ad presentandum coram Episcopo, aut eius Vicario, idque satis aperi liquet ex Doctoribus mox adducendis. Sed dubium non exiguum vertitur cum patronus ignarus, & petitorum non consulens, aduocauit notarium (cuius ex culpa multoties contingit talis error) & coram illo ac testibus presentet aliquem ad tale beneficium, cuius presentationis conficiatur instrumentum a Notario istam continens assertione, sive valida post lapsum tempus? & Lap. proponit huiusmodi questionem, qui multa pro utraque parte recenset in alleg. 75. ubi concludit praemissa distinctione, & ait quod si tale instrumentum fuerit superiori, vel apud ipsum Curia acta formiter productus infra quadrimestre concessum patronis laicis, sit proculdubio valida, & omnino admittenda presentatio; quod si postquam praeterit concessum tempus, nullius momenti existimat, quam eandem complexionem amplexatur Mandos. inibi in annos. postrema, vbi alios complures adducit scriptores ad illam corroborandam, & ipse non semel vidi seruari, licet ab aduersariis fuerit oppositum de illius nullitate, ad demum reperi Ant. de Amatis Marchie decisi. 4. sub n. 2. Et quod presentatio posuit fieri coram Vicario, censuit Rot. coram Caualerio inter eius decisiones impellas decisi. 28. num. ultim. 4. Vtrum autem presentatus Episcopo personaliter se exhibere debeat, vide per me dicta de offic. & potest. Episc. p. 3. alleg. 72. n. 1. 10. cum seqq.

S V M M A R I V M .

- 1 Religiosi vendicare, vel retinere non possunt Ecclesiæ sibi concessas à laicis sine dicefani consensu, nisi legitimè prescriferint, vel postea dicefatis consenserint.
- 2 Donatio iurispatronatus nisi sit facta consentiente Episcopo, non est valida.
- 3 Actus cum non possit fieri sine consensu talis personæ, nunc requiritur ille consensus per modum solemnitatis.
- 4 Iurispatronatus potest aduersus primum, & verum patronum Ecclesiæ non libere prescribi.
- 5 Iurispatronatus inter patronos laicos prescribitur statio quadriginta annorum.
- 6 Consensus Episcopi in translatione, ac donatione iurispatronatus potest interuenire ex postfacto.
- 7 Consensus ubi requiritur in aliquo actu, sufficit quod quandoquidem preservetur.
- 8 Titulus illegitimus, qui ex errore iuris legitimus putabatur, constituit prescriventem in mala fide.

R Eligiosus nullus potest acquirere, vel retinere Ecclesiæ concessas laicis sine consensu dicessani, nisi proper legitimam præscriptionem, vel subfrequentem consentientem Episcopo, quia laici non possunt transfruste nisi ius quod habent. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Anan. Butr. Hof. Henric. Anch. Bero. Panorm. Viuian. iuris. lib. 3. iuris Pomif. pag. 373. Alagona in compendio iuris Canon. pag. 509. remissiù Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Anton. August. collect. 1. Decret. lib. 3. tit. 33. c. 13. & est post Concil. Lateran. p. 1. cap. 2.

Quatenus ex donatione laicorum, &c.] Notarum ad hoc, quod donatio iurispatronatus nisi sit facta consente Episcopo, non est valida, vt per Tiraq. in. si unquam, verbo donatione largitus, n. 33; nam cum actus non potest geri sine consensu talis personæ, non requiritur consensus per modum solemnitatis, vt per Rebuff. in compendio alienat. n. 1.

Aliquis sibi Ecclesiæ, &c.] Valde controversum est quomodo text. iste intelligatur in hoc verbo, Ecclesiæ, quidam enim existimant text. agere de iurepatronatus, & sic verbum, Ecclesiæ, interpretandum, refert gloss. hic verbo legitima, sequitur Bero. in presenti. n. 8. Cou. in reg. possefor. p. 2. §. 10. n. 8. Sed ex mente Abbas hic n. 1. mihi videtur inclusus text. esse intelligendum de Ecclesiæ in proprietatem concessis, pro quo intellectu facit, quia text. hic agit de donatione Ecclesiæ, patet ibi: ex donatione laicorum, immatis verbis seqq. ibi, Ecclesia vendicare, &c. & constat quod donatio Ecclesiæ facta loco Religiōlo intelligim de Ecclesiæ in proprietatem concessis, probat aperte text. in cap. consultationibus, 4. de donat. Deinde facit quia Ecclesiæ, de quibus hic, monasteriis, & aliis Ecclesiæ collegiatis concedebantur, vt patet ex præscriptione text. sicut & in Clericis de quibus ibi, & licet Clericis prædictæ Ecclesiæ concedi possent in titulum, monasteriis tamen, & Ecclesiæ collegiatis non aliter quam in proprietatem, iuxta supradicta; unde cum text. in presenti, non se fundet in monasteriis, seu Conventuum incapacitate, sed potius in defectu potestatis, qui in donatore inueniebatur, aperte demonstrata quod Ecclesiæ, de quibus hic, non in titulum, sed in proprietatem donatarii concedebantur, alias enim si in titulum concederentur proper illorum incapacitatem tales donationes reprobarentur quantumcumque Episcopi consensus interuenisset, siquidem efficere non potest ut monasterium ea Ecclesiæ collegiatae, vel similes aliae communites habeant Ecclesiæ in titulum eo quod à iure reprobatur et.

In text. ibi, Nisi legitima præscriptione, &c. Collige ex text. Ecclesiæ in proprietatem sine Episcopi consensu donatam prescribi posse, ita Abb. notab. 1. & alij in presenti, idem Abb. in cap. dudum, n. 4. de decisis, & in cap. dilectis, n. 3. de officio legat. in effectu felicin. in cap. ad aures, n. 1. de prescript.

Nisi legitima fuerit præscriptione munitus.] Notarum ad hoc, quod iurispatronatus potest aduersus primum, verum patronum Ecclesiæ non libera prescribi, vt per Lambert. in tral. huius tit. p. 2. lib. 1. q. 11. art. 1. Perez l. 1. vers. ulterioris etiam, tit. 6. lib. 1. Ordin. pag. 14. Cou. in reg. possefor. p. 2. §. 10. n. 8. & 8. Bonacof. & Torzan. tom. 1. com. opin. lib. 1. tit. 4. n. 8. & 39. pag. 170. Azor. inst. moral. p. 2. lib. 6. c. 19. q. 1. 1. vers. quando secundum Rot. dec. 5. 20. apud Farin. in collect. 1. mississarmo, & idem iurispatronatus inter patronos laicos prescribi spacio

De Iurepatronatus, Tit. XXXVIII. 351

- spatio 40. annorum tenent Gemin. conf. 123. Bald. de prescript. p. 5. q. 5. Conar. d. n. 8. Lambert. quem refert, & lequitur Rot. decis. 2. 29. & 40. part. 1. divers. & item apud Farinac. decis. 2. 51. num. 3. recent. Quare autem concession iurispatronatus sine diccelani Episcopi consensu, ac proinde ipso iure nulla praestet hic titulum praeferebendi, vide Titag in l. s. vnguam. C. de reuocandis donat. verbo reuertatur, n. 4. 17. Balb. de prescript. 1. p. 5. princ. 9. 10. n. 8. & in repert. L. Celsius, num. 20. vers. 4. ff. de vscup.
6. Habet postea consensum.] Notatur ad hoc, quod consensus Episcopi in translatione, vel donatione iurispatronatus potest interuenire ex postfacto, ut per Mandol. ad reg. de imperio. benefic. vacan. per obitum, q. 31. n. 2. Flavini. do. resignat. lib. 8. q. 10. n. 7. & 8. Menoch. de presumpt. lib. 6. presumpt. 3. 4. num. 14. cum seqq. Manic. decis. 8. 4. n. 7. subden. em id adeo verum, etiam si medio tempore alia intercessio eiusdem patronatus donatione, & à n. 8. tunc validam esse posteriorem donationem resoluta, si eidem, & non prima imparitus fuerit assensus à Prelate, cum ante petitionem assensus secundus donationis, & illius concessionem hanc fuit petitum concedi anteriori, refert Campanil in diuropio in iuris Canon. rubr. 11. c. 13. n. 371. vbi nam. seq. curios. se querit an etiam post mortem donantis concedi valeat, & praeinducit hæc dibus. Vbi enim consensus requiritur in aliquo actu, sufficit quod quandocumque praefectus, ac proinde sive praedictus, sive sequatur, actus est validus, ut per Ant. Gomez l. 53. Tauri. n. 6. Titag. de iure mariti. gloss. 6. m. 1. cum seqq. Flamin. d. lib. 8. q. 8. n. 105. Cald. Pereira de extinct. emphyr. c. 11. num. 7. Sarnen. in reg. de infirmis. resig. g. 26. n. 3. Simili modo in reservatione, seu creatione iurispatronatus Ordinarij assensus, & auctoritas requiritur, Roch. de iurepatron. verbo pro eo in princip. & q. 1. Calderin. conf. 20. vers. nam auctoritas hoc tit. Lambert. lib. 1. p. 1. q. 2. art. 3. Rot. in Gerunden. benefic. 5. Maij 1610. coram Ottembergo, & tamet potest interuenire ante creationem, & postea quandocumque, Calderin. conf. 6. de iurepatron. Roch. d. verbo pro eo. q. 4. n. 9. Lambert. d. lib. 1. p. 2. q. 1. art. 16. & q. 1. art. 16. n. 5. Rot. in Placentina iurispatron. 13. Marz 1609. coram Reuerendiss. D. meo Cocino, & in Tüden. Parochialis 9. Aprilis 1612. & in Brittoniorum. iurispatronatus 7. Maij 1612. coram bona mem. Vbaldo, Beltramin. in addit. ad decis. 4. 20. Gregor. XV. n. 7. & sufficit etiam tacitus, qui colligitur ex institutionibus ipsius factis ad presentationes patronorum. Roch. vbi supr. q. 8. n. 20. Rot. in Aquen. iurispatronatus 7. Nouembri 1601. coram Card. Lancellot. imprelli postr. Marchelan. de commission. p. 1. pag. 454. Beltram. d. n. 7.
- In gloss. Legitima, ibi, sed eorum successores prescribere possunt.] Notatur ad hoc, quod titulus illegitimus, qui ex errore iuris legitimus reputabatur, constitutus præscribentem in malâ fide, destruitque longissimi temporis præscriptionem, vide Conar. in reg. prescript. p. 2. q. 9. n. 5. vers. Septim. 6. Balb. de prescript. 2. p. 3. princip. 9. 12. num. 60. Rebuff. de decimi, n. 13. num. 93. Molin. de primogen. lib. 2. cap. 6. num. 68. Mench. illustr. cap. 7. 3. num. 21.

S V M M A R I V M .

1. Patroni Ecclesie vacantis si infra tempus à iure concession non presentant, Episcopus ordinabit Ecclesias.
2. Ordinarius Ecclesiam conferre debet quando effet quæstio inter patronos, & lis non sit terminata infra sex, vel quatuor menses.
- Barbo. Collect. Tom. II.

3. Patronus si intra terminum prefustum non presentauerit, potest Episcopus eo transfacto liberè de Rectore Ecclesie in Ecclesia prouidere.
4. Episcopus elapsò tempore potest facere rem gratam patrono, eumque ad presentandum admittere, dummodo intra suum semestre hoc faciat.
5. Anni lapsus ad petendam renovationem non nocet quando controværia est inter duos, quorum uterque se dominum afferit, & ad se emphyteusim pertinet.
6. Vassallus ubi duo domini contendunt de Baronia, potest differre post annum petitionem inuestiture, dummodo intra annum offerat se yelle illam recipere ab eo, qui est verus dominus, & protestetur quod per eum non stat.
7. Incorporalium quasi possessio acquiritur per unicum actum.

C A P. Si verò. XII.

PATRONI dissentientes de iurepatronatus si intra quatuor menses non presentant, Episcopus instituere potest aliquem idoneum, ut post litem qui vicerit, praesenter iam in istitutum. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabat. Ioan. Andr. Anania. Butr. Hoff. Henric. Anch. Panorm. Vivian. in rationali lib. 3. iuris Pontif. pag. 374. Alagona in compendio iuris Canonici. pag. 509. remissiu Ximen. in concord. p. 1. referunt ab Anton. August. collect. 1. Decretal. lib. 3. rir. 13. cap. 15. & est post Concil. Lateran. part. 14. cap. 12.

Vnde quando effet quæstio inter patronos, puta quia vnu negat alium esse patronum ex eo quod iurispatronatus amisit, vel eo fuit priuatus, ac proinde ad te tantum pertinere, tunc si lis non sit terminata infra sex, vel quatuor menses, Ordinarium Ecclesiam conferre debere, tenet Lambert. in tract. bnius tit. lib. 2. p. 2. q. 1. art. 9. Vivian. in praxi iurispatron. p. 2. lib. 7. c. 3. n. 10. & hinc text. solet allegari ad hoc, quod si intra terminum prefustum patronus non presentanterit, potest Episcopus eo transfacto liberè de Rectore Ecclesie in Ecclesia prouidere, ut per Spin. in speculo testam. gloss. 4. princip. n. 18. Potest tamen Episcopus elapsò tempore facere rem gratam patrono, eumque ad presentandum admittere, Lambert. d. q. 1. art. 27. num. 3. Vivian. d. lib. 7. cap. 6. num. 8. vbi n. 9. declarat hoc non procedere si Episcopus, vel alius superior in sua summa semestre non contulerit, cum tunc denoulatum ad alium superiorem, cap. 2. de concess. prob.

Argumento huius text. tener Cald. Pereira de nouat. emphyr. 9. 7. n. 8. quod anni lapsus ad petendam renovationem non nocet quando controværia est inter duos, quorum uterque se dominum afferit, & ad se emphyteusim pertinere contendit, differtur enim tunc reuocatio peticio, quoique aliquis dominorum contendentium obtinerit. Pariter etiam argumenta huius text. resoluunt Boët. decis. 10. 6. post princ. & Rebuff ad leges Gallie, tom. 1. sit. de liter. obligat. gloss. 2. n. 8. quod si duo domini contendunt de Baronia, vassallus potest differre post annum petitionem inuestiture, dummodo intra annum offerat se yelle illam recipere ab eo, qui est verus dominus, & protestetur, quod per eum non stat.

In gloss. Representetur, vlt. ibi, per hoc sit in quasi possessione, &c. Notatur ad hoc, quod quasi possessio incorporalium, veluti iuris eligandi, praes-

G g 2 tandi

BBOSA
Ius Can.

2. 15.
CIVI
15.

352 Collectanea Doct. in lib. III. Decretal.

tandi, vel conferendi, acquiritur per unicum actum,
vt per Couat. prætic. c. 14. num. 2. verbo tertium, in princ.
& in reg. possef. part. 2. in initio, n. 6. & plures alios,
quos late refero ad cap. querelam 24. num. 10. supr.
de elec.

S V M M A R I V M .

- 1 *Iuspatronatus Ecclesia si denierat ad exemptos, non per hoc in nullo debet ladi ins Episcopale.*
- 2 *Iuspatronatus transit cum bonorum possessione, quibus inseparabiliter inheret.*
- 3 *Iuspatronatus potest vendi, seu alienari sub bonorum generalitate.*
- 4 *Iuspatronatus potest transire in feudatum, seu emphytentam, si villa, aut castrum, cui inest, infendetur, vel in emphyteusim detur.*
- 5 *Iuspatronatus prohibetur infundari.*
- 6 *Alienatio seu venditio rei vniuersalis habita mentione iurispatronatus illi absuntis an, & quando sit inutilitas, ostenditur.*
- 7 *Iuspatronatus transferitur ad heredes, sine sicut sui, sine extranei, sine succedant ex testamento, sine ab intestato.*

C A P. Cùm sèculum. XIII.

Iuspatronatus quando in exemptos, & Religiosos transfertur, non minuitur ins Episcopale in illa Ecclesia, v.g. Parochiali. Colligunt ex Ordin. Abba. antiq. Innoc. Colle. Zabarel. Ioan. Andr. Butr. Anan. Host. Henric. Anch. Panorm. Viu. in ration. lib. 3. iur. Pontif. pag. 374. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 509. remissione Ximen. in concord. p. 1. & 2. referuntur ab Ant. August. collect. 1. Decret. lib. 3. tit. 33. o. 16. & est post Concil. Lateran. p. 55. o. 13.

Emptorum.] Collige ex text. iuspatronatus acquiri posse quando venditur res, cui idem ins inseparabilitate adhæret, ita gloss. in presenti, verbo emptorum, Innoc. & alij Abb. in c. de iure, num. 2. infra, hoc tit. Lambert. in tract. huius rit. lib. 1. p. 2. q. 7. art. 1. cum seqq. Sylvest. verbo iuspatron. n. 7. verbi quantum. Cof. in c. si patres, part. 2. verbo Trebellianice, n. 4. Intellige text. procedere etiamsi in venditione rei temporalis iuspatronatus exprimitur, dummodo nulla in expressione interueniat conjectura prani animi in contrahentibus, si vero talis appareat, secundum illam contra ius simoniaco iudicabitur: quando autem dicetur predicta conjectura apparet, non sibi constant Doctores, inter quos quidem existimant absque illa distinctione dari predictam conjecturam eo ipso solum quod iuspatronatus in venditione exprimitur, cuius expressionem tantum absque alio administriculo quocumque modo facta sit existimant simoniam efficere, prout Ioan. Andr. in c. unio. hoc tit. lib. 2. sequitur Felin. sibi contrarius in c. querelam, n. 3. de simonia, multas confirmat Lambert. lib. 1. part. 2. q. 5. art. 20. & n. 18. Sed melius ex mente Anan. in d. c. querelam, dicendum puto supradictam expressionem de se conjecturam non facere ad indicendam simoniam sed altera erit conjectura si pretium rei principalis, que venditur, fuerit excessivum, tunc evum illius residuo iuspatronatus quod exprimitur estimatur esse indicabitur. Si vero pretium, aut nihil, aut parum excedat valorem rei temporalis absque vitio simonia procedet venditio non obstante expressione quo cumque modo facta, si quidem tunc temporis videtur inter partes actum esse, scilicet quod vendor noluerit sibi retinere iuspatronatus, quod poterat excipere, & sibi refer-

ware, iuxta text. in c. ex literis supr. hoc tit. immo potius quod voluerit ut tanquam accellorum cum re vendita transferatur, qua data conjectura intentionis interpretatio illa facienda est, ut actus sustineatur, iuxta reg. text. quorū ff. de rebū dub. & ut peccatum non præsumatur, iuxta reg. text. in l. merito, ff. pro socio, & in c. de regulis iuris, sic alijs facta venditione absque supradicta expressione si pretium fuerit excessivum, magis laesio, & iniuriosa circa ipsam venditionem commissa iudicabitur, quam simonia, eo quod in illa iudicanda & minus peccatum, & viuis tantum reperitur, in ista vero & gravius & vtriusque cernitur, unde necessario interpretabimur laesione, & iniuriam, quam simonia dari in praedita venditione.

Ne cum ratione feudorum, &c.] Notatur ad hoc, quod iuspatronatus transit cum bonorum possessione, quibus inseparabiliter inheret, ut per Spin. in specie testam. gloss. 4. princ. n. 111. Soar. de Relig. tom. 1. tract. 3. de simonia, lib. 4. c. 28. n. 12. cum seqq. & n. 18. Surd de alimento tit. 9. q. 22. n. 27. & 28. Ac proprie vendi, seu alienari potest sub bonorum generalitate, Cald. Pereira de renovat. emphyt. q. 21. n. 53. Ceul. communiam contra commun. tom. 4. q. 89. 7. a. n. 59. Soar. d. c. 28. n. 1. 2. & 17. Et in feudarium, vel emphyteutam transit si villa, aut castrum, cui inest, infendetur, vel in emphyteusim detur, resoluunt Azor. in fin. moral. p. 1. lib. 6. c. 20. queff. 10. Campan. in diversorio iuris Canon. rubr. 1. c. 13. n. 361. licet speciatim infundari iuspatronatus interdicatur, s. Ludou. Roman. cons. 368. Lambert. in tract. huius tit. art. 29. n. 35. q. 2. p. 2. lib. 1. ita quod si alienetur vniuersitas, in qua adest iuspatronatus, & nominatio in illis distinctione mentio fiat patronatus, si prouersa inutilia venditio iuspatronatus, ut aduertit Roman. d. cons. 368. post n. 1. Verum Sanch. in prescripta Decalogi, lib. 2. c. 19. sub n. 12. distinctione vtitur, quod scilicet, vel si alienatio rei vniuersalis, addita mentione iuspatronatus, dicendo, & iuspatronatus, vel dicendo, & cum iurepatronatus, & priori casu non transire in emptorem, utique vero in posteriori dicit.

In gloss. Emporum, ibi, transferitur etiam, &c. No. 7 taturad hoc, quod iuspatronatus transferitur ad heredes, siue sint suis sine extranei, siue succedant testamento, siue ab intestato, ut per Spin. in specie testam. gloss. 4. princ. num. 46. Marant. in repet. l. is post. num. 33 ff. de acquir. hered. vii etiam resolut, quod non potest filius renuntiare hereditati paternæ, & retinere iuspatronatus, immo renuntiando hereditati perdit illud, quia transit cum vniuersitate bonorum,

S V M M A R I V M .

- 1 *Patroni sine consensu non potest quis Ecclesiam occupare.*
- 2 *Donatio iuri presentandi facta à patrono valet.*
- 3 *Presentatio à male fideli possessoribus est nulla.*
- 4 *Patronus potest alteri compatriotonis sine Episcopi consensu iuspatronatus renuntiare.*
- 5 *Compatrioti possunt inter se conventiones, permittationes, donationes, & cessiones, absque Episcopi consensu facere.*
- 6 *Compatriotus non reputatur filius in vita parentis, qui est patronus.*

C A P. Ex insinuatione. XIV.

Patroni sine consensu nullus potest Ecclesiam occupare. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect.

Collect. Zabar. Joan. Andr. Butr. Anan. Anch. Host.
Hemic. Panor. Viu. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 375.
Alagona in compend. iuris Canon. pag. 510. remissione
Ximen. in concord. p. 1. refertur ab Ant. Ang. collect. 1.
Decret. lib. 3. tit. 33. c. 17. & est post Concil. Lateran.

p. 15. c. 14.

² Liberaliter contulisset.] Ergo donatio iuris praesen-
tandi facta a patrone valer, de quo vide Kirchou. &
Viu. tom. 1. commun. opin. lib. 1. tit. 4. n. 8. & 9. pag. 267.
& alios citatos ad cap. illius 8. supr. hoc tit.

³ In text. ibi, Earum detentores. Quales sunt etiam
praesentati a malae fidei possessoribus, quorum praes-
entatio nulla est, propterea tenuit gloss. penult.
vbi Innoc. & omnes in cap. consultationibus, infi. hoc tit.
& in c. 2. de in integr. refit. & in cap. cian Ecclesia, vbi
Abb. & Rip. de causa possessoribus idem Abb. & communiter
scribentes in cap. cum alim. illo tit. & conf. 5. 4. col. 2. vol. 1.
Anchar. conf. 20. Roch. de iureparon. verbo competens,
q. 1. 4. & 2. 2. Lambert. lib. 2. p. 2. q. 3. art. 1. & 20. Duen.
reg. s. existimantes cum primum constiterit de mala
fidei praesentanti presentatum & institutum repellendum
esse, & admittendum de novo praesentatum a vero
patrone. Pro quibus efficaciter facit, quia si talis
praesentatio admittatur, iam possessor malae fidei gau-
det fructu praesentationis, & cum effectu illum per-
cipit sine illius restituitione, que fieri non potest,
quod quid: est maximum inconveniens, eo quod
confat fructus aliquos ex re possessor habere non pos-
se, vt notant omnes in l. bona fidei, ff. de acquir. rerum
domini. & in cap. grauis, de refit. spoliat Nec obstat text.
in d. cap. consultationibus, quia licet simpliciter requiri
ratio possessionem, intelligendum est bona fide interne-
cient, signum ius Canonicum ab eodem Alex. III. I.
statuum in dubio non censetur mala fidei possessoribus
fauere, immo illos maxime abhorret, vt patet ex
cap. vigilanti, & cap. ult. de prescript. Vnde colliges
praesentatum a possesso iurispatronatus, quamvis
nil ei de eius bona fide, sed de sola possessione doceat,
si modo abunde de eius mala fide non constet, Eccle-
siam debere obtinere, propterea in specie resoluunt
Innoc. in d. cap. consultationibus, Roch. d. q. 2. n. 24.

⁴ In gloss. Contulisset, ibi, verius videtur, &c. Notatur
ad hoc, quod patronus potest alteri compatrio sine
Episcopi consensu iurispatronatus renunciare, quia hoc
non est propriæ alienatio, vt per Is. in l. qui Rome, &
dui fratres, n. 76. vbi Rip. n. 37. vers. quartu. facit, ff. de
verb. oblig. Lambert. in tract. huius tit. lib. 1. p. 2. prima
quaest. princ. art. 12. Achil. decis. 10. sub hoc tit. Flamin. de
confident. q. 2. 8. n. 18. 4. quos refert & sequitur Rot. apud
Parin. decis. 707. n. 4. p. 2. recent. Peregr. conf. 37. n. 6.
vol. 3. Mat. Anton. var. resolut. lib. 1. refol. 87. n. 24. vers.
& licet. Azor. insti. moral. p. 2. lib. 6. c. 2. o. 9. 6. Caputaq.
decif. 28. 2. p. 1. & decif. 13. 1. vers. pro ea, quod diaecsan.
p. 2. Cald. Pereira de extint. emphys. 8. n. 3. & de pore-
state elig. c. 1. n. 24. Campanil. in diuersorio iuris Canon.
rubr. 11. c. 13. n. 6. 8. Quinimo, & possit compatrios
inter se conuentiones, permutationes, nedum donationes
& cessiones facere absque tali consensu, scrip-
tus Gail. in repet. cap. fin. col. 37. de elect. in l. 6. & eum
sequutus Peregr. conf. 37. n. 6. vol. 3. Filio vero compa-
tronu si donetur, oportet concurrere consensum, vt
consensu Rot. apud Caputaq. citatis decisimis, & tenet
praxis Epilcop. p. 1. verbo iurispatronatus, §. 2. vers. secun-
dam dubium, quia filius in vita parentis, qui est pa-
tronus, non reputatur compatrionus, Roch. verbo com-
petens, q. 7. proprie. n. 19. Stephan. Gratian. discept. forens.
tom. 3. c. 577. n. 38. & c. 521. n. 24.

Barb. Collect. Tom. I.

S V M M A R I V M.

- 1 Patronus non potest sibi Ecclesiam retinere, vel
etiam alteri concedere propria autoritate.
- 2 Successio hereditaria in Ecclesiasticis beneficiis non
datur.
- 3 Patronus licet non possit se ipsum presentare, potest
tamen filium.
- 4 Patroni plures quando sunt, videlicet Clerici, ant
eius laicus, & alter Clericus, possunt ex se ipsis
eum nominare, & presentare.
- 5 Presentare se ipsum simul cum compatrionis nullus
potest, sed presentationi a solis compatrionis intra
tempus debitum de se ipso facta consentire.

C A P. Consuluit. X V.

P atroni non possunt, vel sibi retinere, vel aliis
concedere Ecclesias sine consensu Episcopi. Collig-
unt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Joan.
Andr. Butr. Anan. Anch. Henric. Panorm. Viu.
in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 375. Alagona in com-
pend. iuris Canon. pag. 510. remissione Ximen. in concord.
p. 1. & 2. refertur ab Ant. August. collect. 1. Decret. lib. 3.
tit. 33. c. 18. & est post Concil. Lateran. p. 15. c. 15.

Iure hereditario tueri non possit.] Noratur ad hoc,
quod successio hereditaria in Ecclesiasticis beneficiis
non datur, vt per Flamin. de resign. benef. lib. 6. quaest.
vlt. n. 99. & confident. q. 8. n. 9. & alios citatos per me
ad c. 1. n. 2. de prebend.

In gloss. Concedant, ibi, presentare potest patronus
filium. Notatur ad hoc, quod licet patronus non possit
se ipsum presentare, potest tamen filium, vt per
Paul. de Cita. lin. in tract. huius tit. p. 6. n. 3. Lambert. cod.
tract. lib. 2. p. 1. q. 8. art. 12. Tiraq. de iureprimog. q. 3. 3.
n. 1. Richard. & Kirchou. tom. 1. commun. opin. lib. 1. tit. 4.
n. 5. & 6. pag. 167. Spin. in seculo testam. gloss. 4. prime.
n. 8. 0. Azor. insti. moral. p. 2. lib. 6. c. 2. o. 9. 1. & 2. Flamin.
de resign. benef. lib. 9. q. 17. n. 12. 2. Aloys. Ricc. in decis.
Curie. Archiep. Neapol. decis. 36. à n. 1. Valer. Reginald.
in praxi fori pon. lib. 30. tract. 3. n. 22. vers. notandum.
Viu. in praxi iurispatr. p. 2. lib. 6. c. 8. n. 11. & 12. quo-
rum plures refero ego ipse de offic. & potest. Episcop.
p. 3. alleg. 72. n. 93. Pro quibus facit, quia patronus
tantummodo prohibetur presentari ad Ecclesiam va-
cantem, in qua ipse habet iurispatronatus, & tamen
constat illius filium non esse patronum, nec in ea-
dem Ecclesia iurispatronatus habere, vnde sucedit
reg. text. in l. 4. §. toties, ff. solut. matrim. Facit insuper
quia rationes propter quas prohibetur patrono se
ipsum presentare cessant in filio eius, siquidem alia
persona est diversa, quia data appetere ratio differ-
minis inter dantem & accipientem, quod requirit
text. in cap. ultim. de institut. deinde cessat vitium an-
tioris conditionis, quia reliqui omnes extranei, qui
per patronum parentem presentari possunt, alias enim
fauor, quem ius Canonicum in remuneratio-
nem beneficij patronus facere intendit, in illorum
odium retrorqueretur, contra reg. text. in l. quod fauore.
ff. de leg. & reg. quod ob gratiam, lib. 6. Non obstat text.
in presenti, quia respondet tantummodo prohibere
patronum filio suo Ecclesiam patronatam conferre.

Gg 3

ROSSA
Ius Can.

2. 15.

VI

354 Collectanea Doct. in lib. III. Decretal.

icit similiter vniuenique extraneo conferte non potest, vt addidi ad cap. præterea 4. supr. hoc tit. non verò prohibere in eadē Ecclesia patronata filium patroni per patrem præsentari prælato, qui eidem institutio-nem exhibere tenetur, idque manifestè colligitur ex verbis huius texti ibi, propria auctoritate determinatur, & ibi, concedant, qua quidem verba bene in collatio-ne, minimè vero in præsentatione verificantur.

4. In ead. gloss. ibi, Sed si plures, &c. Notatur ad hoc, quod quando plures patroni sunt, videlicet Clerici, aut unus laicus, & alter Clericus, possunt ex se ipsis vnu nomine, & præsentare, vt docent Azor. d. c. 21. q. 3. Aloys. Ricc. in præxi rerum fôri Eccles. resol. 179. n. 3. in 2. edit. Vgolin. de offic. Epis. c. 51. §. 2. n. 1. Mar. Anton. var. resol. 51. n. 5. Ego ipse d. alleg. 72. n. 91. Roch. in tract. huius tit. verbo honorificum, q. 4. princ. n. 20. Lambert. lib. 2. p. 1. q. 3. art. 5. Viu. d. c. 3. n. 7. vbi n. 8. cum Abb. conf. 21. vol. 2. dicit nullo modo posse Clericum simul cum compatrionis le ipsum præsentare, seu præsentationi a solis compatrionis intra tem-pus debitum de se ipso factæ contentire.

S V M M A R I V M .

1. Iuspatronatus per se vendi non potest, & n. 2.
2. Iuspatronatus annexum oppido an in venditione talis oppidi facta cum expressione illius eidem annexi transfeat in venditorem, remissione.
3. Iurispatronatus controvèrsia iudicis Ecclesiastici cognitionem requirit.
4. Pretium datum pro emendo iurepatronatus, nec em-ptor, nec venditor habere debet, sed Ecclesiis tri-buitur, cui ob simoniam illata fuit iniuria.

C A P . De iure, X VI .

I. Iuspatronatus per se vendi non potest, cùm sit spiri-tuali annexum, & si vendatur, contractus non te-net. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Imoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Butr. Imol. Anan. Hoft. Anch. Hen-ric. Panorm. Viu. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 175. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 51. remissione Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Ant. August. collect. 1. Decret. lib. 3. tit. 33. c. 20. & est post Concil. Lateran. p. 15. c. 17.

2. Hanc eandem concl. ex hoc text. desumunt Roch. in tract. huius tit. verbo vnde, q. 3. à n. 8. Lambert. cod. tract. lib. 1. p. 2. q. 1. art. 12. n. 17. Redoan. de simon. p. 3. c. 13. n. 22. Rebuff. in comment. ad l. communionem 29. vers. item si vendatur, ff. de verbor. signif. pag. 169. in princ. Azor. insit. moral. p. 2. lib. 6. c. 20. q. 8. Soar. de Relig. tom. 1. tract. de simonia, lib. 4. c. 28. n. 27. cum seqq. Viu. in præxi iurispatron. lib. 4. c. 5. n. 5. Bonac. de simon. q. 4. §. 11. n. 3. & alios per me de offic. & potest. Episcop. p. 2. alleg. 71. Et hodie per Concil. Trid. sess. 25. de re-form. l. 3. contra patronos vendentes iuspatronatus, ita statuitur: Nec dictum iuspatronatus venditionis, aut alio quoconque titulo in alios contra Canonicas sanctiones transferre presumant, si secus fecerint, excommunicatio-nis, & interdicti paenit. subiiciantur, & dicto iuspatro-natus ipso iure priuati existant, quem refert Campan. in dñsoriori iuris Canon. nrbr. 11. c. 13. n. 51. o. vbi n. 51. id intelligit vñcunque unus esset patronus, vide ta-men dicta ad cap. quia Clerici, 6. supr. hoc tit. Ratio autem quare iuspatronatus nullo modo pretio vendi possum, ea est; quia cum illud spiritualibus annexum sit, pretij estimationem non recipit, prout in effectu re-soluunt D. Thom. 2. 2. q. 100. art. 4. & in 4. sent. diff. 2. 5.

g. 15. Sylu. verbo simonia, q. 12. Nau. in man. c. 23. n. 18. o. Lambert. d. n. 17. Sot. de insit. lib. 9. q. 7. art. 1. Non ob-stat, cap. ex literis, sub hoc tit. iuncta reg. cùm quid pra-hibetur, lib. 6. quia haec reg. procedit, quando illud, quod prohibetur, idem, licet alio modo, factum est, quod non contingit in specie cap. ex literis, in quo li-cet res temporalis principalis vendatur, ius tamen patronatus nequaquam venditur, neque super illo fit aliqua conuentio, sed solum fit super re mera tempo-rali, licet illa translatâ transeat iuspatronatus propter inseparabilem coniunctionem ipsius rei, que venditur.

Vtrum autem in venditione oppidi facta cum ex-pressione iuspatronatus eidem annexi, transfeat ipsum iuspatronatus cum vniueritate vendita? Vide Ioan. Andr. & Calderin. in cap. vnic. hoc tit. lib. 6. distinguen-tes inter expressionem factam declaratim, ut tunc transfeat iuspatronatus, & expressionem factam coniunctim, & tunc non transfeat. Conar. lib. 2. var. c. 18. n. 8. vers. his verò rationibus, Roch. in tract. huius tit. verbo ipse, vel is, q. 2. §. n. 46. Lambert. in similis tract. lib. 1. p. 2. q. 5. art. 20. Viu. d. c. 5. n. 6. Rot. decis. 399. n. 4. & 5. apud Farin. p. 2. recent. vbi amplecti videtur su-pradicatam Ioan. Andr. & Calderin. distinctionem. Illud aduertere oportet cum Rebuff. loco proxime citato, quod quando venditur oppidum, & iuspatronatus, coniunctim scilicet, licet non valeat venditum quod iuspatronatus, valebit tamen quod oppidum, cum vtrumque aequa principaliter vendatur, & uno defi-ciente alterum non distinguuntur.

Quod est spirituali amexum? Ergo iuspatronatus & controvèrsia iudicis Ecclesiastici cognitione requirit, vt per Andr. Dalner. in tract. de iurepatr. c. 14. 7. Bernard. Grana. ad practic. Camer. Imper. lib. 1. concl. 38. confid. 1. n. 1. Lambert. in tract. huius tit. lib. 2. p. 2. art. 7. q. 3. princ. n. 4. & 5. nou. Sigism. Scacc. de sent. & re iudic. gloss. 7. q. 2. limit. 5. n. 3. 4. & 45. Quid in determina-tione iuspatronatus Regij, & ad Coronam Regiam pertinentium, vide Cardoi. in præxi iudicium, verbo casu, a. n. 8. Cabed. de patronat. Regia Corona, c. 5. n. 3. & c. 4. 9. à n. 1. & p. 2. Lust, decisionem, decif. 12. o. n. 1. & Aresto 91. Cald Pereira quæst. forens. conf. 5. n. 6. & seqq. Cur. Philip. p. 1. §. 5. n. 4. Cœal. commun. contra commun. q. 89. n. 560. Azeued. l. 2. n. 4. tit. 1. lib. 4. nona recop.

In gloss. Irritum, ibi, sed quis habebit, &c. Notatur ad hoc, quod pretium datum pro emendo iuspatro-natus, nec emptor, nec venditor habere debet, sed Ecclesiæ tribuitur, cui ob simoniam illata fuit iniuria, vt per Zabar. & Panorm. in præsenti, Lambert. lib. 1. p. 2. q. 5. art. 6. Viu. d. lib. 4. c. 5. n. 9.

In ead. gloss. Ipsi iure. Aperte vult gloss. venditionem iuspatronatus ipso iure non valere, sequuntur Roch. verbo ipse, vel is, q. 2. 5. n. 51. Lambert. lib. 1. p. 2. q. 7. art. 1. n. 4. Non obstant verba huius texti ibi, irritum decernimus, que verba hominis ministerium significare videntur, requiriunt scilicet contractum esse potius nullandum, quam sit nullus ipso iure, quia responderet ministerium hominis hic non re-quiri, vt contractus de novo annuletur, sed vt nullus, nulliterque gestus, de facto processisse declaratur, quod quidem est obseruandum in reliquis contractibus, qui nullitatem ipso iure incusat in se con-tinent, prout in specie declarat Bur. in l. elegans, n. 7. ff. de dole, & in l. si id quod, ff. de verbor. oblig. Par. dil. in l. 2. n. 4. C. de rescind. vend.

S V M M A

S V M M A R I V M.

- 1 Patronus non potest sine Episcopi, vel Papa consensu etiam loco religioso conferre Ecclesia decimas, vel aliud spirituale.
- 2 Ordinarius ubi recusat, vel differt instituere, adiri potest superior proximus.
- 3 Declaratur text. in presenti.
- 4 Index requisitus si nolit exequi decretum indicis, requirentis, nec eius precibus consentire, eius superior est omnino interpellandus.
- 5 Episcopus si suum consensum prestare noluerit, potest ad eum praestandum compelli auctoritate superioris.
- 6 Diaconus si nolit consentire reservationi iuris patronatus, potest compelli per superiorem, imo superior poterit consentire si diaconus renuat sine causa.
- 7 Maritus qui bona immobilia de iure Lusitanie, & Castellae alienare non potest sine vxoris consensu, si ipsa vxor consentire renuat, quid faciendum, ostenditur.

C A P. Nullus. XVII.

Patronus non potest dare Canonicis, vel Monasteriis decimas, vel Ecclesiis, vel aliud pertinet ad ius spirituale sine consensu Episcopi, & si quis Episcopus consentit causa auraria, vel improbitatis, denuntiari debet Papa, & quod offerendum est tunc eius licentia offeratur. Colligunt ex Ordin. Abb. antiqu. Innoc. Collect. Zabar. Joan. Andr. Anan. Host. Henric. Anchar. Butt Panom. Viu. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 376. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 510. remissiue Catal. in annot. & Ximen. in concord. p. 1. & 2. referunt ab Ant. August. collect. 3. Decret. lib. 3. tit. 33. c. 22. & est post Concil. Lateran. p. 15. c. 18.

Romano Pontifici nuntiatur.] Notatur ad hoc quod ubi Praeful recusat, vel differt instituere potest superior proximus, ut per Roch. in tract. 3. tit. verbo pro eo, quod de diaconi consensu, q. 5. n. 12. Lambert. lib. 1. p. 1. q. 2. art. 17. & p. 2. q. 1. art. 20. a princip. Palar. in repet. rubr. de donat. inter virum, & vxor. §. 22. à n. 4. Franc. Marc. decis. 491. n. 4. p. 1. Mandos. conf. 7. sub n. 13. Campanil. in diversorio iuris Canonici, rubr. 11. cap. 13. n. 475.

Adverte tamen oportet, quod ideo Episcopo Adonen. de quo in presenti, negligientia Papa nuntiatur, quia non recognoscet alium superiore nisi Papam, ac proinde cum fuerit exemptus, eius negligientiam Metropolitanus supplere non poterat, ut per Lambert. in tract. huius tit. lib. 1. p. 20. n. 9. Steph. Quant. in summa Ballarii, verbo Archiepiscopis auctoritas, vers. decima nona, n. 21. in fine. Et propterea ab Episcopo exempto ad Papam sit devolutio, Campanil. d. cap. 13. n. 484. Sed dubium facit quod etiam si Decretals haec missa esset illi Episcopo Adonen. qui non recognoscet Superiorum, nihilominus tamen cum Gregor. IX. in hoc volumine hanc decisionem posuisse non respicit Episcopi particularis, sed respectu omnium Episcoporum, veluti legem vniuersalem constitueretur, & ideo forsitan melius tentari potest text. in presenti procedere calu, quo soluta agitur de supplingo consensu Episcopi sine causa legitima illum recusantis in concessionibus, de quibus agit, per laicos faciens, que prædictum consensum attento iure per modum auctoritatis requirunt, itavt per illam formam in-

ducatur, ita in specie intendit Palar. in d. rubr. §. 22. n. 7. Pro quo intellectu facit quod consensus, qui supplingus est, dupliceiter considerari potest, vel enim requiritur per modum auctoritatis ad solemnizandum adum, itavt formam illius constitutat, vel rursus solam ad maiorem deliberationem, seu ad colligendam voluntatem ipsius Episcopi, meminit huius divisionis Dec. in cap. auaritia, n. 13. de prebend, inter utrumque modum illud est discriben, quod in priori casu non Archiepiscopus, sed solam Romanus Pontifex requisitum consensum supplerre potest. Probatur ratione, etenim cum talis contentus sic consideratur ad actus validitatem requisitus censeatur, & vir talis præcisè in specifica forma debet exhiberi, ex text. in l. obligari, §. tuor. ff. de auctoritat. tutor. & in cap. pen. iuncta glossa, verbo mandantibus, de re iudic. lib. 6. rectè fit ut talis consensus quantumcumque sine causa ab Episcopo denegatus, per Archiepiscopum minimè suppleri possit, sed recursum est ad Summum Pont. qui omnes iuris defectus supplerre potest, ex reg. text. in c. propofuit, de concess. præbend., in hoc priori casu loquitur, & procedit hic text. non tamen sic dicendum in posteriori, in quo per Archiepiscopum aliquando consensus suppletur, prout in multis casibus, quos refert Lambert. d. art. 20. n. 6. aliquando item consensus habetur pro obtecto, prout resolutus Cost. in l. cum tale, §. si arbitratu, ampliat. vlt. n. 6. Qui quidem intellectus manifestè colligitur ex verbis huius text. in fine, ibi: *Et quod offrendam est, tunc eius licentia offeratur, quæ verba aperte denotant text. agere solummodo respectu habendi licentiam, quæ ab Episcopo iniuste denegata à Romano Pontif. est obtainenda, non verò agit respectu compulsionis, de qua in presenti nulla fit mentio, & ideo regulanda est secundum alias decisiones, quæ dicunt negligientias, vel culpas Episcoporum per suos immediate superiores regulariter posse coerceri resolutum DD. communiter per text. ibi, in c. pastoralis, vbi Felin. n. 6. de offic. ordin.*

Dicit Conarru, præf. c. 10. num. 7. in med. hunc text. optimum ad hoc, quod si index requisitus nolit exequi decretum indicis requirentis, nec eius precibus consentire, eius superior est omnino interpellandus; ab eoque petendum, quod cogat iudicem requisitum exequi ea decretta, que illi index requirens destinauerit.

Notatur ad hoc, quod si Episcopus suum consensum prestare noluerit, potest ad eum praestandum compelli auctoritate Superioris Antifititis, videlicet Archiepiscopi, vel Primitatis, ut per Azor. insit. moral. part. 2. lib. 9. c. 3. quæst. 10. vbi cum Panorm. resoluit, quod quando requiritur consensus vnius in fauorem, & gratiam alterius, si renuerit, consentire absque legitima causa, potest adiri superior, ut cogat eum ad consentiendum, de quo etiam nouissime Joan. Anton. Massobr. in sua praxi habendi concussum, pralud. 7. dub. 7. secundum Roman. impress. vbi cum Lambert. lib. 7. part. 3. quæst. 1. art. 16. resoluti diaconum vbi nolit consentire reservationi iuris patronatus posse compelli per superiorum, imo posse ipsummet Superiorum consentire si diaconus renuat sine causa, & dub. 8. pariter resoluti diaconam posse compelli ad consentiendum fundationi in qua opponitur conditio contra ius comunitate, qui quidem reducendi sunt ad terminos supradicta distinctionis. Hinc etiam si maritus qui bona immobilia sine vxoris consensu alienare non potest, etiam de iure Regnum Lusitanie, & Castellæ ea bona alienare intenda, & vxor alienationi contradicat, poterit ipse maritus iudicem adire, qui causam contradictionis diligenter examinet, quam si iniustam iudicauerit, suo arbitrio

G g 4 cont.

BBOSA
Ius Can.

2. 15.
LVI

356 Collectanea Doct. in lib. III. Decretal.

contrahendi potestatem concedere poterit, ut per Menoch. de arbitr. casu 211 m. 6. cum seqq. Azued. l. 4. & n. 1. tit. 3. lib. 5. nonne recipiat. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 47. num. 37. Cald. Pereira de extinct. emphyt. c. 12. num. 1. Tiraquel. de iure mariti. gloss. 3. num. 127. cum seqq.

In gloss. Conferat. ibi, si tamen contulerit, & subseguatur postea consensus Episcopi, bene valeat talis donatio. Notatur ad hoc quid conseruatur Ordinarii in translatione, seu reservatione iuris patronatus potest internece ex postfacto, ut per Lambert. de iurispatronat. 2. p. lib. 1. q. 1. art. 16. n. 5. Roch. cod. tract. in verbo pro eo, n. 9. Campan. in divers. suis Canon. rubr. 1. c. 13. n. 361. & plures à me citatos de officio, & potestate Episcopi, part. 3. alleg. 70. num. 21. & alleg. 71. num. 18. & fuit dictum in Taden. Parochialis 9. Aprilis 1612. & in Segom. Capellana 13. Januar. 1623, coram bonae mem. Vbaldo.

S V M M A R I V M.

- 1 Episcopus si in Ecclesia alterius diocesis est patronus, presentatus ab eo debet admitti si est idoneus.
- 2 Iurispatronatus concessio facta Episcopo sub nomine appellativo non ipsius persona, sed Ecclesia contemplatione facta cesserat.
- 3 Declaratur text. in l. quod principi 56. ff. de leg. 2.
- 4 Patronus idoneam & dignam personam debet sub peccato mortali nominare & presentare.
- 5 Ordinarius tenetur idoneorum admittere, vbi à patronis duo fuerint validè nominati.
- 6 Idoneior & propterea preferendus qui altero cum quo concurredit, fuerit senior, seu originarius, alter vero externus, seu Doctor, seu Sacerdos, vel habuerit maiorem dignitatem, aut dispensatione non indiget.
- 7 Idoneus an quis sit arbitrio Episcopi relinquitur.
- 8 Idoneitas tempore presentationis requiritur, non alio subsequenti.
- 9 Laicus utrūcunq; non potest ad beneficia presenta- ri, nisi breui intericto tempore Clericali Ordine insigniretur.
- 10 Episcopus acquirens iurispatronatus potest, & debet in Ecclesia vacante presentare.

C A P. Significasti. X VIII.

- 1 Episcopus si habet ius presentandi in aliena Ecclesia, & presentat idoneum, est admittendus. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Butt. Ioan. Andr. Imol. Anan. Holt. Anch. Henric. Panorm. Viu. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 376. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 510. remissiù Ximen. in concord. p. 2. refertur ab Ant. August. collect. 1. Decret. lib. 3. tit. 33. c. 22. & est post Concil. Lateran. p. 15. c. 19.
- 2 Pro Ecclesiis sibi commissis.] Collige ex text. concessionem iuris patronatus factam Episcopo non ipsius persona, sed Ecclesiæ contemplatione factam censerit, ita Innoc. n. 2. Abb. & alij in presenti, idem Abb. n. 2. & 4. 8. alij presertim Coniar. n. 1. per text. ibi in c. requisisti, de testament. Lambert. lib. 1. p. 2. q. 1. art. 1. 3. n. 3. & Menoch. de arbitr. q. 68. à n. 11. intellige ut procedat quando donatio iurispatronatus facta est Episcopo sub nomine appellativo, etenim cum non data aliqua conjectura per quam indicatur concessio personalis,

qua sit Episcopo, non eidem persona, sed Ecclesiæ facta censeatur, & donatio iurispatronatus facta sub nomine appellativo nisi aliud appareat, realis sit, ut probat d.c. requisisti, recte fit ut talis donatio facta Episcopo sub nomine appellativo non persona, sed Ecclesiæ sua facta esse dicatur, ut text. habet, pro quo intellectu expedit potest verbum illud, Episcopi, de quo in text. quod quidem non proprium est, sed appellatum ex sua natura aptum ad comprehendendum quoscunque in illa dignitate positos tam præsentes, quam futuros. gloss. magna, & Abb. notab. 3. in c. quoniam Abbas, de officio deleg. nisi ex materia subiecta aliud deprehendatur, prout in text. sic intelligendo in c. aduersus, de immunitate. Eccles. propter excommunicationem, de qua agit, vel ex intentione concedentis, per text. pariter sic intelligendum in l. si quid earum 45. §. vlt. in fine, ff. de legar. 3. Faciunt secundò pro eodem intellectu alia verba huius text. ibi, post pron. orationem suam, quæ quidem verba non erant necessaria si personalis esset cœlestis, de qua in hoc text. eo quid ante promotionem fieri poterat. Tertiò expedit possunt alia verba, ibi, pro Ecclesiis sibi commissis, quæ quidem denotant concessionem iurispatronatus de qua ibi, fuisse realem. Non obstat; text. in l. quod Principi, 56. ff. de legat. 2. quem expedit Coniar. abi supr. a n. 4. & pract. c. 11. vers. postremo. Xian. alleg. 5. c. mun. 3. quia respondet quod licet verum sit textum illum ins singulare constitutum, & specialiter procedere in Principi, ut significant eius verba, ex constitutione D. Antonini, nihil omnino tamen ins illud singulare, quod constituit in eo verificatur quod legatum indistinctè censemur relictum contemplatione dignitatis, sine appellativo, sine proprio nomine linquatur, & respectu istius nominis proprij fuit inducta predicta constitutio, prout colligitur ex mente communis ibid. & si replicatur de verbo, illi Principi, in text. positio, quod quidem dignitatis nomen importat, satis sit dicas iurisconsult. ibid. non referre verba illa, quibus testator legans vsus est, sed vim, & effectum legati, quod licet proprio nomine Principis relinquatur, ex singulari D. Antonini constitutione censemur relictum contemplatione dignitatis ad effectum vi successoris debetur.

Personae idoneae. Idoneam ergo, & dignam personam, debet patronus sub peccato mortali nominare & presentare, ut per Azor. inst. moral. p. 2. lib. 6. c. 2. 1. q. 4. vbi q. 5. resolut quod patronus digniorum debet nominare ex duobus, qui ex loco, Ecclesia, vel familia, aut gente occurrunt, de quo vide Ioan. Valer. de differentiis inter virumque forum, verbo electio, different. 1. Sic eodem modo, vbi à patronis duo fuerint validè nominati, idoneiorum superior admittere tenetur, cum in hoc casu nulla ei debet facultas eligendi, Abb. in c. can. autem. n. 2. inf. hoc tit. Roch. in tract. huius rit. verbo honorificum. pof. n. 40. Idoneior & propterea preferendus est, qui altero, cum quo concurrevit, fuerit senior. Barbat. confil. 23. post. n. 13. vol. 1. Roland. confil. 38. m. 70. lib. 1. Mari. Antonin. var. resol. lib. 1. resol. 1. 04. n. 2. Lambert. in tract. huius tit. p. 2. lib. 2. quod princip. art. 26. n. 4. Item si originarins, alter vero externus, Dec. confil. 14. 2. n. 13. Maitril. Sicilia decis. 2. n. 14. 7. Roch. verbo honorificum. p. n. 45. Coniar. pract. c. 3. 5. vers. secundo annotandum est. lib. n. 5. Labeit. lib. 2. p. 3. q. 7. princip. art. 4. n. 5. & art. 5. Put. decis. 2. 5. p. 1. Iuse. de visitar. lib. 2. c. 5. n. 13. & 14. & c. 2. 1. n. 2. 5. Rot. decis. 299. p. 1. divers. Mari. Antonin. loc. cit. Mandol. confil. 55. n. 4. cum seqq. Item si Doctoratus laurea decoratus, cum propterea magis idoneus saltem credendus sit, Roland. à Valle confil. 47. n. 76. vol. 1. Caffan. in catalogo, part. 10. confid. 33. Maistri. decis. 2. num. 15. Doctoratus enim qualitas magna est, & ideo Doctor in beneficio praefertur non Doctor. Rot.

Rot.apud Farin. decif. 36. n. 2. p. 2. recent. Præterea si Sacerdos , alter vero aliquo inferiori Ordine insignitus , Roland.d.conf. 47.n.75. Dec.conf. 542.n.13. Item si prius aequaliter fuit suos Ordines, & gradus, Ioan. de Platea in l. 2.n.1.C. de primis.lib. 1. Natt.conf. 638. n.18. Item si habebat maiorem nobilitatem, Lambertin.in tract. huius tit.lib. 2.p.3.q.2.art.9. Item si dispensatione non indiguit, alter vero sic , ut per Seraphin. decif. 767. n.2. p. 1. quæ omnes qualitates ponderantur Rot.in Tuden. parochialis 18. Aprilis 1603. coram Il-lustr. Card. Sacro. vbi firmavit conclusionem in beneficiis curatis ex idoneis magis idoneum esse eligendum per sacram Concil. Trid. sess. 24. de reform. c. 18. & constit. Pij V. 15. Kalend. Aprilis Pontificatus sui anno 2. prout ante fuerat resolutum in causa Dertu-s san. parochialis 18. Decembri 1581. coram Giptio. An quis sit idoneus arbitrio Episcopi relinquitur, quantum ille recte judicaverit , Abb. in cap. cum autem, n.6.hoc tit. Alex conf. 35.n.3. lib. 1. Marecot. var. resol. p.1.1.52.n.2.4. & 2.5. D. Ioan. Anton. Mallobri in sua praxi habendi concordia ad parochiales Ecclesiastis requisi-tio s. sub. 2.n.10. & latius denotat d.confit. Pij V. quæ alia facta admittit et appellationem ab electione Episcopi, multum autem præsumitur pro iudicio Ordinarij, itavt irrationalitas debet esse manifesta , ut fuit dictum in causa Rauennaten. Parochialis coram Illustissimo Aragonio, & in Pamplonen. Parochialis 12. Decembri 1597. coram Lita, ex familiaritate tamen multum collitur de præsumptione , que alia est pro Episcopo , iuxta notata in cap. sunt nonnulli i. quest. 1. & fuit consideratum in d. Rauennaten. & in d. Tuden.

8 Idoneitas tempore præsentationis requiritur , non alio subsequenti , vt per Rot. decif. 69. p. 1. divers. Mar. Antonin. variar. resol. lib. 1. resol. 9. n. 1. dum autem capacitate Clerici , & requiritam in eo qualitatem tempore præsentationis extare debere ; vnde enenit ut laicus vi incapere non possit ad beneficia præfentari, quia præfentatio huimodi operatur ins ad rem quod in beneficialibus competere laicus non videtur posse , ita Ioan. Selua de benef. lib. 2. q. 2.3. n. 14. Lambertin. in tract. huius tit.lib. 2. p. 1. q. 7. art. 2. n. 15. vers. dicere. & art. 7.n.7. & art. 29. col. fin. vers. aduerte ad aliud, vbi quodam scire laicus non est data collationis, ita nec præsentationis, licet velit se promovere, & si-ent debet quis esse Clericus tempore datae collationis, ita tempore datae præsentationis , & sequuta est Rot. in Burgen. Abbatie 19. Decembri 1588. coram D. Pe-nia, vbi distinguit inter nominationem , & præsentationem coram Ordinario, ut tempore nominationis non requiriatur , sed omnino tempore præsentationis coram Ordinario, refert & sequitur eadem Rot.apud Farin. decif. 530.n.13. p. 2. recent. & faciunt quæ Gon-zal.ad reg. 8. Cancel. gloss. 2.n.66. Quamvis ipsa Rota in una Imolen. suis patronatu 19. Novembri 1594. coram Orano, hoc limites si laicus præsentatus breui intericto tempore Clericis Ordine insigniretur, quasi tunc minimè dicenda esset facta præsentatio de persona penitus inhabili, cum latius sit ante infinitum fuisse promotum, sequitur Flamin. de resonat. lib. 4.q. 2.n.5. & 6.

10 Presentauerint.] Collige ex text. Episcopum acqui-rentem in patronus post, & debere in Ecclesia va-cante præsentare, idem probat text. in cap. si quis Episcoporum 16. q. 5. & in cap. vlt. infra hoc tit. tradunt glossa verbo presentauerint , Abb. n. 3. & alij in presenti, Lambertin. lib. 2. p. 1. q. 1. art. 7. Intellige procedere quando concessio facta est de inrepatronatus existente in alio territorio, prout in specie tradunt Abb. Anan. in princ. & alij in presenti, vel licet in eodem sit terri-

tio, alius tamen proponitur inferior Prælatus ad quem pertinet institutio, pro quo intellectu vigenter faciunt finalia verba huius text. ibi : *Sunt admittenda persone, quæ verba necessariò coniunctum in hoc text. non tractari de receptione facienda per ipsum Episco-pum præsentantem , sed de alia facienda per illum Episcopum , qui factam præsentationem recusare pos-est , quod idem dicendum est , si alij compatrioti in eodem iurepatronatus reperiantur cum eo casu supradicta ratio locum habeat.*

S V M M A R I V M .

1. *Institutio ad præsentationem eius , qui tunc in iuri-patronatus Ecclesiæ possidebat , remoueri non debet, licet illud ius ab eo postmodum evincatur , secus si non possidebat , sed tantum credebarit esse pa-tronus.*
2. *Patronus putatius debet præsentare , & non alius qui caret possessione , licet bonum ius habeat in proprietate.*
3. *Præsentati cum duo sunt alter ab existente in posse-sione nominandus, alter vero ab habente proprie-tatem iuri-patronatus , ille instituendus est , qui à posse-siore præsentatus fuit , nisi de tempore pre-sentationis constaret de defœtu proprietatis pos-se-sioris.*
4. *Error communis cum possessione sufficit absque titulo collato à superiori.*
5. *Iuri-patronatus , seu præsentandi in quasi possessione exsistens validè præsentat, & eius præsentatio ad-mittenda est , ac institutio sequi debet.*
6. *Iuri-patronatus posse-sio acquiritur etiam ex unica præsentatione sequata inscripitione.*
7. *Status ultimus in beneficialibus ad effectum validi-tatis collationis consideratur, declarata ut ibi.*
8. *Præsentatus à male fidei posse-sore amoueri debet.*
9. *Præmisus à posse-sore bona fidei preferetur præmisus à proprietario, illove, cui ius conferendi competit.*

C A P . Consultationibus. XIX.

Vis patronatus quando quis possidet , & præsentat idoneum, quem Episcopus instituit, si deinde in lite patronus perdit iuri-patronatus , & alius vincit, præsentatus , & institutio non est remouendus ab Ecclesiæ. Colligunt ex Ordin. Abb. antiqu. Innoc. Collect. Zabat. Ioan. Andr. Butr. I. mol. Anan. Host. Henric. Anchar. Panorm. Vio. in ration. lib. 3. iuri-pontif. pag. 176. Alagona in compend. iuri-pontif. pag. 511. remissus Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Ant. August. collect. 1. Decret. lib. 1. tit. 33. c. 23. & est post Concil. Lateran. sub Alex. III. p. 1. 5. c. 20.

Credebarit esse patronus.] Notatur ad hoc, quod pa-tronus putatius debet præsentare , & non alius , qui caret possessione , licet bonum ius habeat in proprie-tate, vt per Gonzal.ad reg. 8. Cancel. gloss. 45. § 2. n. 6. Roch. de Curte de iurepatron. verbo competenti , q. 1. 9. n. 39. cum seqq. Lambert. cod. tract. lib. 2. p. 1. q. 3. art. 1. & p. 6. Greg. Lop. per text. ibi in l. 9. verbo tunisse. tit. 1. 5. p. 1. Guier. conf. 4.n. 34. Salgado de proœct. Regia. tom. 1. c. 1. 10. n. 3. cum seqq. Rot. decif. 167. n. 7. p. 2. divers. Intel-lige quando à lege pro tali habetur ; prout contingit in sententia , qua in rem iudicatam transtulit, confit à lege haberi pro veritate, vt docet Jurisconf. in l. res indicata 207. ff. de regulis iuriis , non vero procedere quando non à lege , sed ab hominibus pro tali reputatur, prout habet text. in presenti , ex quo in hoc sen-su iam apercit colligitur non valere præsentationem factam

BIBOSA
Ius Can
2.15.
LVI
15

258 Collectanea Doct. in lib. III. Decretal.

Factum ab illo, qui tantum credebatur patronus, ita in specie gloss. ut. Innoe. in finalibus verbis, Butt. n. 4. Abb. n. 3. & alii in praesenti, tradunt Roch. in tract. huic tit. verbo competens, q. 21. n. 43. Lambertin. cod. tit. lib. 2. p. 1. q. 32. art. 19. n. 4. Padil. in l. 2. n. 56. C. de servitutibus. Ratio est, quia fundatum præsentationis consistit in possessione iuriis præsentandi, que quidem possesso tanquam conditio requiritur ad validatem ipsius, ut colligit ex verbis huic texti ibi: si tempore præsentationis possidebat, iuncto text. in l. si nihil & Tilio, ff. quando dies legari cedat, text. melior in l. eas causas 79. ff. de condit. ac subinde si præsentans non possidet, conditio deficere censetur, qua deficiente, veluti deficiente essentia fundamento, deficit validitas præsentationis, arg. text. in l. 3. vers. aut enim, ff. de bonis libert.

Non obstat reg. text. in l. Barbarius, ff. de officio Praetoris, quia communis sententia respondet constitendum esse discrimen inter gesta ratione publici officii, & inter illa, quæ geruntur priuata ratione, seu auctoritate, itare in priori casu propter commonem errorum sustinuantur, minime vero in posteriori, in quo deficie publica utilitas, propter quam ex quadam aequitate constitutum est ut valeant gesta per illum, qui alias non haberet potestatem, ita in specie tradit. Innoc. n. 4. in fine, cap. cum dilectus, de consuet. referit, & sequitur alios Felin. in cap. ad probandum, de re iudic. communis ex Vant. nullis tit. quando nullitas reparetur, n. 55. Roland. conf. 46. n. 34. lib. 1. expeditentes text. in l. 2. C. de sent. & interloc. Vnde cum præsentatio non ex publico officio, sed priuata ratione, auctoritate patrui procedat, nil mirum si decilio illius text. in eadem limitetur. Sed licet hæc responsio defendi possit, nobis tamen non arredit, prout iam de illa dubitauit Iaf. in d.l. Barbarius, n. 67. siquidem eadem vtilitas publica datur in sustinendis actibus priuatis communii errore celebratis, ac in illis, qui ratione publica potestari sunt, alias enim maximum humana commercijs trahentur, cum homines propter timorem nullitatis nollent contrahere, vel similes actus priuatis facere, quod quidem inconveniens necessariò dicendum est leges auferre voluisse, eo quid non ad præteritos actus, sed ad futuros sustinendos latet, iuxta text. in cap. ult. de consuet. insuper text. in l. 1. C. de testam. & in l. 3. ff. ad Macedon. aperte agunt de actibus priuatis, qui propter communem errorum, & existimationem sustinentur. Vnde verius videatur sententia regulam de qua supra, etiam in actibus priuatis procedere, dummodo scientia impedimenti ex parte aduersa non detur, sic procedit text. in d. cap. dilectus, de consuet. ibi, & de suspicio, & in cap. immotuit 20. ibi, qui sponte ac humilitate, de elect. nec aliquid testis præindictum considerable resulteret, quoniam communis existimatius huiusmodi actus non confirmat in præindictum aliquius tertii considerabile, iuxta reg. text. in l. id quod nostrum, ff. de regulis iur. iuxta quam resolutionem difficultas, de qua supra facile tollitur si dicas præsentationis licet non sit actus gestus ratione officii publici, de quo loquitur text. in d.l. Barbarius, ex illius tamen sustentatione resultare gravis veri patrui præindictum, quod quidem licet non detur in defectu præsentationis ab illo faciendo, apparat tamen maximum in eo, quod sustentata prædicta præsentatione, de qua agitur, præsentans, qui tantum credebatur, iam per illum actum remanet verius possessor iuriis præsentandi.

³ Vnde cum duo sint præsentati, alter ab existente in possessione nominandi, alter vero ab habente proprietate in iuris patrui, ille instituendas est, qui a possesso præsentans fuit, ut per Mandos. conf. 41.

incip. In causa Asculana, n. 4. per Dec. conf. 117 sub n. 2. vers. & tali præsentatione, & conf. 134. in l. dubio, Federic. de Senis conf. 234. Oldrad. conf. 312. Abbot. fil. 54. vol. 1. Zabar. conf. 69. sub n. 4. nisi de tempore electionis, præsentationis vel collationis, constaret de defectu proprietatis possessoris, Gonzal. d. 6. 2. n. 43. tunc enim si liquidè constaret de proprietate patrui præferendus sine dubio esset, qui ab ipso proprietario esset præsentatus, ex resolutis per Abb. in præfeti, n. 9 & Dec. conf. 126. post n. 3. & conf. 149. sub n. 2. vers. & retenta, Roch. in tract. huic tit. verbo competens, n. 45. & 46. Paul. de Citadin. in famili tract. q. 7. art. 3. n. 16. p. 6. Rot. decif. 167. sub n. 9. p. 2. divers. Vnde etiam bene infertur institutum vigore præsentationis factæ ab existente in possessione præsentandi non esse remendum quando postea constaret præsentantem non esse patronum, ut declarare multi citati a Menoch. conf. 90. n. 115. & subsistit vbi cunque præsentans erat in possessione ipsa præsentandi, alioquin si credens se esse patronum nominaret instituendum, ac subsequetur institutio, sine dubio remonterentur talis institutus, quoties succumberet in patronatu, vel ex hoc text. colligitur, cuim prima pars vendicabit locum, quoniam post institutionem apparet non esse patronatum, sed ad meram Episcopi collationem, quia institutus continuaret, hoc non obstante, suam possessionem vita durante, ex eodem Menoch. d. conf. 90. n. 128. sicut & in casu contrario si per collationem fuerit prouisus de beneficio, quod deinde de iurepatronus esse apparet, Rot. decif. 14. sub hoc tit. in antiqu. de quibus omnibus, aliisque multis, quæ circa intellectum, & materiam huic text. considerari possunt, vide late Gutier. præf. lib. 3. q. 42. n. 49. cum madris seqq. & Cabed. de patroribus Regis Corona, c. 8. per totum, vbi n. 3. limitat conclusionem huic text. ne procedat quando lis super patronatu est cum Episcopo, qui Ecclesiam patronatam consult absque patrui consenserit intra tempus ei à iure datum, nam euicto patrato à vero patrui, Rechor, cui Episcopus Ecclesiam consult, remunerari debet, & ab illo instituti præsentatus de nouo à vero patrui, & n. 7. pariter limitat quando ex parte præsentanti datur mala fides. Quando vero cum præsentatus a patrui patruerit, videlicet existentibus in possessione præsentandi, concurrebit alius præsentatus à vero patrui, de cuius iurepatronatus legitimè constat, vel per confessionem aduersarij, vel per rem indicatam, vel per publicum instrumentum, tunc in concusa præferendus est præsentatus à vero patrui, ut p. Panorm. in præfeti, n. 9. Butt. in cap. ex literis, n. 8. loc. tit. Dec. conf. 127. incip. Plura dubia, n. 1. & conf. 149. incip. In causa, n. 2. Lambert. lib. 2. part. 1. quæst. 3. art. 6. num. 4. & seq. & art. 9. n. 2. Roch. verbo competens, quæst. 19. num. 45. Paul. de Citadin. p. 6. art. 3. n. 16. referit, & sequitur Rot. apud Farin. decif. 376. num. 3. part. 2. recens. vbi plures alias decisiones concordantes refert.

Notari etiam solet text. hic ad hoc, quid communis error cum possessione sufficit absque titulo collato à superiori, de quo vide Rebuff. in l. Barbarius, n. 8. ff. de offic. Praetor. Sanch. de matrim. lib. 3. dif. 12. num. 48.

In iuris patrui Ecclesie possidetur.] Notatur ad hoc, quid existens in quasi possessione iuris patrui, seu præsentandi valide præsentat, & eius præsentatio admittenda est, ac proinde institutio sequi debet, de quo vide gloss. 1. Innoc. & Butt. num. 1. Anch. n. 1. & 5. & alios in præfeti, Roch. verbo competens, q. 14. n. 18. & quæst. 12. n. 44. Rip. in cap. cum Ecclesia, n. 130. de causa possess. Lambert. lib. 1. p. 1. q. 3. art. 1. ex num. 1. Veral.

Verall. *decis.* 69. p. 1. Seraphin. *decis.* 1381. n. 4. Viu. in praxi iurispatron. lib. 5. c. 4. à prim. in nouiss. impress. Oldrad. *conf.* 312. *incip.* thema questionis, num. 2. Duen. reg. 232. Conar. *præt.* c. 14. num. 2. vers. tertium, & c. 36. num. 5. ver. quinto, col. 2. Nauar. *conf.* 19. sub tit. de prabend. in antiqu. Mantic. *decis.* 86. n. 1. Mafcard. de probat. *concl.* 173. n. 5. Spin. in speculo testim. gloss. 2. mem. 25. Rot. apud Farin. *decis.* 224. num. p. 1. recent. Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verbo iurispatronatus, §. 16. & in hoc Rot. *decis.* 376. num. 3. apud Farin. part. 2. recent. conclusionem firmat quod quando iurispatronatus non renocatur in dubium ad validitatem presentationis, & ad effectum ut presentans instituantur, attenditur quasi possessio, itavit presentans ab existente in qua possesso presentatione presentandi debet institui, nec senel canonice institutus est amonendus; quando vero constat de proprietate, non attenditur quasi possessio, que alias semper inspicitur ad effectum validitatis presentationis, ead. Rot. apud eundem *decis.* 187. n. 1. prope finem, p. 1. recentior.

Presentans ab existente in possessione presentandi etiam quod nullum detegatur ius possesso, non debet anoceri, Rot. *decis.* 374. num. 3. p. 1. recent. & in Fervarien. Archipresbyteratus 16. Inuy 1618. coram R. D. meo Coccino Decano. Ad acquirendam verò possessionem iurispatronatus plura requiruntur, & primo quod ille qui vult presentare, presentauerit bona fide. Secundo quod presentatio fuerit admissa. Tertio quod institutus fuerit habitus tanquam Rektor in possessione Rektoriae. Quarto quod presentans credat vii iure suo. Quinque quod ille in cuius praedictum possesso queritur, hoc sciat & patiatur, colliguntur haec ex Calder. *conf.* 12. de iurepatr. Roch. in tract. de iurepatron. verbo competens, q. 14. à n. 35. Lambert. in simili tract. lib. 2. p. 1. q. 3. art. 10. in vers. aut verò. Rot. in d. Fervarien. Archipresbyteratus. Illud advertere oportet quod haec quasi possesso presentandi non transit in h. tredes presentantium sine noua apprehensione, Achil. *decis.* 5. de causa possesso. Caputaq. *decis.* 135. & 420. p. 2. Rot. *decis.* 150. n. 2. & *decis.* 260. n. 4. & *decis.* 337. n. 3. p. 2. recent. Mantic. *decis.* 88. n. 5. Rot. in Lucana Parochialis Februario 1620. coram bono mem. Vbaldo.

Intellige sopraddictam conclusionem, que habet presentationem factam à possesso ratiùnem iurispatronatus validam esse, vt procedat in quasi possesso bona fide, nam cum stante presentatione valida, & sequuta institutione presentans non sit remouendus, & presentatio facta per quasi possesso bona fide valeat, est enim fructus iuris presentandi, quem bona fidei possessor percipere potest, vt probat text. in l. bona fidei, ff. de acquir. rerum domin. quia inter dum contrarium non constat, talis possessor ipsius rei dominus à lege praefumitur l. ult. C. de rei vendic. non sic dicendum in possesso male fidei, l. si fundum, C. de rei vendic. l. si nauis, ff. illo tit. l. qui sit, ff. de usur. rectè fit vt text. procedat in quasi possesso bona fidei iuris presentandi. Sic sanè si aliquis incontinenti probare velit se esse verum patronum, adhuc presentans à possesso bona fidei renoncandus non est, vt tradit Felin. in tract. quando litera Apostolice, limit. 9. Sic similiter praetant presentans ab illo, qui ultimo loco antea presentauit, etiam si alius probet se esse verum patronum, & excepta illa ultima presentatione semper presentasse, provt in specie tradunt Abb. in c. de Relig. dominibus, Lamberti. lib. 2. part. 1. quæst. 3. art. 1. testatur communem, & receptam sententiam Rip. in d. cap. cxxv Ecclesiæ, n. 52. de caus. possesso. Cou. in reg. possessor. p. 2. in præc. n. 6.

Non obstat cap. cùm olim, de causa possesso, quia res pondetur causam Episcopi conferentis, de qua ibi, iuris præsumptione fuisse definitam, siquidem attento iure communis collatio digni non ad solum Episcopum, prout ipse inibz intendebat, sed insimil ad Canonicos spectat, iuxta text. in cap. nouit. de ius, que sunt à Pralatis, communis vt per Abb. per text. ibi, in cap. cxxv Ecclesiæ Vulnerana, n. 9 de elect. Sciu. de benef. p. 2. q. 22. n. 11. Ac subinde cùm Episcopus de quo ibi, haberet causam sic odiosam, & à iure communis exorbitantem, oportuit in illo text. ostendere non nudam possessionem, prout in nostro text. sufficit, sed corroborat debitum circumstantis ad validitatem collationis per ipsum facta, prout ille text. requirit, ne alias mala fides prælumeretur, iuxta reg. qui contra 82. lib. 6. Nec etiam obstat text. in cap. ea noscitur 6. de his, que sunt à Pralatis, satisfaciens si dicas in illo text. requiri consuetudinem antiquam, non quidem ad validitatem presentationis facta per Abbatem ius presentandi possidentem, sed vt ius presentandi eidem legitimè competenter excluso capitulo Monasterij de quo ibi, ne ad indicum proprietatis circa idem iurispatronatus amplius admitteretur, prout etiam requiritur in cap. querelam, de elect. vt in specie adiurit Rip. in rubr. de iudic. n. 64. vt autem semel facta presentatio teneat in illis iuribus satis sufficiebat possessio cum bona fide, iuxta supra resoluta. Vel rursus dicendum est properea ibi non valere presentationem, quia attento iure non præsumebatur facta cum bona fide, propter resistentiam iuris communis dicentis negotia Monasterij cum consilio, & assensu monachorum esse tractanda, iuxta text. in c. 2. de his, que sunt à Pralatis, resolutum Mench. de success. refol. §. 6. Sarmient. de redditib. p. 1. c. 2. ac proinde dum prædicta presentatio alio administriculo non iuvatur, valere non poterat nisi ex antiqua consuetudine, vel privilegio Abbas solus id haberet, ad quod alludunt verba text. ibi, sine quo non obtinet firmitatem. Nec denique refragant text. in l. fructus 55. ff. de usuris, vbi videtur probari bona fidei possessorum cum effectu non posse percipere fructus naturales, siquidem responderetur presentationem, de qua agimus non esse fructum naturalem iuris presentandi, sed reduci ad fructum industrialem, eo quod cum idoneus debeat presentari, omnis industria in presentando requiritur, adiurit in specie Butr. n. 8. Innoc. n. 1. & alijs in presenti, Lamberti. lib. 2. p. 1. q. 3. art. 3. n. 5.

Notatur etiam ad hoc, quod iurispatronatus possesso acquirunt etiam ex unica presentatione sequata institutione, itavit illi patronus, qui ultimo loco presentavit, dicatur esse in possessione presentandi, vt per Gabr. *conf.* 196. n. 7. vol. 2. Caputaq. *decis.* 69. p. 1. & *decis.* 132. & *decis.* 337. p. 2. Fichard. tom. 1. commun. opin. tit. 4. n. 3. pag. 167. Pute. *decis.* 189. & 192. p. 1. in antiqu. & *decis.* 120. num. 3. & *decis.* 251. part. 2. & *decis.* 156. num. 3. lib. 3. Verall. *decis.* 337. num. 3. & *decis.* 338. & *decis.* 339. num. 1. p. 2. Stephan. Gratian. discept. forensis. 577. num. 20. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 18. num. 86. & gloss. 45. §. 2. num. 29. Nicol. Garc. de benef. part. 5. c. 5. anna. 56. Vinian. in praxi iurispatron. lib. 5. c. 4. num. 29. in nouiss. impress. Thom. Triuif. Venetia. *decis.* 14. n. 1. cum seqq. lib. 4. Lamberti. in tract. huius tit. lib. 2. p. 1. q. 1. prine. art. 4. num. 10. Mafcard. de probationibus, *concl.* 173. num. 8. & 9. & *concl.* 956. num. 1. cum seqq. Ioan. Andt. de expensis, c. 9. num. 47. Mar. Antonin. variar. refol. lib. 1. refol. 55. n. 10. Gariet. conf. 5. num. 1. & conf. 4. num. 32. Flamin. de resignat. benef. lib. 7. q. 29. num. 8. Zerol. in praxi Episcop. d. verbo iurispatronatus, pag. mibi 180. Menoch. *conf.* 90. num. 117. Rot. *decis.* 174. n. 1. apud Farin. p. 2. recent.

BIBOSA
Ius Can.

235.
VI
15

360 Collectanea Doct. in lib. III. Decretal.

vbi n. 2. quid requiritur scientia, & patientia aduersarij. Gonjal. d. gloss. 47. §. 1. n. 6. & a n. 30. refert septem requisite necessaria, ut hæc quasi possesso unico auctu acquiratur, de quibus egi suprà ad cap. querelam 24. n. 14. cum seqq. de electione. Et quasi possesso conferendi beneficium per unicam collationem effectuata acquiritur, Rota decif. 423. num. 1. p. 2. recent.

7 Notatur denique ad hoc, quid ultimus statutus in beneficialibus consideratur ad effectum validitatis collationis, Ferret. conf. 132. n. 10. & seq. Bald. conf. 437. n. 1. Gonjal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 5. §. 2. n. 14. & §. 3. n. 8. & gloss. 45. & 2. n. 14. Rot. apud Farin. dec. 3. 15. n. 2. p. 2. recent. vbi quid ultimus statutus beneficij non prodest ex prouisione, quæ non habuit effectum, ead. Rot. apud Farin. decif. 474. n. 9. p. 1. recent. nisi constet de contrario statu legitimo precedente, tunc enim non attendit ultimus statutus, nisi probetur legitime prescriptus, ead. Rot. apud eund. decif. 188. n. 1. p. 1. recent. ead. Rot. decif. 229. n. 1. suprapositam resolutionem intelligit cum igitur de pertinencia collationis; quando vero agitur de statu beneficij, tunc ultimus statutus attendit nisi constet de contrario, aut diverso statu anteriori: & generaliter in quaunque materia ultimum rei statutum esse considerandum tenet Grammat. decif. 67. n. 6. Mascard. de probat. concl. 173. num. 8. Menoch. de presumpt. lib. 3. presumpt. 6. n. 39. Parlard. lib. 2. verum quodlibet. c. 5. n. 19. Amplia quid licet text. in presenti loquuntur in presentatione, tamen habet etiam locum in quasi possessione conferendi, Bald. conf. 437. n. 1. lib. 2. Rot. apud Farin. decif. 303. n. 6. p. 1. recent. Et beneficium an sit de iurepatronatus, an vero eius collatio spectet ad Papam, vel ad Episcopum attendi ultimus statutus, ead. Rot. apud eund. decif. 523. p. 2. recent. Et denique ultimus statutus beneficij quando attenditur in beneficialibus eleganter explicatur in decif. 747. d. p. 2. recent.

8 In gloss. Possidebat, ibi, bona fide. Notatur ad hoc, quid presentatus à mala fidei possessore amonere debet, vt per Greg. I. 9. verbo riuus, tit. 1. c. 1. Menoch. conf. 80. n. 116. Et prouisus à possessore bona fide prefertur prouiso à proprietario, illove, cui ius conferendi competit, Valer. Reginald. in praxi fori paenit. lib. 30. tract. 3. n. 344.

C A P. Suggestum. X X.

1 C oncessio secunda facta alteri Ecclesiæ per Episcopum & patronum, valet non obstante priori facta per patronum solam. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Anan. Butr. Host. Anch. Panorm. Henric. Canis. Viu. in rationib. 3. iuris Postif. pag. 377. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 511. remissum Ximen. in concord. p. 1. refertur ab Ant. Aug. collect. 1. Decret. lib. 3. tit. 33. c. 25. & est post Concil. Lateran. p. 15. c. 23.

2 Collige ex text. conseruentum patroni exigui, vt Ecclesiæ, quæ iurispatronatus est, valeat Episcopus vniuersitatem, vt per Anch. in cap. sicut uniu. de excessib. Prelat. n. 5. vbi Marian. Socin. art. 9. concl. 8. n. 98. Dec. conf. 173. n. 5. Stephan. Bertrand. conf. 73. col. 4. Boer. decif. 345. n. 4. Lambert. in tract. huius tit. lib. 3. q. 6. art. 2. Roch. in similiter, verbo honorificum, n. 8. Cour. præf. c. 6. n. 11. Rebiff. in praxi benef. reg. 21. Cancel. de union. gloss. 11. n. 6. Nauar. conf. 2. n. 2. sub hoc tit. in antiq. Hoc ied. de incompatib. benef. p. 2. c. 3. n. 9. Flamin. de resignat. lib. 2. q. 4. n. 1. Azor. in his. moral. p. 2. lib. 6. c. 28. q. 12. Sanch. in precepta Decalogi, tom. 2. lib. 7. c. 29. n. 168. Campan. in diuersorio iuris Canon. ruf. 11. c. 13. n. 477.

Ant. eius assensus fuerit postea subsecutus.] Ergo contentus Episcopi in translatione, vel donatione iurispatronatus potest intervenire ex postfacto, de quo plures citati Doctores ad cap. cura 11. num. supr. hoc rit.

In gloss. *Quamvis posterius.* Notatur ad hoc, quid quando priores literæ sunt irrite, non est necessaria illorum mentio in posterioribus, vt per Rebiff. tom. 2. ad leges Gallie, in prefat. n. 95. Mascard. de probat. conclus. 3. 46. n. 2. cum seqq. Sanch. de Matrim. lib. 3. disp. 2. n. 21. Cened. ad Decret. collect. 53. n. 4. in fine.

S V M M A R I V M.

- 1 *Suspensus est ab officio, & beneficio, qui monitus me dimittit Ecclesiæ sine consensu Episcopi sibi concessam.*
- 2 *Patrono non licet aliquem cuiusvis privilegij praetextu ad beneficia iurispatronatus presentare, nisi coram Ordinario loci ad quem prouisio, seu institutio de iure pertinet, alias presentatio, & institutio forsitan sequente nulle sunt.*
- 3 *Excommunicationis pena ipso facto est imposta contra quoscunque indebet usurpantes bona Ecclesiæ.*
- 4 *Verba, sub anathematis interminatione prohibere curetis, sententiam ferendam continent.*
- 5 *Sacilegium committentes sunt per Ecclesiæ indicandi.*
- 6 *Delicti ratione in se, vel bona commissi si quid aliquem conueniat ciuiliter, non tamen potest per eum reconveniri nec ciuiliter, nec crimina litter.*

C A P. Relatum. X XI.

Clericus, qui obtinuit beneficium, vel Ecclesiæ sine consensu Episcopi, monitus illud non resignat, ab officio, & beneficio per Ordinarium suspensi potest. Item prohibetur sub pena excommunicationis ne laici spolient Ecclesiæ suis bonis, & si contemnunt, excommunicari debent. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Butr. Anan. Host. Henric. Anch. Panorm. Viu. in rationali lib. 3. iuris Pontif. pag. 377. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 511. remissum Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Ant. Aug. collect. 1. Decret. lib. 3. tit. 33. c. 27. & est post Concil. Lateran. p. 15. cap. 33.

Decisio huius text. innovatur per Concil. Trid. 1. sess. 14. de reformat. c. 13. vbi sic habetur: Non licet propterera patrono cuiusvis privilegij praetextu aliquem ad beneficia sui iurispatronatus, nisi Episcopo loci Ordinario, ad quem prouisio, seu institutio ipsius beneficij, cessante privilegio, iure pertinet, quoquomodo presentare, alias presentatio, & institutio forsitan sequente nulle sint, & esse intelligantur, de quo vide Armend. in addit. ad recop. legum Navarre, fol. 178. n. 6.

Laici Ecclesiæ possessionibus spoliant, &c.] Contra quoscunque indebet usurpantes Ecclesiæ bonis, excommunicationis pena ipso facto est imposta per Concil. Trident. sess. 22. de reformat. c. 11. de quo vide Villagut. de rebus Ecclesiæ refit. lib. 2. cap. 2. num. 1. cum seqq. Azor. in his. moral. p. 1. lib. 9. c. 27. queſt. 7. in med. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo bona, Soar. tom. 5. de censur. disp. 22. sect. 6. n. 22. Sayr. in similiter tract. lib. 3. n. 1. n. 16. Paul. Comitol. refons. moral. lib. 6. q. 2. 3. n. 2. &c.

De Iurepatronatus, Tit. XXXVIII. 361

& prædicta Conciliare dispositionem in d. c. 11. comprehendere etiam Rectores piorum locorum cædentes arbores frugiferas, si in propriis vñis illas conuerant, affirmit per S. Cardinalium Congreg. decisum Galet. in margarita casuum conscientie, verbo bona, pag. 27.

¹ Sub anachoratis intermissione prohibere cureris. Hec verba sententiam ferendam continere referunt Tiraquel. in l. si unquam, verbo reueratur, à num. 254. Sayrus in clavis Regia, lib. 3. c. 8. num. 39. in princip. vide alios Doctores citatos ad c. cum esses 10. num. viii. de testament.

² In gloss. Coram seculari, ibi, sed nonne committit illi sacrificium, qui taliter spoliavit Ecclesiæ, ergo sunt per Ecclesiæ iudicandi. Vide quæ dixi ad c. 2. n. 11. cum seqq. infra de priuilegiis.

³ In ead gloss. ibi, s. ergo, &c.] Notatur ad hoc, quod si quis ratione delicti in le, vel bona commissi aliquem conveniat ciuiliter, non tamen poterit per eum reconveniri, nec ciuiliter, nec criminaliter, vt per D. Barbos. in l. 2. 8. legatis, n. 231 ff. de iudice.

S V M M A R I V M.

¹ Iurispatronatus questio si inter patronos existit, & vacante Ecclesia lis intra sex menses non terminatur, Episcopus de persona idonea ordinare debet.

² Tempus datum à iure patronis ad præsentandum currit à die scientia notæ vacationis.

³ Patronus non potest præsentare lite pendente super iurepatronatus.

⁴ Patronus non potest durante lite inter duos præsentatos alium tertium præsentare sine vñio attentati.

⁵ Patroni non possum pendente lite inter alios præsentatos alium in locum vñius præsentati mortui præsentare.

⁶ Episcopus æconomum constitutere debet in Ecclesia si lis fuerit inter patronum, & Episcopum, nisi Episcopus esset in quasi possitione prouidendi, quia tunc posset ac deberet statim prouidere.

C A P. Eam te. XXII.

¹ Si inter patronos est lis de patronatu, & intra sex menses à tempore vacationis non terminatur, liberè potest Episcopus sine præsentatione ibidem infinitre Rectorem. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Anan. Butr. Hof. Henric. Anch. Panorm. Henric. Canis. Viu. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 378. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 511. remissiu Ximen. in concord. p. 1. refertur ab Ant. August. collect. 1. Decret. lib. 1. sub tit. de estate, & qualit. c. 5.

² Postquam vacauerit.] Ergo à die vacationis etiam ignorare currit tempus datum à iure patronis ad præsentandum, vt tenaciter per hunc text. defendere nititu Flores de Mena var. quæst. lib. 1. q. 3. n. 23. Sed in contraria est communis Doctorum resolutio, quos citationi de officio, & potest. Episcopi. p. 3. alleg. 7. 2. n. .. & censuit Rota decis. 173. n. 1. apud Fatin. p. 2. recent. vbi etiam quod probatio scientia, debet esse vera, & concludens, itavt præsumptua non sufficiat.

³ Non fuerit controversia terminata, &c.] Notatur ad hoc, quod dam pendet lis super iurepatronatus, patronus ipsa lite pendente non potest præsentare, vt per Gregor. l. 9. verbo siendo, tit. 15. p. 1. Flamin. de Barbo. Collect. Tom. II.

refugiat benefic. lib. 2. q. 3. n. 11. Zerol. in prax. Episcop.

p. 1. verbo iurispatronatus, §. 5. intellige cum Campanil. in diversorio iuris. Canonicis. subr. 1. 1. c. 1. 3. n. 486. & vide dicta infra ad c. cum proper 27. hoc tit. Unde non posse

patronos durante lite inter duos præsentatos alium tertium præsentare sine vñio attentati. Garc. de benefic.

p. 5. c. 9. q. 2. 17. Conat. pract. quæst. o. 37. n. 7. vers. quam

rationem, Lancellot. de aitem. c. 4. in prefat. n. 668. Se-

raphin. decis. 990. n. 6. cum seqq. & censuit Rot. apud

Fatin. decis. 504. n. 2. p. 1. recent. vbi citat Sarnen. Super

reg. de subrogandis. q. 13. & Lap. alleg. 22. Sic codem

modo patroni non possum pendere lite inter alios

præsentatos alium in locum vñius præsentati mortui

præsentare, Calder. cons. 1. sub hoc tit. Lap. d. alleg. 22. q. 3.

Cassad. decis. 3. n. 5. vt lite pendente, Rot. apud Fatin. de-

cis. 306. n. 2. p. 2. recent.

In gloss. Sex menses, vñi. ibi, si verò contentio sit inter

Episcopum, & patronum, &c.] Notatur ad hoc, quod si

inter patronum, & Episcopum sit lis, tunc Episcopus

ipse æconomum constitutere debet, vt per Zabar. in

Clement. plures, §. fin. sub n. 1. hoc tit. Campan. d. n. 486.

vbi cum Spin. in speculo testament. gloss. 4. princ. sub

n. 24. declarat vñi notoriæ constaret non esse benefi-

cium de iurepatronatus, & Episcopus reperiretur in

quasi possessione prouidendi, quia tunc posset, ac de-

betur statim prouidere.

S V M M A R I V M.

¹ Patronus iuspatronatus propria auctoritate alienare non potest, nec ab Ecclesia aliiquid temporale exige.

² nisi tempore foundationis à Diœcésano illud fuerit sibi referatum.

³ Concilij Tridentini decreta referuntur.

⁴ Patronus capiens aliquid de bonis Ecclesiæ sui iurispatronatus, sive per se, sive per suppositas personas, iurepatronatus ipso iure priuatus est, & incurris excommunicationem cum reprobatione.

⁵ Patrono non prohibitetur de bonis Ecclesiæ sui iurispatronatus, ins aliquid in foundatione accedente Episcopi placito adiectum exigere.

⁶ Patronus non vertetur Ecclesiæ illiusque iuris patru.

⁷ Patroni an & quando possint bona beneficiorum sui iurispatronatus locare, offenditur.

⁸ Excommunicacionis & interdicti pena, ac priuationis ipso iure comminata in Conc. Trid. scilicet 5. de reform. c. 9. an comprehendant tam vendentes, & transferentes iuspatronatus, quam etiam se inge- rentes in illius fructuum perceptione, offenditur.

⁹ Donatio est Contractus.

C A P. Præterea. 7. XXIII.

¹ Atronii, vice domini, custodes, guardiani non pos-
sunt propria auctoritate alienare iuspatronatus, nec
granare Ecclesiam, aut aliquid exigere nisi antiquos
redditus moderatos, quos Episcopi in fundatione insti-
tuerunt, & hoc sub pena excommunicationis, & con-
tractus alienationis factus est nullus. Colligunt ex
Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr.
Anan. Butr. Henric. Anch. Panorm. Viu. in ration.
lib. 3. iuris Pontif. pag. 378. Alagona in compend. iuris
Canon. pag. 512. remissiu Ximen. in concord. p. 1. & 2.
referunt ab Ant. August. collect. 3. Decret. lib. 1. tit. 33,
c. 29. & extat integra clausula collect. 1. lib. 3. sub tit. de
heretic. c. 11. & est pars ead abolendam, illo tit.

Agitur in præsenti de patronis, seu vice domini
contra

BIBOSA
Ius Can

2. 15.
VI
15.

contractus super rebus sui iurispotatus facientibus, ab Ecclesiisque ipsis albergariis, regiam, & similia extorquentibus, ac aliqua exigentibus ab institutis à locorum Ordinariis, ita ut sic exigentes excommunicatione subdantur, & contractus ab eis facti, vel in futurum faciendi nullius sint roboris, & momenti. Super qua re Concil. Trident. tribus in locis agit, & in primis sess. 12. de reform. c. 11. post quam generaliter prohibitiōne fecit, ne quis bona Ecclesiæ in propriis viis convertere, illaque usurpare præsumeret sub pena excommunicationis, sicut tandem illum subiacerē declarat, quando iurisdictiones, bonares, iura, fructus, & redditus, quos occupauerit, vel qui ad eum quomodo conqueciam ex donatione supposita persona peruererint, Ecclesiæ, eiusque administratori, seu beneficiato integrè restituere ad deinde a Romano Pontifici, absolutionem obtinuerit, ita subiungit. Quod si eiusdem Ecclesiæ patronus fecit etiam irepatronatus, ultra predictas penas, eo ipso priuatus existat. Secundo vero loco sess. 24. de reformat. c. 3. sic fatur: Patroni vero in iis, que ad sacramentorum administrationem spectant, nullatenus se præsumant ingere, arque visitationi ornamentorum Ecclesiæ, aut bonorum stabilium, seu fabricarum prouentibus invicem, nisi quatenus id eis ex institutione, ac fundatione competat. Tertio denique loco sess. 2. de reformat. c. 9. sequentibus vtiis verbis: Patroni autem beneficiorum cuiuscunq; Ordinis, & dignitatis, etiam si communitates, universitates, collegia, quacunque clericorum, vel aliorum existant, in perceptione fructuum prouentibus, obuentionum quorūcumque beneficiorum, etiam si, vere de irepatronatus ipsorum ex fundatione, & dotatione effet, nullatenus, nullave causa vel occasione se ingerant sed illos liberis Rectori, seu beneficiato, non obstante etiam quacunque confusitudine, distribuendos dimittant. Nec dielum in ipsis vendere, aut alio quocunque titulo in alios contra Canonicas Sanctiones transference præsumant si secus fecerint, excommunicationis, & interdicti penas sufficiantur, & dicto irepatronatus ipso iure priuati existant.

3. Super primo Concil. Trid. decreto in d.c. 11. refert Galet. in margarita casuum conscientia, verbo in ipsis patronum ipso iure capiente aliiquid de bonis Ecclesiæ sui iurispotatus, sive per se, sive per suppositas personas, irepatronatus priuatum esse, & incurare excommunicationem cum reservatione.

4. Super secundo Concil. Trid. decreto d.c. 1. in illis verbis, ibi, nisi quatenus id eis, &c. aduertendum duxi per hanc conciliarem dispensationem non vetari ius aliquod in fundatione Episcopi accidente placito adiectioni exigere, quod text. in presenti probat, ibi, præter antiquos, & moderatos redditus, vbi glof. verbo a locorum, vsque passim obtinent vidimus in cetero præstante die in Purificationis, aut altero quovis subdicio iuxta decisionem Rotaem 1245, lib. 3. p. 30. divers. quamvis illius vigore minimè conferi verificatum patronum probat eadem decisio; nobilioris item loci, & sedis præminentiarum tum in Ecclesiæ, tum in processionibus, quin & anterioritas in habenda pace, alisque consililibus adib; competit illi, am alieri cuicunque posse, decidit Rot. apud Mantic. decif. 244. n. 1.

5. Circa terrum Concil. Trid. decretum in d.c. 9. pro declaratione relatorum verborum vide Franc. Leo in thesauro fori Ecclesiæ p. 2. c. 21. n. 31. Spin. in speculo reflectam glof. 4. princ. n. 91. Vivian. in praxi iurispot. p. 3. lib. 1. c. 3. cuius decreti intuitu non vetatur patronus ipse Ecclesiæ, illiusque iura tneri, vt tenent Holtiens. Abb. & alij in c. etiam vos, de officio Ordin. & perlercurari ne a beneficiato dilapidentur, quia & ad id iure compellunt, Roch. in tract. huius tit. verbo onerosum, p. 3. Lamber. in simili tract. lib. 3. q. 2. princ. art. 5. immo, & ius habere

illum accusandi in hoc delinquentem idem scribunt memorati Auctores, nec non reuocandi alienationem perperam, & indebet factam opinatur idem Roch. verbo honorificum, sub n. 10.

Vtum autem prohibitio prædicti decreti Concilij extendatur ad locationem, ac proinde valeant idem patroni bona beneficiorum sui iurispotatus locare, quæstio dubia est, in qua hoc casu procedere ad ductum Concilij locum in d. c. 9. defendit Caulean. Finiz. decif. 27. n. 6. p. 2. quin & locatio si præcesserit acquisitione, illa finita confirmari nequeat, addit idem Caulean. decif. 76. fine 32. n. 31. p. 2. ita quod non procuratores, ac Syndici depurandi sint ex illius sententia decif. 87. vol. 1. n. 106. p. 3. vbi citat Hugon. Cels. conf. 27. n. 10. & Maiol. de irregular lib. 5. c. 28. n. 3. Sed contrarium non est improbable, quod & infirmare videbatur quedam Congregationis eiusdem Concil. declaratio, quam typis datam vidi, quia Concil. vtiatur verbo, *ingerat*, quod illegitimum supponit modum, titulus vero locationis legitimum insinuat.

Inquirendum in præsenti non abs re videbatur, an pena excommunicationis, & interdicti, & priuatis ipsi iure comminata in Concil. d.c. 9. comprehendat tam vendentes, & transferences in ipsis patronatus, quam etiam se ingerentes in illius fructum perceptione, &c. Ratio dubitandi est, quia cum Concil. distinguat duos casus, unum de ingerentibus se in perceptione fructuum, &c. in quo ubi ut illos liberos Rectori dimittant, cuius ob causam ius commune non statuerat priuationem iurispotatus, alterum de vendentibus, & transferencebus ipsum in ipsis patronatus, in quo penam excommunicationis, & interdicti, ac amissionis iurispotatus imponit, ideo dubitatum fuit apud Illustri. Patres Concil. Trid. interpretes, an penam apposite in d.c. 9. comprehendant tam ingerentes se in perceptione fructuum iurispotatus, quam illud vendentes, & transferences, & Sacra Congregatio confitit sub die 4. Augusti 1588. penam hanc comprehendere nedum calum immediate precedente, verum etiam superiori, videlicet ingerentes se in fructibus beneficiorum.

Contractus quoque huiusmodi, &c.] Ergo donatio est contra dictum, de quo vide Tiraq. de iure mariti, gl. 3. n. 48. Cardos. in praxi iudicium, verbo donatio, n. 2. Card. Mant. de tacitis, & ambig. conuent. lib. 1. tit. 3. n. 3.

S V M M A R I V M.

1. Episcopo datur gratificatio in pluribus successione presentatis a parroco laico, sed in presentatis a persona Ecclesiastica prior est primo instituens.
2. Patronus laicus, qui semel presentauit, potest variare ante institutionem Episcopi, & alium successivè cumulando semel tantum presentare, secus vero in Ecclesiastico.
3. Lite pendente inter presentatos non potest patronus laicus variare.
4. Iurans patronus non variare, nec cumulare in presentatione beneficij iurispotatus, tunc non potest per viam cumulationis, vel variationis aliam presentare.
5. Patrono laico variare non licet se à priori presentatione prorsus recedendo alterum nominaret.
7. Prior qui est tempore, prior est iure.
8. Gratificationi locus est ubicunque inter plures cumulatione presentatos ad idem beneficium omnia patria esse constat.

De Iurepatronatus , Tit. XXXVIII. 363

C A P . Cum autem . X X I V .

Patrons laicus si præsentet plures successiū idoneos , non excludens primū , Episcopus potest eligere quem vult ex præsentatis , & sic datur locus gratificationi . Si verò præsentatus successiū est persona Ecclesiastica , & collegium , tunc primus est instituendus , quia in hoc casu qui prior est tempore , posterior est iure . Colligunt ex Ordin . Abb . antiq . Imōc . Collect . Zabar . Ioan . Andr . Anan . Butr . Host . Henric . Anch . Panorm . Viu . in ratione lib . 3 . iuris Pontif . pag . 379 . Alagona in compendio iuris Canon . pag . 512 . & vol . 4 . rep . de iure Canon . ad lib . 3 . Decret . Ioan . Crot . remissione Canon . in annot . & Xirgen . in concord . p . 1 . & 2 . referunt ab Ant . August . collect . 1 . Decret . lib . 3 . tit . 35 . c . 30 . & est post Concil . Lateran . p . 15 . c . 8 .

Collige ex text . laicum patronum , qui semel præsentauit , posse variare ante institutionem Episcopi , & alium successiū accumulando prætentare , non verò Ecclesiasticum , vt per Roch . in tract . huius tit . verbo honorificum , q . 9 . cum seq . Gregor . I . 6 . tit . 15 . p . 1 . Lambertin . p . 2 . lib . 2 . q . 7 . art . 22 . Gutier . de iuram . confirm . p . 3 . c . 1 . 3 . Flamin . de resgn . benef . lib . 1 . q . 2 . 3 . n . 1 . 3 . Spin . in speculo testam . gloss . 4 . princ . a . n . 7 . 3 . Cenal . commun . contra commun . q . 2 . 6 . 5 . & q . 6 . 9 . 5 . Nicol . Garc . de benef . p . 5 . c . 9 . n . 2 . 1 . cum seq . Caualcan . decis . 1 . n . 6 . 1 . p . 1 . Aloys . Ricc . in praxi rerum fori Ecclesiast . 1 . 5 . 6 . Valer . Reginald . in praxi fori paruit . lib . 30 . tract . 3 . n . 2 . 2 . Viu . in praxi iuris patr . p . 2 . lib . 10 . c . 1 . quorum plures referto ego ipse de offici . & potestate Episcopi . p . 3 . alleg . 7 . 2 . n . 1 . 5 . 1 . Campan . in diversorio iuris Canon . rubr . 11 . c . 1 . 3 . n . 4 . 4 . Quæ quidem variatio patronis laicis semel tantum , & cumulariè , non antem priuatiū confitetur permissa , Roch . d . verbo honorificum , q . 10 . Franc . Marc . decis . 1 . 7 . 8 . post n . 6 . p . 1 . Lambertin . d . q . 7 . art . 22 . post n . 6 . Naar . in cap . placuit , de paruit . diff . 6 . n . 1 . 6 . 7 . & 17 . Tirac . in l . boues . 8 . hoc sermone , in reg . n . 2 . 5 . ff . de verbis . signif . Cald . Pereira de potestate eligend . c . 3 . n . 1 . 0 . Nicol . Garc . d . c . 9 . n . 2 . 1 . 5 . Campanil . d . n . 4 . 0 . vbi num . seqg . resoluit quod nihil addatur de variatione , aut cumulatione , & alter simpliciter præsentet , tunc præsumendum est cumulatio , præseruit cum senfieri debeat uti voluisse facultate à iure fibi concessa variandi , & citat Lambertin . d . art . 22 . n . 7 . & Gutier . d . c . 1 . 3 . n . 5 .

3 Limita supradictam revolutionem lite pendente inter præsentatos , tunc enim non posse patronum laicum variare , resoluunt Roch . d . verbo honorificum , q . 2 . 3 . Couat . pract . c . 6 . num . 7 . versic . tertio quandoque , Lance . de attenc . c . 4 . in prefat . a . n . 5 . 6 . seu 6 . 5 . Nicol . Garc . d . c . 9 . n . 2 . 1 . 7 . nam quicquid dicat Lambertin . p . 1 . lib . 2 . q . 6 . art . 1 . 2 . c . 1 . vt lite pendente , lib . 6 . habet locum in præsentatione , vt ponderant Garc . loco proximè citato , & Campanil . d . c . 1 . 3 . n . 4 . 6 . & censuit Rot . in Bracharen . parochialis de Moreira 1 . 3 . Iunij 1 . 6 . 0 . 5 . etiam Ortenbergo , vbi citantur Calderin . cons . 1 . vt lite pendente Caffad . decis . 6 . n . 2 . sub eod . tit . Crefcent . decis . 10 . sub hoc tit . Aym . cons . 6 . 3 . n . 3 . vers . ex quibus

4 Vnde non posse patronum lite pendente super titulo beneficij etiam cumulando colligantem præsentare , quando per illam præsentationem datum occasio litigandi , & aperitur via ne lis finiatur , censuit Rot . apud Farin . decis . 2 . 1 . 6 . n . 7 . p . 1 . recent . Limita etiam si dictus patronus prima vice præsentando jurauit non variare , nec cumulare , tunc enim non licet ei etiam per viam cumulationis , vel variationis alium nominare , vt multis probat Gutier . dict . c . 1 . 3 . sub n . 1 . 3 . vers . his tamen , ita quod nominandus reiiciendus esset a superiori , qui secundū esset nominatus , & sine dif-

Barbos . Collect . Tom . II .

ficultate instituendus esset primus , per ea quæ Lambertin . lib . 2 . c . 2 . q . 7 . art . 1 . 6 . sub n . 4 . quos refert Campan . dict . c . 2 . 3 . n . 4 . 5 . vbi n . 4 . 5 . dilputat si præsentatus mori contingat , utrumque præsentans valeat alium nominare .

Vtrum autem patronus , qui nominauit indignum , possit alium postea loco illius nominare , non abs erit inquirendum , & in primis respectu patroni Ecclesiastici non est dubium minime posse , priuatus est enim pro illa vice iure præsentandi , & ad proximum superiorum devolnitur prouisio , vt tenent Doctores citati ad cap . cum vos 4 . n . 5 . de officio Ordin . Quo verò ad patronum laicum diversæ sunt Doctorum sententias , nam aliqui tenent patronum laicum indignum nominantem pro illa vice iure præsentandi esse priuatum , ac proinde etiam hoc casu prouisionem ad proximum superiorum devolni , ex quorum numero sunt Host . in d . cap . cum vos , sub num . 2 . Barbat . consil . 3 . sub num . 1 . 2 . volum . 1 . Gutier . d . c . 1 . 3 . num . 10 . & alij relati a Cenall . commun . contra communis . quæst . 6 . 5 . 9 . vers . sed contrarium , sub num . 4 . Alij verò rectius existimant non priuari , sed licet patrono infra quatuor menses variare , talique elapsi tempore non amplius posse , cuius sententia fuerunt in d . cap . cum vos . Ioan . Andr . sub n . 1 . 2 . Butr . n . 4 . Imol . n . 3 . Abb . n . 1 . & 5 . sequitur etiam Franc . Marc . Delphin . decis . 1 . 5 . 7 . p . 1 . & Perez , quem refero in d . cap . cum vos . n . 2 .

EO prior est tempore iure potior esse videatur.] De hoc iuris principio , vide Doctores citatos ad reg . qui prior 54 . de regulis iuris , lib . 6 . & in tract . Axiomatum iuris usq . Axiom . 1 . 8 . n . 1 . cum seqg .

In gloss . Iudicio Episcopi , 2 . ibi . & sic est locus gratificationi , &c . Notatur ad hoc , quod ubi cuncte inter plures cumulatiū præsentatos ad idem beneficium omnia paria esse conflat , locus est gratificationi , vt per Roch . verbo honorificum , q . 1 . 5 . n . 4 . Lambertin . art . 1 . q . 1 . 5 . princ . p . 3 . lib . 2 . n . 8 . Cæsar . de Graffis decis . 1 . n . 9 . sub hoc tit . Caualcan . decis . 32 . num . 6 . p . 5 . Mar . Antonin . variar . resol . lib . 1 . resol . 104 . n . 2 . in fine . Cald . Pereira de renouat . emphyr . q . 1 . 7 . n . 3 . cum seqg . & q . 1 . 8 . num . 2 . 7 . Sayt . in floribus decis . sub hoc tit . decis . 3 . Aloys . Ricc . in praxi rerum fori Ecclesiast . resoluit . 17 . 3 . num . 2 . Campanil . d . c . 1 . 3 . num . 4 . 4 . 5 . quorum plures referto ego ipse de officio , & potestate Episcopi , p . 3 . alleg . 7 . 2 . num . 1 . 9 . vbi etiam quod quando duo æqualiter præsentati fuerint , vnu à duobus patrōnis , & alijs duobus , si æqualia sint merita præsentatorum , habens instituere poterit optare , & quem voluerit instituire , & sic est locus gratificationi etiam in hoc casu , de quo etiam Mari . Antonin . var . resol . lib . 1 . reg . 104 . n . 2 . Si vero reliqua non essent paria ; gratificatio cessaret , non obstante æqualitate vocum , quod ex Imola in Clement . plur . n . 6 . hoc tit . Lambertin . d . n . 8 . Roch . d . verbo honorificum , sub n . 4 . 0 . vers . sed bonus , tenet Campan . d . c . 1 . 4 . num . 4 . 6 .

Hh 2 SVMMĀ

BIBOSA
IUS CAN

2 . 13 .
VI
15 .

S V M M A R I V M.

1. *Inspatronatus ex constructione Ecclesia facta de consensu Episcopi acquiritur; patronus non eligit Prelatum in Conuentuali Ecclesia, sed in capella sic; patrono debet processus honor, & alimentatur ab Ecclesia si vergat ad inopiam.*
2. *Inspatronatus acquiritur ex constructione Ecclesia facta de assensu Episcopi absque alia reservatio-*
3. *Inspatronatus in Ecclesia Conuentuali fundari non potest cum solo consensu Episcopi.*
4. *Inspatronatus non potest habere laicus in Ecclesia Collegiata.*
5. *Collegiata Ecclesia quibus signis cognoscatur, res-*
6. *Parvus Ecclesia debet preferri in preminentissi- bonarborum sedis, & dignioris loci.*
7. *Ecclesia alit patronum suum si extrema labore egestate, & an, quando, & quomodo hac alimenta praefari debent, ostenditur.*
8. *Parvus ingratus non alitur ab Ecclesia.*
9. *Consensus Pape non presumitur interveniente etiam per longum tempus in facultate Ecclesiae super conditionibus appositis in ipsa fundatione.*
10. *Inspatronatus in Ecclesia Regulari, vel beneficio regulari ex sola fundatione, & donatione sine particula- ri privilegio Apostolico non acquiritur.*
11. *Alimenta patrono praefantur secundum illius qualita-*
12. *Ecclesiis confidere dicitur opus pium, & religio-*

potestate Episcopi, p. 3 allegat. 70. n. 20. vbi n. 21. quod consensus sufficit si interueniat ex postfacto, & n. 23. quod prestandus est Ordinario illius loci in quo fundatur Ecclesia, & n. 30. quod Ordinarij nomine in hac materia venit quilibet Prelatus etiam inferior, domi- modo habeat Episcopalem iurisdictionem, & n. 32. amplio ad Capitulum Sede vacante. Massobr. in prae- habendi concussum, presud. 7. dub. 6. secundum Roma- num impress. vbi dub. 7. subdit quod dice celans potest compelli, per superiorum si nolit consentire reterationem iuris patronatus, immo quod potest ipse superior consentire si dicte celans renuat sine causa. Advenit quod inspatronatus non acquiritur ex constructione, seu donatione necessaria, non voluntarie facta, Lambert, in tract. huic tit. p. 1. lib. 1. q. 4. princ. art. 7. Rot. decif. 167. n. 5 & 6. p. 2. divers. & decif. 758. n. 2. p. 2. recent. & in Camerinen. pensionis 10. Decembrib. 1625. coram R. P. D. meo Pirouano. Vtrum autem ex redificatione acquiratur inspatronatus, vide que dixi ad c. 2. in gloss. verbo fundatores, supra hoc tit. At in altari iam con- structo poslit in abstracto fundari nona capellana, & ea reseruari inspatronatus? Affirmatio respondet Roch. de iure patron. in verbo & doto, q. 1. Lambert, eod. tract. lib. 1. p. ... q. 5. art. 1. 5. in prime vers. nota tamen, & q. 6. art. 1. n. 30. vers. tu circa, & fuit dictum in Ger- den. iuri sp. patronat. 22. Aprilis 1622. coram Reuerendissimo D. meo Decano.

Vtrum autem consensus Ordinarij ex lapsu tem- poris praesumatur, solet ab aliquibus in dubio re- vocari, in quo communis obtinuit ex diuturnitate temporis, adificatione capella cum insignibus, & armis, ac visitatione superioris, huiusmodi con- sumum praefumi, vt ex multis S. Rotae decisionibus comprobauit officio, & potest. Episcopi, part. 3 alleg. 70. num. 22. quibus addo Caenaler. decif. 265. num. 5. & regolariter tempus triginta annorum necessarium esse ad praesentandum talen consensum firmavit Bel- min. ad Gregor. XV. decif. 42. num. 7. Verum haec inter optimè considerauit Rot. in Segobien. Capellana 11. January 1623. coram bona mem. Vbaldo, quod li- cet supradicta procedant in donatione iuris patronatus, in qua nullus potest considerari fautor Ecclesiae, ac proinde requiratur spatium tanti temporis ad praesumendum talen consensum, tamen vbi agitur de praesumendo consensu in electione alicuius beneficii cum reservatione iuris patronatus, cum sit in favorem Ecclesiae, qui in eo versatur ne beneficium iam ere- dum supprimatur ob defectum talis consensus, non videtur requiri spatium tanti temporis, ac proinde videbatur sufficere decennium ex quo agitur de modico praedictio, ex Menoch. de presumpt. lib. 3. presump. 1. 32. num. 5. 4. eo maximè, quia consensus Ordinarij potest interuenire ex postfacto, vt dixi ad cap. nullius, num. fin. hoc tit. & quia Ecclesia reperitur adficata internus praefumitur, Menoch. lib. 6. presump. 79. num. 3. Nicol. Garc. de benef. p. 5. c. 9. num. 73.

Ceterum in Conuentuali Ecclesia, &c. Notatur ad 3. hoc, quod inspatronatus in Ecclesia Conuentuali, fundari non potest cum solo consensu Episcopi, sed est necessarium privilegium Apostolicum in limine foundationis, etiam ad effectum presentationis, ve- docent in presenti, H. Stens. col. 2. Roch. num. 16. & Abb. num. 9. Pte decif. 366. & 379. part. 2. Seraphin. decif. 130. 5. num. 5. & decif. 1353. n. 5. & decif. 1395. n. 2. Aloys. Ricc. in collect. decif. part. 5. collect. 1486. Rot. in Albanen. Prioratus, coram Orano, & apud Farinas. decif. 33. num. 1. part. 2. recentior. vbi num. 1. pariter censuit iuris patronatus praesumti fundatum ex privilegio Apostolico, quando ultra temporis antiquitatem concurrevit

C A P. Nobis. X X V.

Clem. III.

Patronus efficitur solus ille qui de consensu Episcopi extruxit Ecclesiam. Et non potest interesse electioni facienda de Prelato Ecclesia, sed post elec- tionem postulatur eius assensus, nisi habeat specialem facultatem interessandi electioni, scilicet est in capella, quam tantum patronus eligit, & praesentat Episcopo. Item patrono datur honor possessionis, & si patronus vergat ad inopiam, Ecclesia succurrere debet illi modeste secundum iura. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Joan. Andr. Anan. Host. Buer. Henric. Boich. Anch. Henric. Canif. Panorm. Viulian. in rationali lib. 3. iuris Pontif. pag. 380. Alagona in compendio iuris Canon. pag. 512. remissiùe Cefal. in annot. & Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Anton. August. collect. 2. Decret. lib. 3. tit. 2. 4. c. 2.

Cum assensu diaconis confidetur, &c.] Probat hic text. ex constructione Ecclesia facta de assensu Episcopi acquisiti inspatronatus absque alia reservatio- ne, ut per Roch. in tract. huic tit. verbo, & Ecclesiam fundavit, q. 3. n. 12. Lambert. in simili tract. p. 1. lib. 1. q. 2. art. 3. & eod. lib. 1. p. 5. art. secundae quest. princ. n. 12. Rot. decif. 167. n. 4. p. 2. diversorum, & decif. 42. n. 2. apud Farin. p. 2 recentior. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo inspatronatus. §. 2. Azor in inst. moral. p. 2. lib. 6. c. 19. q. 7. Vi- ulian. in praxi iuris patron. p. 1. lib. 1. c. 1. n. 24. Aloys. Rice. in praxi rerum fori Ecclesiastici. refol. 123. n. 2. & in collect. decif. p. 5. collect. 1464. Campanil. in diversorio iuris Canonici. rub. 11. c. 1. 3. n. 32. 5. Nicol. Garc. de benef. p. 5. c. 9. n. 62. & 71. D. Ferentil. in annot. ad decif. 1. Buratti. n. 14. lit. B. quorum plures refero ego ipse de officio, &

De Iurepatronatus , Tit. XXXVIII. 365

concurrit obseruantia praesentatio num , cum declaracione de qua ibi Vnde . nfr . n . 1 .

Intelligi si iuspatronatus esset reservatum in tota Ecclesia , securi veri si fuit refernatum in Altari constructo , vel confronendo de Ordine testatoris in dicta Ecclesia Regulari , quia tunc sufficit solum consensus Regularium , ut citato Paris . consil . 35 . n . 10 . lib . 4 . censuit Rota in Segobiensi . capellania 26 . February 1625 . coram bone mem . Vbaldo in vers . non obstat 2 . refert Ferentil . vbi supra num . 17 . vbi n . 16 . post Seraph . decis . 1 . 195 . n . 3 . ampliar decisionem text . etiam Ecclesia esset conventionalis habitu , non actu . Privilegium autem praedictum ex curfu temporis , & obseruantia praeferuntur interueniente in limine foundationis , licet non sit enuntiatum , Abb . in curva pastorali , n . 4 . hoc tit . Rot . decis . 363 . num . 1 . & decis . 57 . 3 . num . 2 . part . 4 . dñs . Nisi ex facie instrumenti foundationis constaret adhibitus fuisse solum consensum Episcopi , vel alterius Prelati Papa inferioris , Anton . Gabr . commun . ut de presump . conclus . 1 . n . 57 . Rot . decis . 55 . n . 2 . p . 1 . recent .

Notatum etiam hic text . ad hoc , quod in Ecclesia Collegiata non potest laicus habere iuspatronatus , vt per Perez l . 1 . col . 1 . vers . in Ecclesia , tit . 6 . lib . 1 . Ordinamen . pag . 142 . vbi etiam refert , quod poterit habere quad honoris , & similia , & alia beneficia eiusdem Ecclesia Collegialis , additque pag . 146 . col . 1 . hunc text . esse intelligendum in presentatione Prelati , non autem in aliis de collegio , quorum presentationem non potest habere laicus , quod etiam tenet Menochius consil . 90 . à num . 37 . & inde infert idem Perez quod si Ecclesia patronata in Collegiatam erigatur , patronus avittit iuspatronatus , & amplius praesentare non potest , sed dumtaxat consentium electioni facta præstare . Et quod iuspatronatus in Ecclesia conventionali ex constructione acquiratur ad effectum præminentiarum , & ad omnes effectus excepto iure presentandi , & nominandi , ex Lambertin . lib . 1 . p . 1 art . 7 . indecime quest . princip . n . 5 . tradit . Rot . coram Cardinali . Caualer . decis . 265 . num . 6 . & 7 . Quibus autem signis cognoscatur Ecclesia Collegiata , vide Mafcaed . de probat . conclus . 584 . per totam , Cardin . Mantic . decis . 107 . num . 9 . & decis . 175 . num . 1 . & decis . 215 . à man . 1 . Rot . decis . 673 . apud Farin . part . 1 . recent . & decis . 315 . num . 3 . & 4 . & decis . 482 . num . 4 . part . 2 . recent . vide late infra ad c . postulasti 30 . hoc tit . num . 5 .

Patroni postulatur assensus .] Collige ex text . in electione Prelati Ecclesia Conuentualis , postulandum esse patroni consensum , ita gloss . verbo honestius , Abb . num . 8 . Zabarel . & alij in presenti . idem Abb . n . 2 . in c . iam terra , de elect . Roch . in tract . huic tit . verbo in Ecclesia , quest . 2 . num . 2 . & quest . 3 . num . 8 . Paul . de Citadinis part . 3 . quest . 32 . num . 41 . Lambertin . lib . 2 . part . 1 . quest . 5 . art . 1 . a num . 19 & art . 2 . a princip . Intellige secundum supradictam citat . vt postulat in postulacione consensus ad effectum vt patronus electionem approbet , & landet , manente ipius validitate quantumcumque illam recusauerit , nam cum huiusmodi consensus tantummodo in obsequium , & remuneracionem beneficij accepti postuletur , & tale obsequium , seu remuneratio non dicat praedictum consensum præcisè esse obtinendum , rectè fit , vt talis consensus ita requiratur vt velit , nolite , validitas electionis permaneat , prout explicitant Abb . in cap . Sacrosancta , num . 6 . de elect . Paul . de Citadinis dict . num . 41 . Roch . d . quest . 2 . num . 2 . Camaler . d . decis . 321 . num . 5 . & decis . 445 . pro quo intellexi facit verbum illud , honestius , de quo in hoc text . quod quidem supponit honestè fieri si patroni consensus non requiratur . Barbos . Collect . Tom . II .

tur , prout in simili probat text . in cap . commissum 16 . de postulibus , ibi , tutius , &c . iuncta communis interpretatione , de qua ibi . Nec huic intellectui refragatur text . in c . Abbatem il . 2 . 18 . quæst . 2 . siquidem omisis multis declarationibus , de quibus DD . satisfit si dicas text . illum solum euincere habendam esse rationem ipsius patroni , & certiorum esse faciendum de electione Prelati in Monasterio , cuius patronus existit , non verò constitutere consensum patroni præcisè esse requirementum , vt aliquid impedit , vel officiat electioni iam factæ , prout voluit gloss . 1 . in cap . principali , 63 . dist . Abb . hic in finalibus verbis . Vnde iam colliges non videri veram sententiam gloss . verbo honestius , in presenti , dum videtur velle de necessitate præcisa fore postulandum assensum patroni , ita ut illo non confundatur electio , idem dicit apertius gloss . verbo Princeps , in cap . de hoc , de Simon . sequitur Holtiens . relatus à Zabarel . in presenti , quest . 3 . aduertere namque debuissent solum postulari consensum in obsequium , & reuerentiam patroni ad illum tantum effectum , vt coram dicefasano , si aliqua sciat , opponat , que de iure debeat impendere confirmationem , prout resoluunt supra citari , alias data confirmatione sine requisito consensu , vel illo non dato , permanet ipsa in sua firmitate , vt aduertit Lambertin . lib . 2 . part . 1 . q . 5 . art . 2 . num . 9 .

Limita supradictam conclusionem qua habet in electione Prelatum Ecclesia Conuentualis postulandum esse patroni consensum , explicatam ut supra , non procedete data conditione in contrarium in eadem Ecclesia Conuentuali opposita de consensu Episcopi in foundatione , constructione , vel doratione ipsius , siquidem illa praedicto modo opponi potest per quam patronus in eadem Ecclesia Conuentuali Prelatum præsentare possit , aduertit in specie Paulus de Citadinis d . loco , Roch . d . quest . 2 . num . 3 . Lambertin . lib . 2 . part . 1 . quest . 5 . art . 1 . num . 23 . Deinde limita non procedere respectu Præbendarum , Capellarum , seu aliorum beneficiorum , que extirrint in eadem Ecclesia Conuentuali , in his enim non datur inconveniens quoniam patronus præsentare possit , & ita probat text . in verbo securi ianen . Concil . Trident . sess . 25 . de reformat . cap . 9 . verbi reliqua , notat Abb . num . 6 . in fine , & alij in presenti , idem Abb . in cap . suggestum , num . 3 . supra codem , & in cap . fin . de concess . præbend . Roch . d . quest . 2 . num . 3 . Paul . de Citadinis vbi supra , communis ex loco in d . cap . fin . Lambertin . qui plures refert d . quest . 5 . art . 3 .

Honor processus fundatori seruatur .] Collige ex text . d . beri patrono honorem processus , ita gloss . verbo modestus , Buttr . num . 2 . Abb . num . 5 . Anan . num . 9 . & alij in presenti . Innocent num . 3 . vbi Abb . num . 4 . in rubr . supr . hoc tit . Roch . verbo honorificum , quest . 63 . num . 98 . late Lambertin . lib . 2 . quest . 1 . art . 1 . a princip . Intellige in honore continuo processus respectu ultimi loci illius , in quo patronus retro procedere debet iuxta Prelatum in solemni processione , si in illa prouincia maior honor sit sequi , quam prædere , prout in specie resoluunt Angel . in funera verbo iuspatronatus , Paul . de Citadinis part . 6 . quest . 1 . Intellige quod proxima verba text . de honore , quo patronus excipitur cum ad Ecclesiam venit , Abb . in presenti , num . 5 . Azot . d . part . 2 . lib . 6 . cap . 20 . quest . 2 . Nam patronus Ecclesia alii debet præferriri in preeminenti honorabilioris sedis , & dignitatis loci , in processionibus , ac anterioritate in fulcienda pace , thurificatione & alii consumilibus actibus , Mantic . decis . 244 . num . 1 . Franc . Leo in thesano

Hh 3 fori

BBOSA
Ius Can
215 .
VI
15

366 Collectanea Doct. in lib. III. Decretal.

Juri Ecclesi part. 2.c. 16. num. 72. Bellet. disquisitio clericāl. pars. i. si de clero debiture, s. 14. n. 10. vers. ratio. Roch. de iure patronat. verbo honorificūm, num. 99. Lambertin. in simili tract. lib. 2. quæst. 1. princip. num. 11. Cardinal. Caualer. decis. 321. num. 2. vbi num. 4. subdit patr. præminentiam habere ut possit defendere Ecclesiam, & denuntiare personas lapidantes eius bona.

7 Et ad inopiam vergat.] Notatur ad hoc, quod Ecclesia alii patronum sum ad inopiam vergentem. Idem, probat text. in cap. quicunque il secundo 16. q. 7. ibi: Suffragium vita, &c. tradunt gloss. verbo modeste, But. n. 22. Abb. n. 6. Anan. n. 9. in presenti, Roch. verbo vtile, quæst. 1. num. 1. Lambertin. dicens esse omnium Doctorum sententiam lib. 3. q. 3. art. 1. G. de pensionib. quæst. 22. num. 1. Molin. de primog. lib. 1. cap. 2. num. 21. Lat. in l. si quis à liberis, &c. solent, num 20. cum seqq. ff. de liberis agnoscend. latè Surd. de alimento. titul. 1. q. 5. 4. per totam. Vinius. in prædicta iurispatronat. lib. 1. cap. 1. à num. 11. Campanil. d. rub. 1. 1. c. 27. sub num. 2. Declara tamen non esse necessarium quod patronus in summa egestate positus sit, sed sufficere quod iam iam ad pauperatem denient, ita ut verum sit dicere, quod iam secundum qualitatem sua personæ sustentari non potest ex suis bonis, vel aliunde, puta ex aliquo opere suo, quod licite & honeste exercere possit atenta qualitate sua persona, propter text. in l. si quis à liberis, § sed si filius ff. ad liberis agnoscend. patet si expendas id importare venire ad inopiam, ut probat text. in cap. 1. § san. de statu Monach. lib. 6. iuncta decisione text. in l. Neps. Proculo 12. 5. in fine, ver. poneat ff. de verbis. signific. & ita in specie Lambertin. lib. 3. art. 3. num. 6. quicquid gloss. verbo ad inopiam, in cap. quicunque 16. q. . contrarium velit, existimans oportere in summan egestatem esse deductum patronum 3 contra quam ultra predictam rationem vrgit text. in presenti, ibi, ad inopiam vergat, & in d. cap. quicunque, ibi, redat. fne. rint ad inopiam, que quidem verba non requirunt, nisi tantum illum casum in quo iam ex his bonis com mode, vel aliunde sustentari nequeat, ut eleganter probat Ursus. consult. in l. s. confite 24. in princ. ff. fñtuo matrim. vbi agens de illo, qui vergit ad inopiam ad effectum ut repetitio dotis contra illum intentetur, dicit talen esse qualem constat iam aliquid minus habere ex illis bonis, quibus ante das poterat præstari, patet ibi, ex quo evidenter apparetur matri facultates ad dotis exacti non sufficiere, prout tradit in specie Nouell. de dote. part. 6. q. 70. Campege. cod. tract. p. 3. q. 19. Palat. in rep. cap. per vestras, de donat. inter virum, §. 17. & 18. Anton. Gom. 1. 50. Tauri. num. 3. & imo tenetur Ecclesia ex gratitudine patronum inopem alere, Rot. decif. 594. num. 5. apud Farinac. collect. 1. nouissimarum, alias part. 4. diuers. vbi confit ad hoc ipsum patronum summan egestatem probare tenetur. An autem ab alimentis huicmodi excludatur si potest artem aliquam exercere proprio statui non contradicentem? vide eandem Rot. decif. 594. §. 4. diuers. Ecclesia patronum pauperem in domo propria, & non ipsa Ecclesia tenetur alere, Rebuff. in tract. congrua portionis, num. 97. Lat. in d. s. solent, num. 28. Surd. tit. 4. quæst. 14. num. 21. de integris scilicet alimentis, id est, de cibo, potu, veste, lecto, & aliis omnibus, qua sub alimentorum vacabulo continentur, si ei suppetant facultas, idem Surd. titul. 4. quæst. 23. à num. 12. itavt ex suciibus sunt deducenda, non vero ad ea vendenda proprietas, Surd. d. tit. 4. quæst. 9. num. 11. præstantio ampliora, & pinguiora alimenta patrono nobili, quam ignobili, idem Surd. d. tit. 5. quæst. 28. num. 15. & non solum ipsumsum patr. ronum, sed etiam vxorem, & filios, & familiam

Ecclesia alere tenetur, Surd. tit. 4. m. 18. & tit. 7. q. 32. num. 30.

Limitatur tamen in patrono ingratu, qui non aliter ab Ecclesia, Surd. eod. tit. 7. quæst. 32. à num. 6. vbi à principio illius questionis probare intendit non esse alendum pacuum quando deducit alimentis. Curati nihil superest, nam Ecclesia tunc deber dare alimenta patrono pauperi si superest ultra id quod necessarium est ad Dei cultum, ac ministrorum alimenta. Abb. in presenti, n. 6. & But. n. 22. Lambertin. in tract. huius tit. lib. 3. art. 2. rectio quæst. princ. num. 2. Roch. in simili tract. verbo vtile, num. 1. & 2. Roland. consil. 2. num. 33. lib. 3. Castad. decis. 3. num. 2. sub hoc ist. quis refert, & sequitur Rot. apud Farin. decis. 454 p. 1.

Ex eo iurispatronatus acquiri.] Ergo probata constructione cum assensu Episcopi saltem presumptio non est necesse probare alium assensum quoad acquisitionem iurispatronatus, ut latè deducitur apud Card. Canaler. decis. 336. ex n. 4.

In gloss. *Nisi aliter, ibi, specialiter concessa in sua fundatione.* Notatur ad hoc, quod consensus Summi Pontificis non preluminatur interveniente etiam per longum tempus in fundatione Ecclesie super conditionibus appositis in ipsa fundatione, ut per Macard. de probat. concl. 4. 16. m. 3. & 5. Rot. decis. 563, apud Farin. in collect. nouissimarum.

In ead. gloss. ibi, *Vbi datum fuit tale præiugium, &c.* Notatur ad hoc, quod licet ex eo quod quis fundat, & dorat aliquam Ecclesiam, acquirat iurispatronatus, & exinde titulus probetur, tamen fecus est in Ecclesia Regulari, quia ultra donationem, & constructionem requiriunt expressa concessio, & præiugium Apostolicum in limite fundationis, ut per Rot. decis. 564. n. 3. & decis. 573. n. 1. apud Farin. in collect. 1. nouissimarum. vbi n. 2. censuit quod confirmatio Apostolica ex lapsu diuturni temporis etiam non enuntiata presumitur. Idem etiam quod in beneficio Regulari non acquiritur iurispatronatus ex loca fundatione, & donatione sine particulari præiugio Apostolico, Mohedan. decis. 340. alias 10. n. 5. hoc in Conat. in reg. posseffor. p. 2. 5. 10. n. 5. vers. alter casus, Lambertin. de iurepatronat. lib. 2. q. 5. p. 1. art. 1. n. 10. & 1. Paul. de Citudinat. eod. tract. p. 3. consil. 1. n. 7. & consil. 2. n. 13. vers. sed ex reservatione speciali, Rota decis. 563. vers. non obstat, & decis. 564. n. 2. & 3. & decis. 572. n. 1. & decis. 574. n. 1. p. 4. dñs. & decis. 53. num. 1. part. 1. recent. Seraphin. decis. 1. 305. n. 5. & 53. num. 5. & decis. 5. num. 2. Rot. decis. 421. num. 2. apud Farinac. pars. 2. recent. & vide supr. num. 3.

In gloss. *Modestus ibi, & ad qualitatem personæ.* Notatur ad hoc, quod alimenta patrono praestantur secundum illius qualitatem, ut per Tiraguel. de nobilit. cap. 20. num. 143. D. Barbol. in l. maritum. num. 5. ff. suis matrim. Azor. d. o. 20. q. 2. lenti gloss. verbo ad inopiam, in cap. quicunque 16. quæst. 7. dno dicit magis prouidendum esse illi, qui fuit dñs, quan illi, qui semper sustinuit aliquam paupertatem, resolutum Ro. h. verbo vtile, quæst. 1. num. 2. Lambertin. d. 9. & art. 6. in princip. & num. 13. & à num. 23. querit an alimenta debeat esse in quantitate, que nuriane vxorem, filios, & seruos domesticos, qui qualitatæ patroni commeniant. Quorum alimentorum nomine non tantum cfnis, & potus, sed etiam vestiarum, quinimodo & habitatio veniunt, & patrono tribuenda sunt, intra text. in l. legislati, ff. de alimento, & cibis. legat. & in l. verbo vtile 43. ff. de verbis. significat. tradunt Palat. in rubric. de donacione inter virum & uxorem, §. 1. 1. num. 3. Conat. de floridal. part. 2. cap. 1. 5. 1. n. 9. D. Barbol. in l. que dotis, à num. 6. 4. ff. soluto matrim.

De Iurepatronatus, T't XXXVIII. 367

& insuper alia praestanda sunt, de quibus Lambertin.
d.9.1.art.9. à primo.

In ead.gloss.ibi, *Onus*. Videtur gloss. sentire ad patrōnum pertinere sollicitudinem, & soletiam circa Ecclesias patronatū, & ipsius terminū defensionem, id enim importat onus, idem probat text. in cap. filiis 16.q.7. & in cap. constitutum 16.q.1. Roch. verbo onerosum, q.1. & seq. Lambert. lib.3.q.1. art.1. Ex quibus colliges posse patronum obligare beneficiarium ut saltem in genere sibi reddat rationem circa administrationē reddituum Ecclesiae patronatā, vt dixi in addit. ad cap. ex literis suprā hoc tit. prop̄ fin. Colliges etiam cūtodiā Ecclesie vacanciam ad patronum pertinere, vt probat text. opt. in cap. cūm vos, de officio Ordin. vbi Abb. & communiter DD. post Lambertin.d.loco, art.6.

12 In gloss. *In capella*. Notatur ad hoc, quod construe Ecclesia dicitur opus pium, & religiosum, vt per Spin.in speculo testam.gloss.3. princ.n.s.

In ead.gloss.ibi, *Sed his non obstantibus videtur quod immo parono Capella in praeiudicium patroni*, & ita eo immo collegiata fieri non potest. Ita Maſtobr. in praxi habendi concursum prel.7.dub.5.n.5. secundum Roman. impref. vbi subdit eo caſu iufpatronatus amitti per electionem in collegiatam, quando patronus pacuit Ecclesiā erigi in collegiatam absque aliqua referuacione sui iuris.

S V M M A R I V M .

- 1 Patronus Ecclesie vacanis quamvis sit Clericus ad eam praesentare non potest, & n.2.
- 3 Patronus non valet procuratorem depunire, qui eundem constituentem ad Ecclesiam vacantem nominet.
- 4 Procurator deputarus à multis patronis ad presentandum potest unum ex dictis constituentibus praesentare, modo comparuerit nomine omnium.
- 5 Patronus ut posse suum de iufpatronatus adipisci beneficium, duo modi referuntur.
- 6 Procurator constitutus à parono ad presentandum non potest seipsum praesentare.
- 7 Patronus etiam ad beneficium simplex se praesentare non potest.

C A P. Per nostras. X X VI.

Innoc. III.

NIllus etiam Clericus idoneus, doctus, & benemeritus habens iufpatronatus in aliqua Ecclesia potest se praesentare, quia nemo debet se ingenerre officiis Ecclesiasticae praelationis. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Butri. Imol. Anan. Holt. Henric. Anch. Panorm. Viu in rationib. 3.iuris Pontif. pag. 381. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 513. remissiu Ximen. in concord. p.1. & 2. referunt ab Ant. Aug collect. 3. Decret. lib.3.tit.3.c.1.

2 Hanc candem conclus. ex hoc text. defununt Paul. de Citudin. p.6.q.48.art.3.n.89. cum seqq. Lambertin. lib.2.p.1.q.8.art.1.n.6 Mant. dialog. 4. Rot. in Spoletrana capellania 16. Maij 1623. coram bono mem. Buratto, & in Regien.iurispatronatus 15.January 1624. coram R. P. D. meo Pironano, & in eodem 5. Martij 1625. coram bono mem. Vbaldo, & in Barcinonense beneficij 2. Maij 1625. coram eodem D. meo Pironapo cum aliis ciratis per Ferentil. in anno ad decis. 316. Buratti, n.19. Alter vero est, quod Episcopus possit dictum beneficium conferre eidem patrone, qui inharet, atque assentat collatione predictæ, quod longa serie post alios tatur Lambert. d.q.8.art.4.

Intellige si prædicta adeo vera esse, vt nec procurator constitutus à patrono ad presentandum possit se ipsum praesentare, vt per Viu.d.c.8.num.8. Gonzal.ad reg.8. Cancel. gloss.2.n.57. & seq. quos refero ego ipse d.alleg.7.n.83.

*Ecclesiastica praelationis officiis.]*Dum hic text. se restringit ad Prælaturam, iam probare videtur ad beneficium

PROSA
Ius Can
2.3.
VI
15

368 Colle~~ctanea~~ Doct. in lib. III. Decretal.

Le~~c~~itam simplex fe~~re~~ patronum præsentare posse, & ita hanc sententiam probant Lambertin. lib. 2. p. 1. q. 8. art. 2. à n. 6. Peregr. conf. 18. n. 15. lib. 5. Ioseph. Ludon. concil. 42. col. 16. vers. ampliar. quinto. Rot. in d. Regien. iurispatronatus 16. January 1624. coram R. P. D. meo Pironano. Sed contraria sententiam tenuit Ioan. Andr. & communis in præsenti pro qua facit, quia text. in præsenti, agit de personat ad quem dicit patrōnum fe ipsū non posse præsentare, & tamē constat personatum esse beneficium simplex, probat text. in cap. super eo 6. de præbend. lib. 6. facit ruris, quia ratio in qua text. iste fundatur, & in eadem decisione exprimitur etiam in simplicibus beneficiis reperitur, facetus Concil. Trid. sess. 24. de reform. o. 27. ibi: *Improbis cupiditatibus affectu.* & ibi: *vnum tantum beneficium,* &c. proinde dicendum est in illis etiam prohibitionem huius text. locum habere, licet enim aliqua decisio exorbitans etiam contra iuris regulas sit, non est inconveniens quod accommodetur ad casus, de quibus non loquitur, si in illis verificatur ratio ipsius dispositionis, dummodo tamen in eadem dispositione exprimatur, prout notatur in reg. odia, lib. 6. & ideo Rot. re maturiū discussa adhædere noluit opinioni Lambertin. & sequacior, ut videtur est in Regien. iurispatronatus 5. Martij 1615. coram bona memor. Vbaldo, & in Barcinonens. beneficij 2. Maij 1625. coram R. P. D. Pironano, Ferentil. in annot. ad decif. 306. Buratti, lit. A.

S V M M A R I V M.

- 1. *Iurispatronatus questio si inter patronos non diffinitur infra quatuor menses, Episcopus ordinabit Ecclesiam sine preindicio corundem, & n. 2.*
- 2. *Præsentatio a patronis laicis, vel Clericis ratione patrimonii facienda est infra quadrimestre, a patrōnis vero Ecclesiasticis intra semestre.*
- 3. *Episcopus transfacto termino dato à iure patronis ad præsentandum, potest liberè de Rectore Ecclesiæ in Ecclesia prouidere.*
- 4. *Negligentia Prelati & Canonorum non preindicit Ecclesiæ, & successoribus.*

C A P. Cùm propter. X X V I I I.

Iurispatronatus questio si inter patronos non diffinitur infra quatuor menses, personam idoneam insituere potest Episcopus, & ex hoc nullum præjudicium in posterum præsentationi generatur. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Anan. Buti. Hof. Henric. Anch. Panorm. Henric. Canis. Vivian. in rationali lib. 3. iuris Pontifici pag. 382. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 513. & vol. 4. repet. in iure Canon. ad lib. 3. Decret. Ioan. Crot. remissive Ximen. in concord. p. 1. refutatur ab Anton. August. collect. 3. Decretal. lib. 3. iur. 30. c. 2.

2. Hanc eandem cond. ex hoc text. defumunt Cald. Pereira de renouat. emphyt. q. 7. num. 13. Prax. Episcop. p. 1. verbo iurispatronatus, §. 5. Rot. decif. 586. n. 2. apud Fatin. in 1. collect. nouissimorum, nouissime D. Ioan. Ant. Massobr. in sua praxi habendi concursum ad parochiales Ecclesiæ, requisi. 1. dub. 104. n. 14. Campanil. in diversorio iuris Canon. rubr. 1. 1. c. 13. n. 486. vbi cum Lap. allegat. 78. n. 15. & 17. ac Ioan. de Selina de benef. p. 3. q. 59. in fine, alterit text. in præsenti, vendicare sibi locum vbi non appetat quis sit patronus. Vide quæ dixi ad c. 3. n. 9. supr. hoc tit.

3. *Infra quatuor menses.*] Notatur ad hoc, quod præ-

Tentatio à patronis laicis, vel Clericis ratione patrimonii facienda est infra quadrimestre, ut probatur in hoc text. à patrōnis vero Ecclesiasticis facienda est intra semestre, cap. unic. hoc tit. lib. 6. Vgolin. de offic. Episcopi, c. 5. i. in princ. n. 5. Aloy. Ricc. in decif. Curie Archiep. Neapol. p. 2. decif. 228. n. 14. & 15. Franc. Leo in thesauro fori Eccles. p. 2. c. 6. n. 23. Vn. in præci iurispatron. p. 2. lib. 7. c. 1. Nicol. Garc. de benef. p. 5. c. 9. n. 209. quos refero ego ipse de offic. & port. Episc. p. 3. alleg. 72. n. 126. vbi n. 127. quod huicmodi tempus curie diebus feriatis cùm sit continuum, & à n. 128. quod dicatur iurispatronatus Ecclesiasticum, & n. 133. quod ie dubio vbi fit mentio intelligitur de Ecclesiastico, adde nouissime Ioan. Anton. Massobr. d. præci regis. 2. dub. 1. à n. 6.

Vtrum autem iurispatronatus ex bonis Ecclesiasticis fundatum, sed causa permutationis, vel alio titulo oneroso in laicis translatum auctoritate Apostoli remaneat Ecclesiasticum, vel efficiatur laicale, questio est ad præsens institutum non contemnenda, in quilla est verior opinio quæ dicta huicmodi iurispatronatus esse laicale, quemadmodum enim quando à principio iurispatronatus est laicale, & deinde transit in Ecclesiasticis personas, efficitur Ecclesiasticum, & illius naturam affluit, Abb. in cap. de Monachis, n. 14. de probat. & in c. 1. hoc tit. lib. 6. vbi Ioan. Monach. num. 4. Prob. in addit. num. 17. Rebuff. de nomin. q. 8. num. 22. Crot. conf. 291. num. 25. lib. 3. Card. Seraphin. decif. 1420. ita etiam è conuerso dicendum videtur ut iurispatronatus exnat primordiale suam naturam, & dum transit in laicum, idenitatem efficiatur laicale, ut in pono arguit Borgn. decif. 22. num. 6. part. i. attingunt enim persona que præsenta, & quæ possideret iurispræsentandi, & prout illa est, ita etiam determinatur natura ipsius iurispatronatus. Moled. decif. 9. in fin. de iurep. Crescent. decif. 9. cod. tit. Achil. decif. etiam cod. tit. Put. decif. 9. c. lib. 3. & vulgatum est quod si laicus ex iusto titulo, & cum solemnitate efficiatur dominus, & acquirat bona Ecclesiastica, hæc bona non dicuntur amplius Ecclesiastica, sed afflunt naturam, & qualitatem personarum, quibus ipsa bona cohærent, & ideo efficiuntur in toto laicale, & patrimonialia. Mench. de success. cres. lib. 2. c. 20. n. 634. Surd. conf. 35. ex num. 9. Nec obstat quod qualitas iurispatron. sit ex bonis Ecclesiasticis fundata, videtur inseparabilis, etiam si transeat ad laicos, ac proinde efficit ut tangat Ecclesiasticum sit reputandum, qui responderet quod licet illa qualitas vim aliquam habere videatur ad talen reputationem faciendam, & suam originalem naturam sustentandam, quando iurispatronatus titulo lucrative acquiritur, tamen cùm illud laicus adeptus est titulo oneroso mediante permutatione, & cum auctoritate Apostoli videtur effici pene laicale, & illud, quod à laico in permutatione datum fuit monasterio, videtur succedere loco illius iurispatronatus Ecclesiasticum, alioquin in valde exorbitanti lucro versaretur Ecclesiæ, si virtusque, nempe & quod illa dat, & quod recipit, Ecclesiasticum remaneret.

Non differas, &c.] Notatur ad hoc, quod Episco- 4 pus transfacto termino dato à iure patronis ad præsentandum liberè de Rectore Ecclesiæ in Ecclesia prouidere potest, ut per Spin. in speculo restam. gloss. 1. princ. n. 18. dummodo prius constet de lapsu temporis à die scientia paronorum. Caputq. decif. 248. n. 2. part. 3. Seraphin. decif. 380. num. 1. Rot. decif. 173. sub num. 1. & decif. 186. sub n. 1. p. 2. recent. Beltramini. ad dec. 1. 17. Gregory XV. num. 9. & fuit dictum in Praen. beneficij 14. Februario 1620. coram bon. mem. Buratto. Quæ quidem scientia patronorum ut deuolutioni sit locus debet

De Iurepatronatus, Tit. XXXVIII. 369

debet esse certa, nec sufficit interpretatio, & verisimilis, Seraph. decif. 173. n. 3. Rot. d. decif. 173. sub n. 1. & decif. 186. sub n. 2. p. 2. recent. Gabr. conf. 185. num. 6. lib. 2. Nicol. Garc. de beneficio, p. 10. c. 3. n. 34. Et ius praefendantis conservatur in uno ex patronis, qui scientiam huiusmodi vacationis non habuit, alius propter scientiam exclusus, Rot. in Spoletoana 28. Maij 1590. coram Card. Blanchetto, relata per Nicol. Garc. d. p. 10. c. 2. n. 4. 1.

⁵ Ita quod illi, &c.] Notatur ad hoc, quod negligenter Prelati, & Canonorum non praedicant Ecclesias, & succelobibus, ut per Nat. conf. 501. n. 44. Caput. q. decif. 128. n. 3. p. 2. Mar. Antonin. var. resol. lib. 1. resol. 55. num. 9.

S V M M A R I V M.

- 1 Legatus à latere Ecclesiam, cuius alia Ecclesia est patrona, collatione sua reservare potest, licet non vacet, & conferre cum vacat. Ex duabus praefatis à patrono laico potest superior secundum inservire.
- 2 Collatores præter Papam sunt Legati de latere in sua provincia.
- 3 Legatus à latere potest derogare iurispatronatus Ecclesiastico, non autem seculari.
- 4 Derogatio beneficiorum iurispatronatus à Papa facta comprehendit tantum beneficia, que sunt iurispatronatus Clericorum, non autem laicorum, que expressam requireunt derogationem.
- 5 Provisio, & collatio facta per Ordinarium de beneficio iurispatronatus durante quadrimestri an si nulla, ostenditur.
- 6 Iurispatronus Clerici illi obveniens ratione sui patrimonij equiparatur laicali.
- 7 Patronus Clericus ratione sui patrimonij potest variare, & alterum presentare sicut patronus laicus.
- 8 Patrono laico invito, auo inconsulto non potest Episcopus, aut aliis Ordinariis, nec etiam Legatus Papa Ecclesiam patronatam conferre.

C A P. Cùm dilectus. XXVIII.

¹ Attonus quando praesentat unum, & non instituitur ab Episcopo, si praesentat alium, & instituitur, tunc primus non habet ius ad Ecclesiam licet praesentans fuerit Clericus, si tamen praesentauit ut laicus, id est ratione patrimonij. Item quando una Ecclesia est patrona alterius, tunc Legatus à latere potest sibi refermare illam Ecclesiam non vacantem, & cum vacat eam conferre inconsulto patrono, secus si patronus est laicus, vel clericus, dummodo praesenter ratione patrimonij. Item qui non possidet Ecclesiam Canonica, tenetur eam relinquere, & fructus restituere. Colligunt ex Ordin. Abb. antiqu. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Butr. Anan. Hof. Henric. Anch. Panorm. Cened. collect. 76. Viuvian. in rationali lib., iuris Pontif. pag. 382. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 513. & vol. 4. repet. in iuri Canon. ad lib. 3. Decret. Ioan. Crot. remissione Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Ant. August. collect. 3. Decretal. lib. 3. tit. 30. c. 3.

² Ut Ecclesiam, &c.] Notatur ad hoc, quod Legatus Sedi Apostoli, (etiam si latere non sit) potest beneficia antequam videntur sue promissioni referuare, idem probat text. in cap. dilectus, de officio Legati, & in c. praef. 63. & in cap. deliberatione 4. de officio Legati, lib. 6. Innoc. in princ. Butr. n. 1. Abb. mun. 2. & alij in praefatis,

plures quos refert, & sequitur Colm. in pragm. sanct. tit. de collation. §. item circa, verbo legatorum ad fin. Selu. de beneficio, p. 1. q. 6. n. 4. Rebuff. in praxi tit. de denotis. n. 37. Corral. de Sacerdot. p. 2. c. 3. n. 15. Gig. de pension. q. 6. n. 18. Lambert. lib. 1. p. 1. art. 6. n. 4. Simonet. de reformatione. q. 2. Non obstat cap. confirmatus 31. de concess. prob. quia resp. refutationem, de qua ibi, seu potestatem conferendi beneficium vacaturum non fuisse factam à Legato, de quo text. agit, sed ab Episcopo Legato confirmante, quam text. ibi ex postfacto facienda propter Concil. Lateran. reprobavit, licet factam retineret propter eiusdem Legati confirmationem, quasi Legati confirmatione datet validitatem refutationis; unde iam text. ille videatur probare posse Legatum facere refutationem, siquidem illam potuit confirmare, alias enim text. non sustineret confirmationem per illum refutatam. Illud tamen aduentendum duxi hodie ex decreto Concil. Trid. sess. 24. de reform. c. 19. prohiberi huiusmodi refutationes, etiam siant per Legatos de latere.

Amplia primò text. procedere etiam si in refutatione pensionis, quam Legatus in beneficio potest constituer, de quo vide addita ad c. problematis, de censib. Secundò amplia text. procedere etiam in refutatione facta in favore certae personae, adhuc enim Legatus illam facere potest, dummodo sit sine expectativa ad beneficium vacaturum, per ea, quae Lambert. lib. 2. p. 3. q. 8. 1. art. 1. n. 3. vt probat text. in praefanti, & in cap. §. Apostolica 22. de prebend. lib. 6. vbi gloss. verbo Legatus. Domin. p. 3. Franch. n. 1. & Anch. in princ. Abb. in praefanti, num. 3. Gig. de pension. q. 6. n. 18. Mandof. in reg. 13. Cancel. p. 5. n. 2. Gom. in reg. de non iudicando, n. 3. Rebuff. in praxi tit. de collat. n. 3. Amplia tertio text. procedere respetu plurimorum beneficiorum, quae Legatus referare simul potest, vt probat text. in cap. praesenti, de officio Legati, lib. 6. vbi gloss. verbo finitur, Anch. num. 1. Domin. n. 4. & Franch. n. 3. Rot. antiqu. decif. 206. Selu. de benef. p. 3. q. 6. 6. Simon. de refus. q. 2.

Apostolica Sedis Legatus, &c.] Ergo Collatores præter Papam sunt Legati de latere in sua provincia, de quo Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 23. n. 2.

Nos igitur, &c.] Notatur ad hoc, quod Legatus à latere potest derogare iurispatronatus Ecclesiastico, non autem seculari, ita vt in injone facienda, si iurispatronatus sit secularis, tenetur consensum patroni perquirere, non ita si sit Ecclesiasticum, Gamb. de officio, & auctoritate Legati, lib. 5. tit. de potestate illius, quæ ad vniuersalem beneficium. Rebuff. in praxi benefic. tit. de vniuers. num. 28. Lambert. in tratt. huius tit. lib. 3. quest. 6. art. 1. num. 4. vers. & idem dicere, & art. 2. num. penult. Azot. in inst. moral. part. 2. lib. 6. cap. 28. q. 12. quos refert, & sequitur Sanch. in præcepta Decalogi, tom. 2. lib. 7. cap. 29. num. 169. vbi etiam cum Gabr. & Azot. citatis locis, affirmit derogari etiam non posse iurispatronatus cum illud est mixtum, partim secularis, & partim Ecclesiasticus, ob favorem, & gratiam laici patroni, ne laici à fundandis, vel dotandis Ecclesiis facile accedent, additque cum patronus est laicus, non

PROSPECTUS
LIBRIS CANONICIS
22. 15.
LVI
15.

370 Collectanea Doct. in lib. III. Decretal.

- non iure fundationis, vel donationis Ecclesie, sed sola confirmacione, vel præstipione, aut priuilegio, posse 4. huic patronatu derogari per Legatum de latere. Hinc enenit ut concessio, reseratio, vel derogatio beneficiorum iurispatronatus à Summo Pontifici, facta comprehendat tantam beneficia, qua sunt iurispatronatus clericorum, non antem laicorum, que expressam requirunt derogationem, vt per Ioseph. Ludou. tom. 2. commun. opinion. sub hoc tit. concl. unica, ampl. 19. vers. declaratur pag. 531. Rebus in tract. nominat. q. 8 n. 22. vers. secundo probatur. D. Sahagun. in cap. fin. num. 71. de sequent. possess. & fructuum, Perez l. 2. col. 4. vers. dubitatur ratione, tit. 6. lib. 1. Ordin. pag. 149. Cabed. de paro- na. Regia Corona, c. 35. num. 2. & 4. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 18. à num. 1. plures quos refert Cened. ad Decretal. collect. 79. p. 1. vbi n. 3. an & quando Legatus à latere possit reseruare beneficia iurispatronatus laicorum, vel Ecclesiasticorum, aut ea, que simul competunt laicis, & Ecclesiasticis? Et de vi, & efficacia clausulæ, pro metietate, qua virtutem Summus Pontif. in derogatione iurispatronatus, quod ex fundatione, vel donatione existit, vide Campan. in diversorio iuris Canon. rubr. 11. c. 13. n. 490.
5. Se dicebat ademptum.] Notatur ad hoc, quod proni- sio, & collatio facta per Ordinarium beneficio iurispatronatus durante quadrimestri est nulla, vt per Bald. conf. 17. in 2. dub. vol. 5. Corn. conf. 47. n. 9. vol. 3. Guid. Pap. decif. 374. n. 2. Roland. conf. 47. n. 22. vol. ... quos refert Campanil. d. c. 1. n. 4-8. vbi quod vel saltē irritari debet per cap. illud, sup. hoc tit. vbi Abb. num. 2. & 8. Paris. conf. 144. n. 5. vol. 4. ita vt huiusmodi collatio validata censerit debeat postquam scenerit patronus, & non reclamauerit intra tempus quatuor mensium, & ciuitat Franc. Marc. decif. 49. n. 3. p. 4. & Rot. decif. 77. n. 4. p. 1. diversor. ac Spin. in speculo testam. gloss. princ. n. 101. vers. sic etiam, & resolutum per Rotam fuisse assertum, valere seicitur ab initio prouisionem superioris, sed irritandam superueniente contradictione patroni, vt videtur est apud Pat. decif. 412. lib. 1. & decif. 181. n. 4. lib. 3. necnon colligitur ex decif. 369. n. 5. lib. 3. p. 3. divers.
6. In eo quod tanquam clericus, &c.] Ergo iurispatronatus clerici ei obueniens ratione sui patrimonii aequi- paratur laicis, vt per Perez d.l. 2. col. 5. vers. quod pro- cedit, in fine, Cabed. d.c. 35. n. 3. Aloy. Ricc. in praxi rerum fori Ecclesiast. resol. 152. n. 2. quos refero ego ipse d. alleg. 72. n. 153.
7. Non primus, sed secundus.] Ergo patronus clericus ratione sui patrimonij potest variare, & alterum praesentare sicut patronus laicus, vt per Gutiér. de iuram. confirm. p. 3. c. 13. n. 12.
- Suberat iurisdictioni Legati, &c.] Collige ex text. Legatum posse conferre, seu reservare beneficium cum derogatione iurispatronatus Ecclesiasticorum, vt probat text. in cap. dilectu. 6. de offic. Legati, tradunt gloss. verbo praesentare, Butr. n. 1. Anan. n. 8. Abb. n. 3. & alij in præsentia, gloss. vlt. in cap. unica. §. 1. hoc tit. lib. 6. Abb. n. 8 in cap. illud, & in cap. cum propter, n. 5. hoc eod. tit. Felin. in tract. quando litera. Apof. noceant patronis, vers. limitatur 3. Sela. de benefic. p. 3. q. 11. n. 19. Gom. in reg. de imperant. per obitum Cardinalium, q. 8. Callador. decif. hoc tit. n. 1. Roch. de iurispatron. verbo honorificum, q. 3. à n. 4. Lambertin. lib. 2. p. 3. q. 8. art. 1. à num. 1. refert alios, & sequitur Couart. practic. cap. 36. num. 2.
- Cum fructibus medio tempore perceptis.] Collige ex text. possidentem beneficium patronorum sine institu- tione Episcopi teneri retinere fructus ex eodem be- neficio perceptos: ita gloss. verbo perceptis, Abb. n. 7. & alij hic, Couart. de sposal. p. 2. c. 6. §. 8. n. 8. Mench. refert alios, & sequitur Couart. practic. cap. 36. num. 2.
8. In gloss. Laicus. Collige ex gloss. Legatum non pos- se beneficium conferre, seu reservare cum derogatione iurispatronatus laici, in idem est gloss. verbo in con- ceptione, in c. dilectu. de officio Legati, tradunt Domini. in c. 2. de elect. lib. 6. Felin. in tract. quando litera. Apof. noceant patronis, col. 2. Par. conf. 128. vol. 4. Lambertin. lib. 2. p. 3. q. 8. art. 1. n. 4. & 8. & art. 2. à n. 1. Conar. tract. c. 16. n. 2. in fine. Facit aperte text. in presenti, quatenus distinguat inter laicum, & clericum patronum, patet ibi, tanquam laicus, & ibi, tanquam clericus, que non erant necessaria, si Legatus posset conferre benefi- cium, seu reservare in præiudicium patroni laici. Ac- credit quod Pontifex constitudo officium legationis non censem illud creare cum præiudicio laicorum patronorum, ex reg. in l. 2. 8. si quis à Principe, si ne quid in loco publ. ac subinde cum per collationem, seu re- servam maximum sit præiudicium laicis patronis, ne- cessariò dicendum est ex defectu potestatis Legatus talem collationem, seu reservam facere non posse.
- In gloss. Quenquam praesentare, ibi, sed minquid Legatus, &c. Notatur ad hoc, quod patrono laico imito, aut inconsulto non potest Episcopus, aut aliis Ordina- riis, nec etiam Legatus Papas Ecclesiam patronam conferre, vt per Cabed. d.c. 35. n. 1. & 2. aut super illam pensiones imponere, Ant. de Olibano in comment. ad usaticum, alium namque de iure fisci, c. 13. m. 35.
-
- S V M M A R I V M.
1. Patronus laicus si duos successivè praesentat, val- institutio de secundo, non obstante appellatione prius facta per primum. Episcopus tamen qui malitiose primum repulit, eidem in competenti bene- ficio prouidere compellitur.
2. Praesentationem spernente superiore, poterit sic n- iectus ab eo appellare.
3. Ordinario renuente instituere audeundus est Papa, quod supplet, ac prouidet, seu instituit.
4. Duobus à patrone laico praesentatis melior est condi- tio possidentis.
5. Appellare licet ab Episcopo qui primum presenta- tum non admisit, usque ad praesentationem se- cundi.

C A P. Pastoralis. X X I X.

Praesentatus à patrone laico si reiicitur ab Episco- po, & appellat ad Papam, si interim patrum alium praesentat, & instituitur, iste secundus obtinebit, quia inter praesentatos à laico est melior condi- tio possidentis. Item Episcopus, qui malitiose praesentat idoneum recautauit, compellitur prouidere illi de beneficio competenti. Colligunt ex Ordin. Abb. antiqu. Innoc. Collect. Zabarel. Ioan. Andr. Butr. Anan. Host. Anch. Henric. Panorm. Viuian. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 383. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 513. remissione Ximen. in concord. part. I. & 2. & fertur ab Anton. August. collect. 3. Decret. lib. 3. tit. 30. cap. 4.

Ex huiusmodi praesentatione aliquid iuris, &c.] Vide dicta ad c. quod autem 5. n. 3. sup. hoc tit.

Ad Sedem Apofolicam appellauerit.] Notatur ad hoc quod Superiore praesentationem spernente, poterit sic refectus ab eo appellare, vt per Lambertin. in tract. huius tit. lib. 2. p. 2. q. 8. art. 1. 8. Roch. in similis tract. verbo pro eo quod de diaconia consensu, q. 5. num. 12. Franc. Marc.

De Iurepatronatus , Tit. XXXVIII. 371

Marc. decis. 491. incipit. Quae iter quando Episcopus, n. 4. p. 1. Perez l. 1. col. ante pen. vers. quero etiam vltorius, tit. 6. lib. 1. Ordin. pag. 146. Julian. Viu. in praxi iuris patr. lib. 11. c. 3. Campan. in diuersorio iuris Canon. rub. 11. c. 13. n. 475. vbi etiam cum Mandos. ad reg. Cancell. 3. t.

4. 9. 6. n. 10. aduertit vt renuente Ordinario instituere aedatur Summus Pontif. qui supplet, ac promidet, seu instituit, dictaque prouisio vulgo appellatur noua prouisio, quamvis regulariter nova prouisio supponat aliam praecedentem prouisionem, qua in hoc casu minime adeat, cum sola extet presentatio.

5. Conditionem possidentis censuit meliorem.] Notatur ad hoc, quod duobus a patrono laico presentatis melior est conditio possidentis, vt per Tiraquel. de iure primog. 9. 17. opinion. 11. n. 4. vbi n. 5. dici quod immo ille potior est in beneficio, qui primò titulum consequens est, nec contra facere text. in presenti, quia prefert secundum habentem titulum, & possessionem, quia prius, de que hic, non habebat titulum efficacem ex sola patroni presentatione non admisit, & postea ab ipso Patrono laico, cui variare licebat, tacitam reuocari; quod si ille primus admisus fuisse, tunc praefectus secundo etiam admisso, & possessionem prius adepito, vt fatis declarat text. hic, & resolutu idem Tiraquel. d. q. 17. opinion. 12. n. 3.

6. In gloss. Appellauerit, ibi, sed inquit tali appellationi erit deferendum, &c. Notatur ad hoc, quod appellare licet ab Episcopo, qui primum presentatum non admisit, & valet hæc appellatio vtque ad presentationem secundi; si tamen Episcopus secundo loco presentatum instituit, expirat ius primi presentati, & appellatio ab illo interposita evanescit, & extinguitur, vt per Spin. in speculo sefam. gloss. 4. princ. n. 94. Perez d. vers. quaro etiam vltorius, pag. 146. col. 2.

7. In ead. gloss. ibi, Quia ex sola presentatione facta à vero patrono acquiritur ius presentato. Vide dicta ad c. quod autem 5. n. 3. supr. hoc sit.

S V M M A R I V M .

1. Ordinatus quamvis aliquis fuerit ad titulum Ecclesie ad presentationem Rektoris, patronus, qui non consenserit, ad ipsam cum vacabit poterit presentare.

2. Rektor Ecclesie patronata licet possit absque patroni consenserit Vicarium temporalem, vel ad vitam ipsius Rektoris constitutere, non poterit tamen absque consenserit patroni, etiam cum auctoritate Episcopi perpetuum Vicarium ad Ecclesie ministerium eligere.

3. Clericus potest ordinari ad titulum alterius Ecclesie in qua aliquis patronus est.

4. Rektor Ecclesie patronata potest sibi eligere, quos voluerit, ad inferniendum Ecclesie, & illi ministrandum sine patroni consenserit.

5. Collegiata Ecclesie quibus signis cognoscatur, ostenditur, & n. 6. & 7.

C A P . Postulasti. XXX.

1. Rektor Ecclesie Parochialis si presentat aliquos ordinandos ad titulum sue Ecclesie non requiritur patrono, & ordinantur, non praediudicat patrono, quia ipse cum vacat beneficium, potest alios presentare, relictis istis ordinatis, & titulatis, si non consenserat eorum presentationi, & institutioni, secus si consenserit. Colligunt ex Ordin. Abb. antiqu. Innocent. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Anan. Butt. Host. Anchiar.

Henic. Panorm. Viuian. in ration. lib. 3. iuris Pontif. pag. 184. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 514. remissione Cafal. in annos. & Ximen. in concord. p. 1. refertur ab Ant. August. collect. 3. Decretal. lib. 3. tit. 30. cap. 5.

1. Hanc eandem conclus. ex hoc text. desimit Couar. 2. præl. c. 36. n. 1. in princ. vbi etiam resolutu quod licet Rektor Ecclesie possit absque patroni consenserit Vicarium temporale, vel ad vitam ipsius Rektoris constitutere, non poterit tamen absque consenserit patroni, etiam auctoritate Episcopi perpetuum Vicarium ad Ecclesie ministerium eligere.

Per intitulationem huiusmodi, &c.] Collige ex text. 3. Clericum posse ordinari ad titulum alterius Ecclesie, in qua aliquis patronus est, idem probat text. in cap. per tuas 37. de simon. traduct. gloss. 1. Innoc. & Abb. num. 3. & alij in presenti, Zabarel. in Clem. plures, in fin. hoc tit. Paul. de Cividin. in tract. huius tit. p. 6. quæst. 14.

Lambert. lib. 2. p. 1. q. 5. art. 7. & lib. 3. q. 5. art. 6. Gig. de pensionib. q. 23. n. 10. Couar. practic. c. 36. n. 10. Intellige non solum in patronis laicis, sed etiam in Ecclesiasticis, sine quorum consenserit ordinatio facta ad intitulationem beneficiarii in nilio praediudicabit quocumque tempore nisi soli beneficiario intitulanti, vel Episcopo ordinante; cui intellectui non refragantur verba huius text. in fin. ibi: Nisi de patronorum processione assensu, quibus verbis text. videtur innovere quod dato consenserit patroni eidem praediudicabitur in presentatione post mortem Rektoris Ecclesie, de quo praediudicium in litera praecedenti dubitatur, patet ibi: Ne praediudicaretur patrono, &c. ac proinde in illa exceptione, quam facit, videtur text. necessariò intelligendus de ipsa presentatione, alias enim exceptio non erit de eo, de quo Pontifex dubitabat: siquidem quicquid aliter inveniat Lambert. d. art. 6. à num. 12. respondendum est in praecedenti litera textum non solum de presentatione dubitasse, sed etiam de aliis in quibus poterat patrono fieri praediudicium respectu eiusdem beneficii patronati, unde nil mirum si respectu illorum praeditam exceptionem text. constitueret, non vero respectu iuris presentandi, ne alias absurdum videatur sequi, nempe dato praedito consenserit ordinandum ius quacumque circa beneficium patronatum vacaturum, contra reg. text. in c. fin. iuncto c. 2. de concessi. præb. præt. in specie colligitur ex mente Innoc. hic in finalibus verbis, Abb. n. 6. & 7. in presenti.

Notari solet ad hoc, quod Rektor Ecclesie paro- 4. nata potest sibi eligere, quos voluerit, ad seruendum Ecclesie, & illi ministrandum sine patroni consenserit, ut per Gig. de pensionib. q. 23. n. 10. Cabed. de patronati bus Regi. Corona.

In gloss. Vtrum electio, ibi, cum Ecclesia non dicatur collegiata, &c. Collegiata, vbi non constat de fundationis initio, ex coniecturis, & indicis probatur, Innocent. in c. postulati, de iurepatron. Ioan. Andr. & alij in c. nobis, eod. tit. Alexand. d. conf. 75. num. 2. lib. 4. Roman. conf. 43. 6. num. 6. Decian. conf. 6. num. 1. & 2. lib. 2. Rot. decif. 58. 4. num. 2. & decif. 58. 5. num. 2. part. 4. diuers. & apud Card. Mantic. decif. 21. 5. num. 1. & inter recent. decif. 63. 7. sub num. 2. part. 1. & in Asciana Parochialis S. Laurentii 20. Maii 1585. coram Orano, & in Cremonen. Prepositura 24. Maii 1621. coram R. P. D. Remboldo. & in Placentina Archipresbyteratus 17. Marij 1621. coram R. P. D. meo Pironano, & in Asciana Plebania 12. Ianuarij 1624. coram R. P. D. Merlino.

Coniectura autem & indicia collegialitatis potissima sunt, quod Canonici conuenient congregari ad libitum principalis dignitatis, illorum capitii, seu illius

PROSA
Ius Can.
2. 3. 4. 5. 6. 7.

Milis ad quem de iure, vel consuetudine spectat congregare Capitulum, & ad sonum campana, & quod haberent sigillum commune, ac esset quoque communis area, ita ut frumenti committere diuiderentur, vt colligatur ex text. in c. tertio loco, de probat. & in cap. cum Ecclesia Satrina, de causa posseſſ. & propri. & de communis sigillo in c. significavit, de appellat. & in cap. dilecta, de excess. Pratal. de arca, & massa communis in l. 1. §. quibus autem, ff. quod cuiusque vniu. nom. & demum quod ex huiusmodi iudicis, viuensali scilicet Congregatione, seu tractatu in forma Capituli, ac sigillo, & arca communis plenū concludenter defluntur probatio collegialitatis Ecclesiastice, tradunt DD. in cap. nobis, hoc tit. de iurepatron. ubi Abb. num. 28. Felin. in cap. accedentes, num. 2. de prescr. Roman. conf. 4. 3. 6. n. 7. Dec. conf. 6. n. 1. & 2. lib. 2. Aym. conf. 1. 34. n. 5. Barbat. conf. 1. 7. n. 3. & 4. lib. 1. Card. in Clem. statut. q. 4. de elect. & in Clem. 2. num. 1. o. de stat. & qualit. Alex. conf. 7. num. 2. lib. 4. Mafcard. de probat. concl. 5. 8. 4. num. 3. Rebuff. in concord. it. de collat. in §. volumus. verf. collegialitatis, & passim sequitur Rot. decif. 5. 8. 4. n. 2. & decif. 5. 8. 4. n. 2. p. 4. diversi. Verall. decif. 1. 4. num. 1. Card. Mantic. decif. 1. 7. 5. n. 7. & decif. 2. 1. 5. n. 1. & coram sanctorum mem. Gregor. X. V. decif. 4. 8. 2. n. 4. & fuit resolutum in Placentina Prepositura 4. Decembri 1628, coram R. P. D. Pirouano, & in dictis Asculana Parochialis, & Cremonen. Prepositura, & in d. Placentina Archipresbyteratus, in qua fuit dictum qualitatem collegialitatis probatam esse sufficienter etiam ex collationibus Canoniciatum, & assignatione scall in Choro, & loci in Capitulo factis per Canonicos capitulariter congregatos protius de Canoniciabus, quippe quia fieri non possunt absque collegiali nomine.

⁷ Numerus autem trium Canonicorum congruus est ad collegiam confitendum. Innoc. in c. postulasti, n. 1. in prime. hoc tit. de iurepatron. Felin. in c. accedentes, n. 1. vers. & nota, de prescr. Roman. conf. 4. 3. 6. num. 6. Lambert. de iurepatron. p. 1. lib. 2. q. 6. prime. n. 3. Canaler. decif. 6. 4. 9. n. 6. Socin. decif. 2. 9. 6. n. 4. Rot. in d. Asculana Plebanie coram Merlino, qui si recellerint, vel latenter de presenti non existat collegiata, adhuc tamen sufficit illam habitu esse ad hoc ut censeti debeat Collegiata. Felin. in cap. accedentes, n. 2. vers. possit etiam de prescr. Innoc. in c. postulasti, n. 1. de iurepatron. Archid. in c. licet canon. sub n. 2. de elect. lib. 6. Mafcard. de probat. concl. 5. 8. 4. n. 3. cum aliis quos respert & sequitur Rot. in d. Cremonen. Prepositura 2. Februario 1622. coram bonae mem. Remboldo. Item potissimum Collegialitatis conjectura est si in Ecclesia adiut aliquis vti caput, & Clerici, vel Canonici vti membra. Alex. conf. 7. 4. n. 4. lib. 4. Mantic. decif. 2. 1. 5. sub n. 1. vers. unde. Rot. in d. Cremonen. Prepositura coram Remboldo, & in d. Asculana Plebanie coram Merlino. Item manifestum est signum Collegiate quando Canonici, seu Clerici, in Ecclesia faciunt propria statuta. Mantic. decif. 1. 7. 5. sub n. 1. vers. istem, quia habent. & decif. 2. 1. 5. sub num. etiam 1. Aduertas tamen quod non est necessarium ut omnes haec conjectura simul concurrant, sed sufficiat aliquas adesse, ex quibus id argui possit, & verosimile credatur. Rot. decif. 5. 8. 4. sub n. 2. p. 4. diversarum. Mantic. d. decif. 2. 1. 5. sub num. 5. vers. nec etiam. Non tamen sufficiens collegialitatis indicium actus congregandi sic ad sonum campana, nisi alia signa concurrant ad faciendum Collegium necessaria. Caputaq. decif. 2. 9. 5. n. 2. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 1. 9. n. 1. 4. & 1. 5. Beltram. in annot. ad Gregor. X. V. decif. 4. 8. 2. lib. C.

S V M M A R I V M.

- 1 Patronus etiam Clericus Ecclesiam vacantem conferre non potest, & si contulit, porf. nibilonimus ad illam presentare.
- 2 Instituere habent si fiat patronus, vel ex iure deuento debet beneficium conferre, an & quando unico, vel dupli actu expedire tenetur, remissive.
- 3 Privationis pena non imponitur, nisi in casibus a iure expressis.
- 4 Privationis pena a lege imposta non intelligitur ipso iure.

CAP. Transmissæ. XXXI. & vlt.

Gregor. IX.

Patronus non potest conferre, seu concedere, & instituere Ecclesiam, sed solùm presentare: quare si vni ieiunior Ecclesiam, & mox presentat alium Episcopo, licet primus appellauerit ad Papam, tamen Episcopus potest instituere hunc praesentatum. Colligit ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Colle. Zabar. Joan. And. Anan. Butt. Host. Anch. Henric. Panorm. Vitojan. in ration. lib. 3. iuriis Pontif. pag. 344. Alagona in compend. iuriis Canon. pag. 514. remissive Ximen. in concord. p. 1. & 2.

Habens instituere si fiat patronus, vel ex iure deuento debet beneficium conferre, an & quando unico, vel dupli actu expedire tenetur, vide Lambert. in tract. huius tit. lib. 2. p. 3. art. 19. Iul. Viu. in praxis iurispatron. p. 2. lib. 1. 2. 6. 10. quos refero ego ipse de offic. & prob. Episc. alleg. 7. 2. n. 19. 6. Mar. Antonin. var. resol. lib. 1. resol. 5. 5. n. 12.

In gloss. Ex vi iurispatronatus, ibi, non debet imponi nisi exprimatur, quod si imponenda. Notatur ad hoc quod privationis pena non imponitur nisi in casibus a iure expressis, ut per Tiraq. in l. si virgum, verb. reveratur a n. 2. 49. Nanan. confil. 1. 3. n. 3. sub tit. de prebend. in antiqu. Laram in l. si quis a liberis, s. sed si filii, n. 9. 1. ff. de liberis agnosc. Cot. in memorab. verbo Pons, pag. 673. Dec. conf. 4. 4. n. 2. & conf. 5. 5. Corbin. de iure emphyt. tit. de primari. ab alienat. ampl. 3. 5. num. 5. Glorit. resp. 6. n. 7. 6. Aym. conf. 2. 0. 5. num. 3. 1. & conf. 7. 2. num. 3. & conf. 7. 3. 4. num. 5. & conf. 9. 7. 0. n. 6. Curt. tom. conf. 2. 8. 8. n. 1. 7. & conf. 3. 3. 7. n. 27. volum. 3. Beto. conf. 1. 4. n. 20. volum. 3. Syluan. conf. 2. 5. num. 1. 1. Roland. conf. 3. 6. num. 2. 2. volum. 2. Burlat. confil. 2. 0. n. 5. 2. volum. 2. Dec. confil. 1. 3. n. 1. 5. & conf. 1. 4. n. 8. 8. & conf. 7. 2. n. 8. volum. 3. Ozalc. decif. 7. 7. n. 3. Menoch. conf. 1. 0. 7. n. 9. 7. vol. 1. & arbitrar. caſu 27. 5. Mar. Antonin. variar. resol. lib. 3. resol. 3. 9. n. 1. & 3. 2. Gutier. de iuram. confirmat. p. 1. 1. n. 6. 3. Henriq. in summ. lib. 1. 3. c. 5. 6. 8. 4. lit. D. Perez ad tit. 1. lib. 5. Ordin. pag. 3. 2. Gutier. praelib. 2. 9. 6. 5. 1. 11. Cald. Perez de resol. emphyt. c. 1. n. 2. 5. & c. 6. num. 18. Gonjal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 1. 5. n. 1. 3. 6. Valac. de partitionib. c. 5. num. vlt. Surd. de aliment. tit. 8. priul. 6. 4. 9. Bobadil. in sua politica. lib. 3. c. 4. n. 4. 4. Mantic. decif. 1. 18. in fine. Caputaq. decif. 9. 8. num. 3. p. 3. Rota apud Farin. decif. 4. 8. 9. n. 2. in p. 2. recent. Et si a lege imponatur, non intelligitur ipso iure, Anch. conf. 1. 4. 5. n. 3. Rot. apud Farin. decif. 8. n. 2. p. 1. recent.